



# DZIENNIK USTAW

## RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

---

Warszawa, dnia 20 marca 2015 r.

Poz. 396

USTAWA

z dnia 20 lutego 2015 r.

**o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw<sup>1)</sup>**

**Art. 1.** W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.<sup>2)</sup>) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli według nowej ustawy za czyn objęty wyrokiem nie można orzec kary w wysokości kary orzeczonej, wymierzoną karę obniża się do wysokości najsurowszej kary możliwej do orzeczenia na podstawie nowej ustawy.”;

2) w art. 7 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Występkiem jest czyn zabroniony zagrożony grzywną powyżej 30 stawek dziennych albo powyżej 5 000 złotych, karą ograniczenia wolności przekraczającą miesiąc albo karą pozbawienia wolności przekraczającą miesiąc.”;

3) w art. 25 uchyla się § 4 i 5;

4) w art. 28 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Nie popełnia przestępstwa, kto pozostaje w usprawiedliwionym błędzie co do okoliczności stanowiącej znamię czynu zabronionego.”;

---

<sup>1)</sup> Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, ustawę z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy, ustawę z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, ustawę z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, ustawę z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw oraz ustawę z dnia 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób.

<sup>2)</sup> Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 63, poz. 533, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 40, poz. 227 i 229, Nr 98, poz. 625 i 626, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 152, poz. 1018 i 1021, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474 i Nr 240, poz. 1602, z 2011 r. Nr 17, poz. 78, Nr 24, poz. 130, Nr 39, poz. 202, Nr 48, poz. 245, Nr 72, poz. 381, Nr 94, poz. 549, Nr 117, poz. 678, Nr 133, poz. 767, Nr 160, poz. 964, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 233, poz. 1381 i Nr 240, poz. 1431, z 2012 r. poz. 611, z 2013 r. poz. 849, 905, 1036 i 1247 oraz z 2014 r. poz. 538.

- 5) w art. 34:
- a) § 1 otrzymuje brzmienie:
- „§ 1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, kara ograniczenia wolności trwa najkrócej miesiąc, najdłużej 2 lata; wymierza się ją w miesiącach i latach.”,
- b) po § 1 dodaje się § 1a i 1b w brzmieniu:
- „§ 1a. Kara ograniczenia wolności polega na:
- 1) obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne,
  - 2) obowiązku pozostawania w miejscu stałego pobytu lub w innym wyznaczonym miejscu, z zastosowaniem systemu dozoru elektronicznego,
  - 3) obowiązku, o którym mowa w art. 72 § 1 pkt 4–7a,
  - 4) potrąceniu od 10% do 25% wynagrodzenia za pracę w stosunku miesięcznym na cel społeczny wskazany przez sąd.
- § 1b. Obowiązki i potrącenie, o których mowa w § 1a, orzeka się łącznie lub osobno.”,
- c) w § 2 uchyla się pkt 2,
- d) dodaje się § 3 w brzmieniu:
- „§ 3. Wymierzając karę ograniczenia wolności, sąd może orzec świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 lub obowiązki, o których mowa w art. 72 § 1 pkt 2 i 3.”;
- 6) art. 35 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 35. § 1. Nieodpłatna, kontrolowana praca na cele społeczne jest wykonywana w wymiarze od 20 do 40 godzin w stosunku miesięcznym.
- § 2. Potrącenie wynagrodzenia za pracę może być orzeczone wobec osoby zatrudnionej; w okresie, na jaki zostało orzeczone potrącenie, skazany nie może rozwiązać bez zgody sądu stosunku pracy.
- § 3. Sąd określa czas wykonywania obowiązku, o którym mowa w art. 34 § 1a pkt 2, uwzględniając warunki pracy skazanego oraz wymiar innych nałożonych obowiązków, przy czym nie może być on dłuższy niż 12 miesięcy oraz dłuższy niż 70 godzin w stosunku tygodniowym i 12 godzin w stosunku dziennym.
- § 4. Do orzekania świadczenia pieniężnego wymienionego w art. 39 pkt 7 oraz obowiązków, o których mowa w art. 72 § 1 pkt 2–5, przepis art. 74 stosuje się odpowiednio.”;
- 7) w art. 36 uchyla się § 2 i 3;
- 8) po art. 37 dodaje się art. 37a i art. 37b w brzmieniu:
- „Art. 37a. Jeżeli ustawa przewiduje zagrożenie karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat, można zamiast tej kary orzec grzywnę albo karę ograniczenia wolności, o której mowa w art. 34 § 1a pkt 1, 2 lub 4.
- Art. 37b. W sprawie o występki zagrożony karą pozbawienia wolności, niezależnie od dolnej granicy ustawowego zagrożenia przewidzianego w ustawie za dany czyn, sąd może orzec jednocześnie karę pozbawienia wolności w wymiarze nieprzekraczającym 3 miesięcy, a jeżeli górna granica ustawowego zagrożenia wynosi przynajmniej 10 lat – 6 miesięcy, oraz karę ograniczenia wolności do lat 2. W pierwszej kolejności wykonuje się wówczas karę pozbawienia wolności, chyba że ustawa stanowi inaczej.”;
- 9) art. 38 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 38. § 1. Jeżeli ustawa przewiduje obniżenie albo nadzwyczajne obostrzenie górnej granicy ustawowego zagrożenia, a ustawowe zagrożenie obejmuje więcej niż jedną z kar wymienionych w art. 32 pkt 1–3, obniżenie albo obostrzenie odnosi się do każdej z tych kar.
- § 2. Kara nadzwyczajnie obostrzona nie może przekroczyć 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności lub 20 lat pozbawienia wolności; karę pozbawienia wolności wymierza się w miesiącach i latach.
- § 3. Jeżeli ustawa przewiduje obniżenie górnej granicy ustawowego zagrożenia, kara wymierzona za przestępstwo zagrożone karą dożywotniego pozbawienia wolności nie może przekroczyć 25 lat pozbawienia wolności, a za przestępstwo zagrożone karą 25 lat pozbawienia wolności nie może przekroczyć 20 lat pozbawienia wolności.”;

10) w art. 39:

a) pkt 2b otrzymuje brzmienie:

„2b) zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu,”

b) pkt 2e otrzymuje brzmienie:

„2e) nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym,”

c) uchyla się pkt 4–6;

11) w art. 41 § 1a i 1b otrzymują brzmienie:

„§ 1a. Sąd może orzec zakaz zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi na czas określony albo dożywotnio w razie skazania na karę pozbawienia wolności za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego oraz w razie skazania na karę pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu na szkodę małoletniego.

§ 1b. Sąd orzeka dożywotnio zakaz, o którym mowa w § 1a, w razie ponownego skazania sprawcy w warunkach określonych w tym przepisie.”;

12) w art. 41a:

a) § 1–3 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Sąd może orzec zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu, jak również nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego lub inne przestępstwo przeciwko wolności oraz w razie skazania za umyślne przestępstwo z użyciem przemocy, w tym zwłaszcza przemocy wobec osoby najbliższej. Zakaz lub nakaz może być połączony z obowiązkiem zgłaszania się do Policji lub innego wyznaczonego organu w określonych odstępach czasu, a zakaz zbliżania się do określonych osób – również kontrolowany w systemie dozoru elektronicznego.

§ 2. Sąd orzeka zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu, jak również nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, w razie skazania na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego. Zakaz lub nakaz może być połączony z obowiązkiem zgłaszania się do Policji lub innego wyznaczonego organu w określonych odstępach czasu, a zakaz zbliżania się do określonych osób – również kontrolowany w systemie dozoru elektronicznego.

§ 3. Sąd może orzec zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu dożywotnio w razie ponownego skazania sprawcy w warunkach określonych w § 2.”

b) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. W razie orzeczenia nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym za przestępstwa określone w rozdziałach XXV i XXVI sąd orzeka na ten sam okres zakaz zbliżania się do pokrzywdzonego.”

c) dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. Orzekając nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, sąd określa termin jego wykonania.”;

13) w art. 41b § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Orzekając zakaz wstępu na imprezę masową za czyn popełniony w związku z masową imprezą sportową, sąd może orzec obowiązek przebywania skazanego w czasie trwania niektórych imprez masowych objętych zakazem w miejscu stałego pobytu lub w innym wyznaczonym miejscu, z zastosowaniem systemu dozoru elektronicznego.”;

14) w art. 43:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pozbawienie praw publicznych oraz zakaz i nakaz wymienione w art. 39 pkt 2d i 2e orzeka się w latach, od roku do lat 10, zakazy wymienione w art. 39 pkt 2–2b i 3 orzeka się w latach, od roku do lat 15, a zakaz wymieniony w art. 39 pkt 2c orzeka się w latach, od lat 2 do 6.”

b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Obowiązek, o którym mowa w art. 41a § 1 zdanie drugie i § 2 zdanie drugie, orzeka się w miesiącach, najkrócej na 3 miesiące, najdłużej na 12 miesięcy.”

c) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Pozbawienie praw publicznych, zakazy i nakaz obowiązują od uprawomocnienia się orzeczenia.”

d) po § 2 dodaje się § 2a i 2b w brzmieniu:

„§ 2a. Okres, na który orzeczono zakazy, nie biegnie w czasie odbywania kary pozbawienia wolności, chociażby orzeczonej za inne przestępstwo.

§ 2b. Okres, na który orzeczono pozbawienie praw publicznych za dane przestępstwo, nie biegnie w czasie odbywania kary pozbawienia wolności za to przestępstwo.”

15) po art. 43 dodaje się art. 43a–43c w brzmieniu:

„Art. 43a. § 1. Odstępując od wymierzenia kary, a także w wypadkach wskazanych w ustawie, sąd może orzec świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej; wysokość tego świadczenia nie może przekroczyć 60 000 złotych.

§ 2. W razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 178a § 1, art. 179 lub art. 180 sąd orzeka świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 5 000 złotych, a w razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 178a § 4 co najmniej 10 000 złotych, do wysokości określonej w § 1.

Art. 43b. Sąd może orzec podanie wyroku do publicznej wiadomości w określony sposób, jeżeli uzna to za celowe, w szczególności ze względu na społeczne oddziaływanie skazania, o ile nie narusza to interesu pokrzywdzonego.

Art. 43c. Sąd, uznając za celowe orzeczenie pozbawienia lub ograniczenia praw rodzicielskich lub opiekuńczych w razie popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego lub we współdziałaniu z nim, zawiadamia o tym właściwy sąd rodzinny.”

16) po art. 43c dodaje się oznaczenie i tytuł rozdziału w brzmieniu: „Rozdział Va. Przepadek i środki kompensacyjne”;

17) w art. 44 uchyla się § 8;

18) w art. 45:

a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Jeżeli mienie stanowiące korzyść uzyskaną z popełnienia przestępstwa, o którym mowa w § 2, zostało przeniesione na osobę fizyczną, prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie lub pod jakimkolwiek tytułem prawnym, uważa się, że rzeczy będące w samoistnym posiadaniu tej osoby lub jednostki oraz przysługujące jej prawa majątkowe należą do sprawcy, chyba że na podstawie okoliczności towarzyszących ich nabyciu nie można było przypuszczać, że mienie to, chociażby pośrednio, pochodziło z czynu zabronionego.”

b) uchyla się § 4 i 6;

19) po art. 45 dodaje się art. 45a w brzmieniu:

„Art. 45a. Sąd może orzec przepadek, jeżeli społeczna szkodliwość czynu jest znikoma, a także w razie warunkowego umorzenia postępowania lub stwierdzenia, że sprawca dopuścił się czynu zabronionego w stanie niepoczytalności, o której mowa w art. 31 § 1, albo jeżeli zachodzi okoliczność wyłączająca ukaranie sprawcy czynu zabronionego.”

20) art. 46 otrzymuje brzmienie:

„Art. 46. § 1. W razie skazania sąd może orzec, a na wniosek pokrzywdzonego lub innej osoby uprawnionej orzeka, stosując przepisy prawa cywilnego, obowiązek naprawienia, w całości albo w części, wyrządzonej przestępstwem szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; przepisów prawa cywilnego o możliwości zasądzenia renty nie stosuje się.

§ 2. Jeżeli orzeczenie obowiązku określonego w § 1 jest znacznie utrudnione, sąd może orzec zamiast tego obowiązku nawiązkę w wysokości do 200 000 złotych na rzecz pokrzywdzonego, a w razie jego śmierci w wyniku

popelnionego przez skazanego przestępstwa nawiązkę na rzecz osoby najbliższej, której sytuacja życiowa wskutek śmierci pokrzywdzonego uległa znacznemu pogorszeniu. W razie gdy ustalono więcej niż jedną taką osobę, nawiązki orzeka się na rzecz każdej z nich.

§ 3. Orzeczenie odszkodowania lub zadośćuczynienia na podstawie § 1 albo nawiązki na podstawie § 2 nie stoi na przeszkodzie dochodzeniu niezaspokojonej części roszczenia w drodze postępowania cywilnego.”;

21) art. 48 otrzymuje brzmienie:

„Art. 48. Nawiązkę orzeka się w wysokości do 100 000 złotych, chyba że ustawa stanowi inaczej.”;

22) uchyla się art. 49;

23) uchyla się art. 50–52;

24) art. 56 otrzymuje brzmienie:

„Art. 56. Przepisy art. 53, art. 54 § 1 oraz art. 55 stosuje się odpowiednio do orzekania innych środków przewidzianych w tym kodeksie, z wyjątkiem obowiązku naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.”;

25) w art. 58:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli ustawa przewiduje możliwość wyboru rodzaju kary, a przestępstwo jest zagrożone karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 5 lat, sąd orzeka karę pozbawienia wolności tylko wtedy, gdy inna kara lub środek karny nie może spełnić celów kary.”,

b) uchyla się § 2,

c) § 2a otrzymuje brzmienie:

„§ 2a. Kary ograniczenia wolności w postaci obowiązku, o którym mowa w art. 34 § 1a pkt 1, nie orzeka się, jeżeli stan zdrowia oskarżonego lub jego właściwości i warunki osobiste uzasadniają przekonanie, że oskarżony nie wykona tego obowiązku.”,

d) uchyla się § 3 i 4;

26) art. 59 otrzymuje brzmienie:

„Art. 59. Jeżeli przestępstwo jest zagrożone karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 3 lat albo karą łagodniejszego rodzaju i społeczna szkodliwość czynu nie jest znaczna, sąd może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli orzeka jednocześnie środek karny, przepadek lub środek kompensacyjny, a cele kary zostaną w ten sposób spełnione.”;

27) w art. 60:

a) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. W wypadkach określonych w § 3 i 4 sąd, wymierzając karę pozbawienia wolności do lat 5, może warunkowo zawiesić jej wykonanie na okres próby wynoszący do 10 lat, jeżeli uzna, że pomimo niewykonania kary sprawca nie popełni ponownie przestępstwa; przepisu art. 69 § 1 nie stosuje się, a przepisy art. 71–76 stosuje się odpowiednio.”,

b) § 7 otrzymuje brzmienie:

„§ 7. Jeżeli czyn zagrożony jest więcej niż jedną z kar wymienionych w art. 32 pkt 1–3, nadzwyczajne złagodzenie kary polega na odstąpieniu od wymierzenia kary i orzeczeniu środka karnego wymienionego w art. 39 pkt 2–3, 7 i 8, środka kompensacyjnego lub przepadku; przepisu art. 61 § 2 nie stosuje się.”,

c) dodaje się § 8 w brzmieniu:

„§ 8. Nadzwyczajnego złagodzenia kary nie stosuje się do czynów zagrożonych karą pozbawienia wolności powyżej 5 lat, do których ma zastosowanie art. 37a.”;

28) po art. 60 dodaje się art. 60a w brzmieniu:

„Art. 60a. Uwzględniając wniosek, o którym mowa w art. 335, art. 338a lub art. 387 Kodeksu postępowania karnego, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary także w innych wypadkach niż przewidziane w art. 60 § 1–4; sąd może także odstąpić od wymierzenia kary i orzec wyłącznie środek karny, przepadek lub środek kompensacyjny, jeżeli przypisany oskarżonemu występki jest zagrożony karą nieprzekraczającą 5 lat pozbawienia wolności.”;

29) w art. 61 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Odstępując od wymierzenia kary, sąd może również odstąpić od wymierzenia środka karnego, nawiązki na rzecz Skarbu Państwa oraz przepadku, chociażby jego orzeczenie było obowiązkowe.”;

30) art. 63 otrzymuje brzmienie:

„Art. 63. § 1. Na poczet orzeczonej kary zalicza się okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie, zaokrąglając w górę do pełnego dnia, przy czym jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności, dwóm dniom kary ograniczenia wolności lub dwóm dziennym stawkom grzywny.

§ 2. Zaliczając okres rzeczywistego pozbawienia wolności na poczet orzeczonej grzywny określonej kwotowo, przyjmuje się, że jeden dzień pozbawienia wolności odpowiada kwocie równej dwukrotności stawki dziennej ustalonej zgodnie z art. 33 § 3.

§ 3. Na poczet orzeczonych środków karnych, o których mowa w art. 39 pkt 2–3, zalicza się okres rzeczywistego stosowania odpowiadających im rodzajowo środków zapobiegawczych.

§ 4. Na poczet orzeczonego środka karnego, o którym mowa w art. 39 pkt 3, zalicza się okres zatrzymania prawa jazdy lub innego odpowiedniego dokumentu.

§ 5. Za dzień w rozumieniu § 1 i 2 przyjmuje się okres 24 godzin liczony od chwili rzeczywistego pozbawienia wolności.”;

31) w art. 67:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Warunkowe umorzenie następuje na okres próby, który wynosi od roku do 3 lat i biegnie od uprawomocnienia się orzeczenia.”;

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Umarzając warunkowo postępowanie karne, sąd nakłada na sprawcę obowiązek naprawienia szkody w całości albo w części, a w miarę możliwości również obowiązek zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, albo zamiast tych obowiązków orzeka nawiązkę; sąd może nałożyć na sprawcę obowiązki wymienione w art. 72 § 1 pkt 1–3, 5–6b, 7a lub 7b, a ponadto orzec świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 lub zakaz prowadzenia pojazdów, wymieniony w art. 39 pkt 3, do lat 2. Nakładając na sprawcę przestępstwa popełnionego z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby najbliższej obowiązek wymieniony w art. 72 § 1 pkt 7b, sąd określa sposób kontaktu sprawcy z pokrzywdzonym.”;

32) w art. 68 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Sąd może podjąć postępowanie karne, jeżeli sprawca w okresie próby rażąco narusza porządek prawny, w szczególności gdy popełnił inne niż określone w § 1 przestępstwo, jeżeli uchyla się od dozoru, wykonania nałożonego obowiązku lub orzeczonego środka karnego, środka kompensacyjnego lub przepadku albo nie wykonuje zawartej z pokrzywdzonym ugody.”;

33) w art. 69:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej w wymiarze nieprzekraczającym roku, jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa nie był skazany na karę pozbawienia wolności i jest to wystarczające dla osiągnięcia wobec niego celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa.”;

b) uchyla się § 3,

c) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Wobec sprawcy występku o charakterze chuligańskim oraz sprawcy przestępstwa określonego w art. 178a § 4 sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach.”;

34) art. 70 otrzymuje brzmienie:

„Art. 70. § 1. Zawieszenie wykonania kary następuje na okres próby, który wynosi od roku do 3 lat i biegnie od uprawomocnienia się wyroku.

§ 2. W wypadku zawieszenia wykonania kary wobec sprawcy młodocianego oraz sprawcy, który popełnił przestępstwo z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej, okres próby wynosi od 2 do 5 lat.”;

## 35) art. 71 otrzymuje brzmienie:

„Art. 71. § 1. Zawieszając wykonanie kary, sąd może orzec grzywnę, jeżeli jej wymierzenie obok kary pozbawienia wolności na innej podstawie nie jest możliwe.

§ 2. W razie zarządzenia wykonania kary grzywna orzeczona na podstawie § 1 nie podlega wykonaniu; kara pozbawienia wolności ulega skróceniu o okres odpowiadający połowie liczby uiszczonych stawek dziennych grzywny z zaokrągleniem w górę do pełnego dnia.”;

## 36) w art. 72:

## a) w § 1:

– wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Zawieszając wykonanie kary, sąd zobowiązuje, a jeżeli orzeka środek karny, może zobowiązać skazanego do:”;

– pkt 6 i 6a otrzymują brzmienie:

„6) poddania się terapii uzależnień,

6a) poddania się terapii, w szczególności psychoterapii lub psychoedukacji,”;

– po pkt 6a dodaje się pkt 6b w brzmieniu:

„6b) uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych,”;

– pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) innego stosownego postępowania w okresie próby, które może zapobiec popełnieniu ponownie przestępstwa”;

– po pkt 8 dodaje się część wspólną w brzmieniu:

„– przy czym orzeka się przynajmniej jeden z obowiązków.”;

## b) § 1a otrzymuje brzmienie:

„§ 1a. Nakładając obowiązek wymieniony w § 1 pkt 7a, sąd wskazuje minimalną odległość od osób chronionych, którą skazany obowiązany jest zachować.”;

## c) po § 1a dodaje się § 1b w brzmieniu:

„§ 1b. Nakładając na sprawcę przestępstwa popełnionego z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby najbliższej obowiązek wymieniony w § 1 pkt 7b, sąd określa sposób kontaktu skazanego z pokrzywdzonym.”;

## d) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Sąd może orzec świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 albo zobowiązać skazanego do naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody w całości albo w części, chyba że orzekł środek kompensacyjny.”;

## 37) art. 73 otrzymuje brzmienie:

„Art. 73. § 1. Zawieszając wykonanie kary, sąd może w okresie próby oddać skazanego pod dozór kuratora lub osoby godnej zaufania, stowarzyszenia, instytucji albo organizacji społecznej, do której działalności należy troska o wychowanie, zapobieganie demoralizacji lub pomoc skazanym.

§ 2. Dozór jest obowiązkowy wobec młodocianego sprawcy przestępstwa umyślnego, sprawcy określonego w art. 64 § 2, a także wobec sprawcy przestępstwa popełnionego w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych oraz sprawcy, który popełnił przestępstwo z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej.”;

## 38) w art. 74:

## a) § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Czas i sposób wykonania nałożonych obowiązków wymienionych w art. 72 sąd określa po wysłuchaniu skazanego; nałożenie obowiązków wymienionych w art. 72 § 1 pkt 6 i 6a wymaga nadto zgody skazanego.

§ 2. Jeżeli względy wychowawcze za tym przemawiają, sąd, wobec skazanego na karę z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, może w okresie próby ustanawiać, rozszerzać lub zmieniać obowiązki wymienione w art. 72 § 1 pkt 3–8 albo od wykonania nałożonych obowiązków zwolnić, z wyjątkiem obowiązku wymienionego w art. 72 § 2, jak również oddać skazanego pod dozór albo od dozoru zwolnić.”;

b) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Zwolnienie od dozoru może nastąpić także, jeżeli sprawowanie dozoru jest niemożliwe albo znacznie utrudnione z przyczyn niezawinionych przez skazanego.”;

39) w art. 75:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sąd zarządza wykonanie kary, jeżeli skazany w okresie próby popełnił podobne przestępstwo umyślne, za które orzeczono prawomocnie karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.”,

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Sąd może zarządzić wykonanie kary, jeżeli skazany w okresie próby rażąco narusza porządek prawny, w szczególności gdy popełnił inne przestępstwo niż określone w § 1, albo jeżeli uchyla się od uiszczenia grzywny, od dozoru, wykonania nałożonych obowiązków lub orzeczonych środków karnych, środków kompensacyjnych lub przepadku.”,

c) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Zarządzając wykonanie kary w wypadkach, o których mowa w § 2 i 3, sąd może, uwzględniając dotychczasowy przebieg próby, a w szczególności wykonanie nałożonych obowiązków, skrócić orzeczoną karę, nie więcej jednak niż o połowę.”,

d) uchyla się § 5;

40) po art. 75 dodaje się art. 75a w brzmieniu:

„Art. 75a. § 1. Wobec skazanego na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, który w okresie próby rażąco narusza porządek prawny, w szczególności gdy popełnił inne przestępstwo niż określone w art. 75 § 1, albo jeżeli uchyla się od uiszczenia grzywny, od dozoru, wykonania nałożonych obowiązków lub orzeczonych środków karnych, środków kompensacyjnych lub przepadku, sąd może, jeżeli cele kary zostaną w ten sposób spełnione, mając na względzie wagę i rodzaj czynu zabronionego przypisanego skazanemu, zamiast zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności zamienić ją na karę ograniczenia wolności w formie obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne, przyjmując, że jeden dzień kary pozbawienia wolności równa się dwóm dniom kary ograniczenia wolności, albo na grzywnę, przyjmując, że jeden dzień kary pozbawienia wolności równa się dwóm stawkom dziennym grzywny. Kara ograniczenia wolności nie może trwać dłużej niż 2 lata, a grzywna nie może przekroczyć 810 stawek dziennych.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się do skazanego, który nie wykonał obowiązku określonego w art. 72 § 1 pkt 7b lub w § 2.

§ 3. Sąd, zamieniając karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na karę ograniczenia wolności albo na grzywnę, w miarę możliwości wysłuchuje skazanego.

§ 4. Zamiana kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na karę ograniczenia wolności albo na grzywnę nie zwalnia skazanego od wykonania orzeczonych wobec niego środków karnych, przepadku, środków kompensacyjnych lub środków zabezpieczających, chociażby następnie orzeczono karę łączną.

§ 5. Jeżeli skazany uchyla się od wykonywania kary ograniczenia wolności, od uiszczenia grzywny, wykonania nałożonych na niego obowiązków lub orzeczonych środków karnych, przepadku lub środków kompensacyjnych, sąd uchyla zamianę i zarządza wykonanie kary pozbawienia wolności.

§ 6. W wypadku uchylecia zamiany i zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności na poczet zarządzonej kary pozbawienia wolności zalicza się dotychczas wykonaną karę grzywny albo karę ograniczenia wolności, przyjmując, że jeden dzień kary pozbawienia wolności równa się dwóm stawkom dziennym grzywny albo dwóm dniom kary ograniczenia wolności.

§ 7. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania została orzeczona na podstawie art. 60 § 5 lub art. 60a.”;

41) art. 76 i art. 77 otrzymują brzmienie:

„Art. 76. § 1. Skazanie ulega zatarciu z mocy prawa z upływem 6 miesięcy od zakończenia okresu próby. W wypadku, o którym mowa w art. 75a, zatarcie skazania następuje z upływem okresów przewidzianych w art. 107 § 4 i 4a. Przepis art. 108 stosuje się.

§ 2. Jeżeli wobec skazanego orzeczono grzywnę, środek karny, przepadek lub środek kompensacyjny, zatarcie skazania nie może nastąpić przed ich wykonaniem, darowaniem albo przedawnieniem ich wykonania.



Art. 77. § 1. Skazanego na karę pozbawienia wolności sąd może warunkowo zwolnić z odbycia reszty kary tylko wówczas, gdy jego postawa, właściwości i warunki osobiste, okoliczności popełnienia przestępstwa oraz zachowanie po jego popełnieniu i w czasie odbywania kary uzasadniają przekonanie, że skazany po zwolnieniu będzie stosował się do orzeczonego środka karnego lub zabezpieczającego i przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni ponownie przestępstwa.

§ 2. W szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd, wymierzając karę wymienioną w art. 32 pkt 3–5, może wyznaczyć surowsze ograniczenia do skorzystania przez skazanego z warunkowego zwolnienia niż przewidziane w art. 78.”;

42) art. 81 otrzymuje brzmienie:

„Art. 81. W razie odwołania warunkowego zwolnienia ponowne warunkowe zwolnienie nie może nastąpić przed odbyciem, po ponownym osadzeniu, przynajmniej roku kary pozbawienia wolności, a w wypadku kary 25 lat pozbawienia wolności lub kary dożywotniego pozbawienia wolności przed odbyciem przynajmniej 5 lat kary.”;

43) art. 83 otrzymuje brzmienie:

„Art. 83. Skazanego na karę ograniczenia wolności, który odbył przynajmniej połowę orzeczonej kary, przy czym przestrzegał porządku prawnego, jak również wykonał nałożone na niego obowiązki, orzeczone środki karne, środki kompensacyjne i przepadek, sąd może zwolnić od reszty kary, uznając ją za wykonaną.”;

44) w art. 84:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli środki karne wymienione w art. 39 pkt 2, 2a i 3 orzeczono na podstawie art. 41 § 1a albo art. 42 § 2.”;

b) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Jeżeli środek karny orzeczony został dożywotnio, sąd może uznać go za wykonany, jeżeli skazany przestrzegał porządku prawnego i nie zachodzi obawa ponownego popełnienia przestępstwa podobnego do tego, za które orzeczono środek karny, a środek karny był w stosunku do skazanego wykonywany przynajmniej przez 15 lat.”;

45) uchyla się art. 84a;

46) art. 85 otrzymuje brzmienie:

„Art. 85. § 1. Jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną.

§ 2. Podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89, w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w § 1.

§ 3. Podstawą orzeczenia jednej kary łącznej nie może być kara wymierzona za przestępstwo popełnione po rozpoczęciu, a przed zakończeniem wykonywania innej kary podlegającej łączeniu z karą wykonywaną w chwili popełnienia przestępstwa, lub karą łączną, w skład której wchodzi kara, która była wykonywana w chwili popełnienia czynu.

§ 4. Karą łączną nie obejmuje się kar orzeczonych wyrokami, o których mowa w art. 114a.”;

47) po art. 85 dodaje się art. 85a w brzmieniu:

„Art. 85a. Orzekając karę łączną, sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.”;

48) w art. 86:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 20 lat pozbawienia wolności; karę pozbawienia wolności wymierza się w miesiącach i latach.”;

b) § 2b i 3 otrzymują brzmienie:

„§ 2b. Jeżeli chociażby jedna z podlegających łączeniu grzywien została orzeczona na podstawie przepisu przewidującego wyższą górną granicę ustawowego zagrożenia tą karą niż określona w art. 33 § 1, sąd wymierza karę łączną grzywny w granicach od najwyższej z kar tego rodzaju wymierzonych za poszczególne przestępstwa

do ich sumy, nie przekraczając jednak 4 500 stawek dziennych grzywny lub najwyższej z kar grzywny, jeżeli przekracza ona 4 500 stawek dziennych.

§ 3. Wymierzając karę łączną ograniczenia wolności, sąd określa na nowo obowiązki lub wymiar potrącenia, o których mowa w art. 34 § 1a, a także może nałożyć na sprawcę obowiązki wymienione w art. 72 § 1 pkt 2 i 3, jak również orzec świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7.”,

c) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Zasady wymiaru kary łącznej określone w § 1–3 stosuje się odpowiednio, jeżeli przynajmniej jedną z kar podlegających łączeniu jest już orzeczona kara łączna.”;

49) art. 87 otrzymuje brzmienie:

„Art. 87. § 1. W razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności i ograniczenia wolności sąd wymierza karę łączną pozbawienia wolności, przyjmując, że miesiąc ograniczenia wolności równa się 15 dniom pozbawienia wolności.

§ 2. Jeżeli za zbiegające się przestępstwa wymierzono kary pozbawienia wolności oraz ograniczenia wolności i kara łączna pozbawienia wolności nie przekroczyłaby 6 miesięcy, a kara łączna ograniczenia wolności – 2 lat, sąd może orzec te kary łączne jednocześnie, jeżeli cele kary zostaną w ten sposób spełnione.”;

50) w art. 89:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem i bez warunkowego zawieszenia ich wykonania sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary łącznej w wymiarze nieprzekraczającym roku, jeżeli sprawca w czasie popełnienia każdego z tych przestępstw nie był skazany na karę pozbawienia wolności i jest to wystarczające do osiągnięcia wobec niego celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa.”,

b) po § 1a dodaje się § 1b w brzmieniu:

„§ 1b. Sąd orzeka karę łączną pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, przyjmując, że miesiąc kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania równa się 15 dniom kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.”,

c) uchyla się § 2 i 3;

51) po art. 89 dodaje się art. 89a w brzmieniu:

„Art. 89a. § 1. Jeżeli chociażby jedną z kar podlegających łączeniu jest kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania orzeczona na podstawie art. 60 § 5, sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary łącznej nieprzekraczającej wymiaru kary pozbawienia wolności, orzeczonej na podstawie tego przepisu.

§ 2. Orzekając karę łączną pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, sąd może orzec grzywnę określoną w art. 71 § 1, chociażby jej nie orzeczono za pozostające w zbiegu przestępstwa.

§ 3. W razie zbiegu orzeczeń o okresach próby sąd orzeka okres próby oraz związane z nim obowiązki na nowo. W razie zbiegu orzeczeń, o którym mowa w § 1, okres próby może wynosić do 10 lat.”;

52) w art. 90 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Środki karne, przepadek, środki kompensacyjne, środki zabezpieczające oraz dozór stosuje się, chociażby orzeczono je tylko co do jednego ze zbiegających się przestępstw.”;

53) w art. 91:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli sprawca popełnia w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności, dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw, sąd orzeka jedną karę określoną w przepisie stanowiącym podstawę jej wymiaru dla każdego z tych przestępstw, w wysokości do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę.”,

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Jeżeli sprawca został skazany dwoma lub więcej wyrokami za przestępstwa należące do ciągu przestępstw określonego w § 1, orzeczona kara łączna nie może przekroczyć górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę, przewidzianego w przepisie stanowiącym podstawę wymiaru kary dla każdego z tych przestępstw.”;

54) uchyla się art. 92–93;

55) po art. 93 dodaje się art. 93a–93g w brzmieniu:

„Art. 93a. § 1. Środkami zabezpieczającymi są:

- 1) elektroniczna kontrola miejsca pobytu,
- 2) terapia,
- 3) terapia uzależnień,
- 4) pobyt w zakładzie psychiatrycznym.

§ 2. Jeżeli ustawa tak stanowi, tytułem środka zabezpieczającego można orzec nakaz i zakazy określone w art. 39 pkt 2–3.

Art. 93b. § 1. Sąd może orzec środek zabezpieczający, gdy jest to konieczne, aby zapobiec ponownemu popełnieniu przez sprawcę czynu zabronionego, a inne środki prawne określone w tym kodeksie lub orzeczone na podstawie innych ustaw nie są wystarczające. Środek zabezpieczający, o którym mowa w art. 93a § 1 pkt 4, można orzec jedynie, aby zapobiec ponownemu popełnieniu przez sprawcę czynu zabronionego o znacznej społecznej szkodliwości.

§ 2. Sąd uchyla środek zabezpieczający, gdy dalsze jego stosowanie nie jest już konieczne.

§ 3. Środek zabezpieczający i sposób jego wykonywania powinien być odpowiedni do stopnia społecznej szkodliwości czynu zabronionego, który sprawca może popełnić, oraz prawdopodobieństwa jego popełnienia, a także uwzględnić potrzeby i postępy w terapii lub terapii uzależnień. Sąd może zmienić orzeczony wobec sprawcy środek zabezpieczający lub sposób jego wykonywania, jeżeli poprzednio orzeczony środek stał się nieodpowiedni lub jego wykonywanie nie jest możliwe.

§ 4. Wobec tego samego sprawcy można orzec więcej niż jeden środek zabezpieczający; przepisy § 1 i 3 stosuje się, biorąc pod uwagę wszystkie orzekane środki zabezpieczające.

§ 5. Sąd orzeka pobyt w zakładzie psychiatrycznym tylko wtedy, gdy ustawa tak stanowi.

Art. 93c. Środki zabezpieczające można orzec wobec sprawcy:

- 1) co do którego umorzono postępowanie o czyn zabroniony popełniony w stanie niepoczytalności określonej w art. 31 § 1,
- 2) w razie skazania za przestępstwo popełnione w stanie ograniczonej poczytalności określonej w art. 31 § 2,
- 3) w razie skazania za przestępstwo określone w art. 148, art. 156, art. 197, art. 198, art. 199 § 2 lub art. 200 § 1, popełnione w związku z zaburzeniem preferencji seksualnych,
- 4) w razie skazania na karę pozbawienia wolności bez warunkowego jej zawieszenia za umyślne przestępstwo określone w rozdziale XIX, XXIII, XXV lub XXVI, popełnione w związku z zaburzeniem osobowości o takim charakterze lub nasileniu, że zachodzi co najmniej wysokie prawdopodobieństwo popełnienia czynu zabronionego z użyciem przemocy lub groźbą jej użycia,
- 5) w razie skazania za przestępstwo popełnione w związku z uzależnieniem od alkoholu, środka odurzającego lub innego podobnie działającego środka.

Art. 93d. § 1. Czasu stosowania środka zabezpieczającego nie określa się z góry.

§ 2. Uchylając środek zabezpieczający w postaci pobytu w zakładzie psychiatrycznym, sąd może orzec jeden lub więcej ze środków zabezpieczających, o których mowa w art. 93a § 1 pkt 1–3.

§ 3. Sąd ustala potrzebę i możliwości wykonania orzeczonego środka zabezpieczającego nie wcześniej niż na 6 miesięcy przed przewidywanym warunkowym zwolnieniem lub odbyciem kary pozbawienia wolności.

§ 4. Jeżeli wobec sprawcy wykonywana jest kara pozbawienia wolności, środki zabezpieczające, o których mowa w art. 93a § 1 pkt 1–3, można orzec również do czasu wykonania tej kary, jednak nie wcześniej niż na 6 miesięcy przed przewidywanym warunkowym zwolnieniem lub odbyciem kary pozbawienia wolności.

§ 5. Jeżeli sprawca został skazany na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, karę 25 lat pozbawienia wolności lub karę dożywotniego pozbawienia wolności, orzeczony środek zabezpieczający stosuje się po odbyciu kary lub warunkowym zwolnieniu, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 6. Jeżeli zachowanie sprawcy po uchyleniu środka zabezpieczającego wskazuje, że zachodzi konieczność stosowania środków zabezpieczających, sąd, nie później niż w ciągu 3 lat od uchylenia środka, może ponownie orzec ten sam środek zabezpieczający lub inny środek, o którym mowa w art. 93a § 1 pkt 1–3.

Art. 93e. Sprawca, wobec którego orzeczono elektroniczną kontrolę miejsca pobytu, ma obowiązek poddania się nieprzerwanej kontroli miejsca swojego pobytu sprawowanej za pomocą urządzeń technicznych, w tym noszonego nadajnika.

Art. 93f. § 1. Sprawca, wobec którego orzeczono terapię, ma obowiązek stawiennictwa we wskazanej przez sąd placówce w terminach wyznaczonych przez lekarza psychiatrę, seksuologa lub terapeutę i poddania się terapii farmakologicznej zmierzającej do osłabienia popędu seksualnego, psychoterapii lub psychoedukacji w celu poprawy jego funkcjonowania w społeczeństwie.

§ 2. Sprawca, wobec którego orzeczono terapię uzależnień, ma obowiązek stawiennictwa we wskazanej przez sąd placówce leczenia odwykowego w terminach wyznaczonych przez lekarza i poddania się leczeniu uzależnienia od alkoholu, środka odurzającego lub innego podobnie działającego środka.

Art. 93g. § 1. Sąd orzeka pobyt w odpowiednim zakładzie psychiatrycznym wobec sprawcy określonego w art. 93c pkt 1, jeżeli istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że popełni on ponownie czyn zabroniony o znacznej społecznej szkodliwości w związku z chorobą psychiczną lub upośledzeniem umysłowym.

§ 2. Skazując sprawcę określonego w art. 93c pkt 2 na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, karę 25 lat pozbawienia wolności lub karę dożywotniego pozbawienia wolności, sąd orzeka pobyt w odpowiednim zakładzie psychiatrycznym, jeżeli istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że popełni on czyn zabroniony o znacznej społecznej szkodliwości w związku z chorobą psychiczną lub upośledzeniem umysłowym.

§ 3. Skazując sprawcę określonego w art. 93c pkt 3 na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, karę 25 lat pozbawienia wolności lub karę dożywotniego pozbawienia wolności, sąd orzeka pobyt w odpowiednim zakładzie psychiatrycznym, jeżeli istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że skazany popełni przestępstwo przeciwko życiu, zdrowiu lub wolności seksualnej w związku z zaburzeniem preferencji seksualnych.”;

56) uchyla się art. 94–98;

57) art. 99 otrzymuje brzmienie:

„Art. 99. § 1. Jeżeli sprawca dopuścił się czynu zabronionego w stanie niepoczytalności określonej w art. 31 § 1, sąd może orzec tytułem środka zabezpieczającego nakaz lub zakazy wymienione w art. 39 pkt 2–3.

§ 2. Zakazy wymienione w art. 39 pkt 2–3 orzeka się bez określenia czasu ich obowiązywania; sąd uchyla je, gdy ustały przyczyny ich orzeczenia.”;

58) uchyla się art. 100;

59) w art. 101 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. W przypadku:

- 1) występków przeciwko życiu i zdrowiu, popełnionych na szkodę małoletniego, zagrożonych karą, której górna granica przekracza 5 lat pozbawienia wolności,
- 2) przestępstw określonych w rozdziale XXV, popełnionych na szkodę małoletniego albo gdy treści pornograficzne obejmują udział małoletniego

– przedawnienie karalności przestępstwa nie może nastąpić przed ukończeniem przez niego 30. roku życia.”;

60) art. 102 otrzymuje brzmienie:

„Art. 102. Jeżeli w okresie, o którym mowa w art. 101, wszczęto postępowanie przeciwko osobie, karalność popełnionego przez nią przestępstwa przedawnia się z upływem 5 lat od zakończenia tego okresu.”;

61) w art. 103 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Przepis § 1 pkt 3 stosuje się odpowiednio do środków karnych, środków kompensacyjnych oraz przepadku.”;

62) w art. 104 uchyla się § 2;

63) w art. 107:

a) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. W razie skazania na karę ograniczenia wolności zatarcie skazania następuje z mocy prawa z upływem 3 lat od wykonania lub darowania kary albo od przedawnienia jej wykonania.”;

b) po § 4 dodaje się § 4a w brzmieniu:

„§ 4a. W razie skazania na grzywnę zatarcie skazania następuje z mocy prawa z upływem roku od wykonania lub darowania kary albo od przedawnienia jej wykonania.”;

c) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Jeżeli orzeczono środek karny, przepadek lub środek kompensacyjny, zatarcie skazania nie może nastąpić przed jego wykonaniem, darowaniem albo przedawnieniem jego wykonania. Zatarcie skazania nie może nastąpić również przed wykonaniem środka zabezpieczającego.”;

64) uchyla się art. 107a;

65) art. 114a otrzymuje brzmienie:

„Art. 114a. § 1. Wyrokiem skazującym jest również prawomocne orzeczenie skazujące za popełnienie przestępstwa wydane przez sąd właściwy w sprawach karnych w państwie członkowskim Unii Europejskiej, chyba że według ustawy karnej polskiej czyn nie stanowi przestępstwa, sprawca nie podlega karze albo orzeczono karę nieznaną ustawie.

§ 2. W razie skazania przez sąd, o którym mowa w § 1, w sprawach:

1) stosowania nowej ustawy karnej, która weszła w życie po wydaniu wyroku skazującego,

2) zatarcia skazania

– stosuje się ustawę obowiązującą w miejscu skazania. Przepisu art. 108 nie stosuje się.

§ 3. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli informacje uzyskane z rejestru karnego lub od sądu państwa członkowskiego Unii Europejskiej nie są wystarczające do ustalenia skazania albo orzeczona kara podlega darowaniu w państwie, w którym nastąpiło skazanie.”;

66) art. 139 otrzymuje brzmienie:

„Art. 139. W sprawie o przestępstwo określone w art. 127, art. 128 oraz art. 130 sąd może orzec przepadek przedmiotów również wtedy, gdy przedmioty nie stanowią własności sprawcy.”;

67) w art. 140 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. W sprawie o przestępstwo określone w § 1–3 sąd może orzec przepadek przedmiotów również wtedy, gdy przedmioty nie stanowią własności sprawcy.”;

68) po art. 231a dodaje się art. 231b w brzmieniu:

„Art. 231b. § 1. Osoba, która w obronie koniecznej odpiera zamach na jakiegokolwiek cudze dobro chronione prawem, chroniąc bezpieczeństwo lub porządek publiczny, korzysta z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli czyn sprawcy zamachu skierowany przeciwko osobie odpierającej zamach godzi wyłącznie w cześć lub godność tej osoby.”;

69) w art. 242 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Kto, korzystając z zezwolenia na czasowe opuszczenie zakładu karnego lub aresztu śledczego bez dozoru albo zakładu psychiatrycznego dysponującego warunkami podstawowego zabezpieczenia, bez usprawiedliwionej przyczyny nie powróci najpóźniej w ciągu 3 dni po upływie wyznaczonego terminu,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”;

70) art. 244 otrzymuje brzmienie:

„Art. 244. Kto nie stosuje się do orzeczonego przez sąd zakazu zajmowania stanowiska, wykonywania zawodu, prowadzenia działalności, prowadzenia pojazdów, wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych, wstępu na imprezę masową, przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, zakazu kontaktowania się z określonymi osobami, zakazu zbliżania się do określonych osób lub zakazu opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu albo nie wykonuje zarządzenia sądu o ogłoszeniu orzeczenia w sposób w nim przewidziany,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.”;

71) w art. 244a § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Tej samej karze podlega, kto udaremnia lub utrudnia kontrolowanie, w systemie dozoru elektronicznego, orzeczonego wobec niego obowiązku, o którym mowa w § 1.”;

72) po art. 244a dodaje się art. 244b w brzmieniu:

„Art. 244b. § 1. Kto nie stosuje się do określonych w ustawie obowiązków związanych z orzeczoną wobec niego środkiem zabezpieczającym,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto bezprawnie udaremnia wykonywanie orzeczonego wobec innej osoby środka zabezpieczającego w postaci elektronicznej kontroli miejsca pobytu.”;

73) w art. 323 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Do żołnierzy nie stosuje się przepisów art. 34 § 1a pkt 1, 2 i 4. Kara ograniczenia wolności może polegać na obowiązku, o którym mowa w art. 72 § 1 pkt 5–7a.”.

**Art. 2.** W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2014 r. poz. 1619, z późn. zm.<sup>3)</sup>) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1a pkt 4c otrzymuje brzmienie:

„4c) jednolitym tytule wykonawczym – rozumie się przez to dokument państwa członkowskiego, o którym mowa w art. 3 pkt 4 ustawy o wzajemnej pomocy;”;

2) w art. 26 § 5b otrzymuje brzmienie:

„§ 5b. W przypadku tytułów wykonawczych otrzymanych przez organ egzekucyjny przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego albo z użyciem środków komunikacji elektronicznej doręczenie wydruku tytułu wykonawczego, o którym mowa w § 1d, uznaje się za doręczenie odpisu tytułu wykonawczego.”;

3) po art. 55a dodaje się art. 55b w brzmieniu:

„Art. 55b. W wypadku postępowania egzekucyjnego dotyczącego nawiązki na rzecz Skarbu Państwa lub przedpaku, jeżeli jego przedmiotem jest kwota pieniężna, naczelnik urzędu skarbowego jest obowiązany w przypadku częściowego lub całkowitego wykonania zobowiązania lub jego wygaśnięcia niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia powzięcia tych informacji, przekazać je wierzycielowi. Wierzyciel występuje do biur informacji gospodarczej, działających na podstawie ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1015 i 1188), z żądaniem aktualizacji informacji gospodarczych, przekazując do biura aktualne dane.”.

**Art. 3.** W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2013 r. poz. 482, z późn. zm.<sup>4)</sup>) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 2 dodaje się art. 2a w brzmieniu:

„Art. 2a. § 1. Jeżeli według nowej ustawy czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwo na karę pozbawienia wolności stanowi wykroczenie, orzeczona kara podlegająca wykonaniu ulega zamianie na karę aresztu w wysokości równej górnej granicy ustawowego zagrożenia za taki czyn, a jeżeli ustawa nie przewiduje za ten czyn kary aresztu, na karę ograniczenia wolności, a jeżeli ustawa nie przewiduje za ten czyn kary ograniczenia wolności – na karę grzywny, przyjmując jeden dzień pozbawienia wolności za równoważny grzywnie w kwocie od 10 do 250 złotych i nie przekraczając górnej granicy tego rodzaju kary przewidzianej za ten czyn.

§ 2. Jeżeli według nowej ustawy czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwo na grzywnę lub karę ograniczenia wolności stanowi wykroczenie, orzeczone kary ulegają zamianie tylko wówczas, gdy kara grzywny lub ograniczenia wolności podlegająca wykonaniu przekroczyłaby górną granicę ustawowego zagrożenia przewidzianą za ten czyn. Wówczas orzeczoną karę grzywny lub ograniczenia wolności zamienia się na karę w wysokości górnej granicy ustawowego zagrożenia przewidzianej za dany czyn. Jeżeli za dany czyn nie jest przewidziana kara ograniczenia wolności, orzeczoną karę ograniczenia wolności zamienia się na karę grzywny, przy czym miesiąc ograniczenia wolności przyjmuje się za równoważny grzywnie od 100 do 2500 złotych nieprzekraczającej górnej granicy ustawowego zagrożenia za ten czyn.

§ 3. Jeżeli według nowej ustawy czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwo stanowi wykroczenie, orzeczone środki karne, środki kompensacyjne, środki związane z poddaniem sprawcy próbie, środki zabezpieczające, o których mowa w art. 93a Kodeksu karnego, oraz przepadek podlegają wykonaniu na podstawie przepisów dotychczasowych.

§ 4. Jeżeli według nowej ustawy czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym na karę pozbawienia wolności za przestępstwo stanowi wykroczenie i kara ta była podstawą orzeczenia kary łącznej, kara łączna traci moc. Jeżeli według nowej ustawy czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym na karę ograniczenia wolności albo grzywny stanowi wykroczenie i kary te były podstawą orzeczenia kary łącznej, kara łączna traci moc tylko w razie wydania postanowienia w wypadku, o którym mowa w § 2. W razie potrzeby sąd wydaje wyrok łączny.

§ 5. Przepisów § 1–4 nie stosuje się, jeżeli ich zastosowanie powoduje skutki prawne mniej korzystne dla sprawcy niż stosowanie ustawy obowiązującej poprzednio.”;

<sup>3)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 87, 211 i 218.

<sup>4)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 829, 1247, 1446 i 1567 oraz z 2014 r. poz. 498, 659, 827 i 915.

- 2) po art. 66 dodaje się art. 66a w brzmieniu:

„Art. 66a. Osoba, wobec której wykonuje się karę, środek karny lub środek zabezpieczający, w systemie dozoru elektronicznego, albo osoba chroniona, która umyślnie dopuszcza do zniszczenia, uszkodzenia, uczynienia niezdatnym do użytku nadajnika, rejestratora stacjonarnego lub przenośnego stanowiących środki techniczne służące do wykonywania dozoru elektronicznego, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.”

**Art. 4.** W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.<sup>5)</sup>) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) sądowy kurator zawodowy oraz kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej,”;

- 2) w art. 3:

- a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sąd, który wydał orzeczenie w pierwszej instancji, jest właściwy również w postępowaniu dotyczącym wykonania tego orzeczenia, chyba że ustawa stanowi inaczej.”

- b) uchyla się § 1a;

- 3) w art. 4 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kary, środki karne, środki kompensacyjne, przepadek, środki zabezpieczające i środki zapobiegawcze wykonuje się w sposób humanitarny, z poszanowaniem godności ludzkiej skazanego. Zakazuje się stosowania tortur lub niehumanitarnego albo poniżającego traktowania i karaniami skazanego.”;

- 4) w art. 7 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Skargi rozpoznaje sąd właściwy zgodnie z art. 3. W sprawach dotyczących odbywania kary pozbawienia wolności, zastępczej kary pozbawienia wolności, kary aresztu wojskowego, kary aresztu lub zastępczej kary aresztu, kary porządkowej oraz środka przymusu skutkującego pozbawieniem wolności, wykonywania orzeczenia o warunkowym przedterminowym zwolnieniu oraz środka zabezpieczającego polegającego na umieszczeniu w zakładzie psychiatrycznym sądem właściwym jest sąd penitencjarny.”;

- 5) w art. 8:

- a) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Przepis art. 78 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.”;

- b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Skazany pozbawiony wolności może porozumiewać się ze swoim obrońcą, pełnomocnikiem będącym adwokatem lub radcą prawnym oraz przedstawicielem niebędącym adwokatem ani radcą prawnym, który został zaaprobowany przez Przewodniczącego Izby Europejskiego Trybunału Praw Człowieka do reprezentowania skazanego przed tym Trybunałem, podczas nieobecności innych osób, a rozmowy z tymi osobami w trakcie widzeń i rozmowy telefoniczne nie podlegają kontroli.”;

- 6) w art. 8a § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Przepis § 2 zdanie pierwsze stosuje się odpowiednio do korespondencji skazanego pozbawionego wolności prowadzonej z organami ścigania, wymiaru sprawiedliwości i innymi organami państwowymi, organami samorządu terytorialnego, Rzecznikiem Praw Obywatelskich, Rzecznikiem Praw Dziecka, organami powołanymi na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych dotyczących ochrony praw człowieka oraz przedstawicielem niebędącym adwokatem ani radcą prawnym, który został zaaprobowany przez Przewodniczącego Izby Europejskiego Trybunału Praw Człowieka do reprezentowania skazanego przed tym Trybunałem.”;

<sup>5)</sup> Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 60, poz. 701 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 111, poz. 1194, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 142, poz. 1380 i Nr 179, poz. 1750, z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 210, poz. 2135, Nr 240, poz. 2405, Nr 243, poz. 2426 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1363 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 123, poz. 849, z 2008 r. Nr 96, poz. 620 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 22, poz. 119, Nr 62, poz. 504, Nr 98, poz. 817, Nr 108, poz. 911, Nr 115, poz. 963, Nr 190, poz. 1475, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 34, poz. 191, Nr 40, poz. 227, Nr 125, poz. 842 i Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 39, poz. 201 i 202, Nr 112, poz. 654, Nr 129, poz. 734, Nr 185, poz. 1092, Nr 217, poz. 1280 i Nr 240, poz. 1431, z 2012 r. poz. 908, z 2013 r. poz. 628 i 1247, z 2014 r. poz. 287, 619 i 1707 oraz z 2015 r. poz. 21.

## 7) w art. 11 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sąd, kierując orzeczenie do wykonania, przesyła jego odpis lub wyciąg, ze wzmianką o wykonalności, a w wypadku orzeczenia prawomocnego – z datą jego uprawomocnienia się, odpowiedniemu organowi powołanemu do wykonywania orzeczenia. Kierując do wykonania orzeczenie dotyczące grzywny, nawiązki na rzecz Skarbu Państwa, świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej oraz należności sądowych, sąd przesyła także ostatnio uzyskaną informację, o której mowa w art. 213 § 1a Kodeksu postępowania karnego. Sąd przesyła dyrektorowi zakładu karnego lub aresztu śledczego orzeczenie wraz z uzasadnieniem, jeżeli zostało sporządzone i nie zawiera informacji niejawnych o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne”.”;

## 8) po art. 12 dodaje się art. 12a–12d w brzmieniu:

„Art. 12a. § 1. W wezwaniu do uiszczenia grzywny, również orzeczonej jako kara zastępcza, nawiązki na rzecz Skarbu Państwa, kwoty pieniężnej stanowiącej przedmiot przypadku, kosztów sądowych lub pieniężnej kary porządkowej na podstawie prawomocnego orzeczenia sądowego wydanego w sprawie o przestępstwo lub wykroczenie, należy też pouczyć o tym, że w razie nieuiszczenia tych należności w całości w terminie wynikającym z przepisów niniejszego kodeksu sąd przekaże do biur informacji gospodarczej, działających na podstawie ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1015 i 1188), informację gospodarczą o powstaniu tej zaległości.

§ 2. W razie nieuiszczenia przez skazanego w całości należności, o których mowa w § 1, w terminie wynikającym z przepisów niniejszego kodeksu sąd niezwłocznie przekazuje informację gospodarczą o powstaniu tej zaległości do biur informacji gospodarczej, działających na podstawie ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych.

§ 3. Sąd wykonuje obowiązki wierzyciela, o których mowa w art. 29 i art. 30 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych.

Art. 12b. Organ wykonujący orzeczenie w razie stwierdzenia, że zachodzą warunki do wydania wyroku łącznego, niezwłocznie zawiadamia o tym właściwy sąd.

Art. 12c. Jeżeli kara lub inny środek podlegający wykonaniu według przepisów niniejszego kodeksu są określone w tygodniach, miesiącach lub latach, przyjmuje się w postępowaniu wykonawczym, że tydzień liczy się za dni 7, miesiąc za dni 30, a rok za dni 365.

Art. 12d. Za dzień trwania kary pozbawienia wolności, zastępczej kary pozbawienia wolności, kary aresztu wojskowego, kary aresztu, zastępczej kary aresztu, kary porządkowej oraz środka przymusu skutkującego pozbawieniem wolności przyjmuje się okres 24 godzin liczony od chwili rzeczywistego pozbawienia wolności.”;

## 9) w art. 15 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Wykonywanie kary pozbawienia wolności, zastępczej kary pozbawienia wolności, kary aresztu wojskowego, kary aresztu lub zastępczej kary aresztu, kary porządkowej oraz środka przymusu skutkującego pozbawieniem wolności w tej samej lub innej sprawie wstrzymuje bieg przedawnienia.”;

## 10) po art. 17 dodaje się art. 17a w brzmieniu:

„Art. 17a. § 1. W razie orzeczenia wobec skazanego kary pozbawienia wolności oraz kary ograniczenia wolności na podstawie art. 37b lub art. 87 § 2 Kodeksu karnego, karę ograniczenia wolności kieruje się do wykonania w pierwszej kolejności tylko wówczas, gdy zachodzą przeszkody prawne do niezwłocznego wykonania kary pozbawienia wolności.

§ 2. W wypadku ustania przeszkód, o których mowa w § 1, sąd – niezależnie od tego, czy kara ograniczenia wolności została już w całości wykonana – niezwłocznie kieruje do wykonania karę pozbawienia wolności.”;

## 11) w art. 22 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Udział sądowego kuratora zawodowego w posiedzeniu jest obowiązkowy, jeżeli ustawa tak stanowi lub sąd uzna to za konieczne.”;

## 12) w art. 25:

## a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Egzekucję zasądzonych roszczeń cywilnych, orzeczonej grzywny, świadczenia pieniężnego oraz należności sądowych prowadzi się według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli niniejsza ustawa nie stanowi inaczej.”;

## b) uchyla się § 2;



## 13) art. 27 otrzymuje brzmienie:

„Art. 27. Egzekucję przepadku oraz nawiązki na rzecz Skarbu Państwa prowadzi urząd skarbowy według przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jeżeli niniejsza ustawa nie stanowi inaczej.”;

## 14) po art. 27 dodaje się art. 27a w brzmieniu:

„Art. 27a. § 1. Do wykonania postanowień o zabezpieczeniu grzywny, świadczenia pieniężnego, środka kompensacyjnego oraz kosztów sądowych mają zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli niniejsza ustawa nie stanowi inaczej.

§ 2. Do wykonania postanowień o zabezpieczeniu przepadku mają zastosowanie przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jeżeli niniejsza ustawa nie stanowi inaczej.”;

## 15) art. 29 otrzymuje brzmienie:

„Art. 29. § 1. Z chwilą prawomocnego orzeczenia przepadku wobec jednego z małżonków pozostających we wspólności majątkowej, przedmioty majątkowe, których dotyczy przepadek lub które podlegają egzekucji przepadku równowartości przedmiotów lub korzyści, tracą z mocy prawa charakter składników majątku wspólnego. Od tej chwili stosuje się do nich odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych, przy czym udział Skarbu Państwa stanowi część orzeczoną przepadkiem. Małżonek skazanego może wystąpić odpowiednio z żądaniem określonym w art. 28 § 3.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio w wypadku orzeczenia przepadku przedmiotów objętych innym rodzajem współwłasności łącznej.”;

## 16) w art. 29a § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Przy egzekucji przepadku korzyści majątkowej uzyskanej z popełnienia przestępstwa lub jej równowartości domniemywa się, że rzeczy oraz prawa majątkowe, które są we władaniu skazanego po orzeczeniu przepadku, należały do niego już w chwili wydania orzeczenia.

§ 2. Osoba fizyczna, w stosunku do której działa domniemanie ustanowione w art. 45 § 3 Kodeksu karnego lub w art. 33 § 4 Kodeksu karnego skarbowego, może wnosić o wyłączenie z jego zakresu przedmiotów majątkowych, których łączna wartość według oszacowania organu egzekucyjnego nie przekracza przeciętnego sześciomiesięcznego dochodu tej osoby; wniosek o wyłączenie zgłasza się do tego organu.”;

## 17) art. 32 otrzymuje brzmienie:

„Art. 32. Nadzór nad legalnością i prawidłowością wykonywania kary pozbawienia wolności, zastępczej kary pozbawienia wolności, kary aresztu wojskowego, kary aresztu lub zastępczej kary aresztu, kary porządkowej, tymczasowego aresztowania, zatrzymania, środka przymusu skutkującego pozbawieniem wolności oraz środka zabezpieczającego związanego z umieszczeniem w zakładzie psychiatrycznym sprawuje sędzia penitencjarny.”;

## 18) w art. 38:

## a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W wykonywaniu kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających i zapobiegawczych, w szczególności związanych z pozbawieniem wolności, oraz przepadku mogą współdziałać stowarzyszenia, fundacje, organizacje oraz instytucje, których celem działania jest realizacja zadań określonych w niniejszym rozdziale, jak również kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby godne zaufania.”;

## b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. W zakresie zapobiegania przestępczości i readaptacji społecznej podmioty, o których mowa w § 1, podejmują działania w celu zwiększenia efektywności działania organów państwowych oraz wzmacniania praworządnego działania tych organów.”;

## 19) art. 39 otrzymuje brzmienie:

„Art. 39. § 1. Przedstawiciele podmiotów, o których mowa w art. 38 § 1, mogą uczestniczyć w radach oraz innych organach kolegialnych – powoływanych przez Prezesa Rady Ministrów, Ministra Sprawiedliwości lub podległe mu organy albo wojewodów – których zadaniem jest świadczenie pomocy skazanym i ich rodzinom albo koordynowanie współdziałania społeczeństwa z zakładami karnymi i aresztami śledczymi. Przedstawiciele ci oraz osoby godne zaufania mogą też uczestniczyć w społecznej kontroli nad wykonywaniem kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających i zapobiegawczych oraz przepadku.

§ 2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zakres, formy i tryb współdziałania oraz wymogi, jakie muszą spełniać przedstawiciele podmiotów, o których mowa w art. 38 § 1, w wykonywaniu kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających, zapobiegawczych oraz przepadku, a także społecznej kontroli, o której mowa w § 1, uwzględniając cele, jakim powinno służyć współdziałanie tych podmiotów w readaptacji społecznej i zapobieganiu przestępczości.”;

20) po rozdziale VII dodaje się rozdział VIIa w brzmieniu:

## „Rozdział VIIa

### System dozoru elektronicznego

#### Oddział 1

##### Przepisy ogólne

Art. 43a. § 1. Kary, środki karne i środki zabezpieczające, których wykonanie łączy się z zastosowaniem dozoru elektronicznego, wykonuje się według przepisów niniejszego rozdziału.

§ 2. Ilekroć w przepisach niniejszego rozdziału mowa jest o:

- 1) karze – przepisy te stosuje się również do środków karnych i zabezpieczających,
- 2) skazanym – przepisy te stosuje się również do sprawcy, wobec którego orzeczono środek zabezpieczający połączony z dozorem elektronicznym

– z wyłączeniem przepisów dotyczących zmiany sposobu wykonania kary oraz przepisów dotyczących wyłącznie dozoru stacjonarnego.

Art. 43b. § 1. Dozór elektroniczny jest to kontrola zachowania skazanego przy użyciu środków technicznych.

§ 2. System dozoru elektronicznego jest to ogół metod postępowania i środków technicznych służących do wykonywania dozoru elektronicznego.

§ 3. W systemie dozoru elektronicznego można kontrolować:

- 1) przebywanie przez skazanego w określonych dniach tygodnia i godzinach we wskazanym przez sąd miejscu (dozór stacjonarny),
- 2) bieżące miejsce pobytu skazanego, niezależnie od tego, gdzie skazany przebywa (dozór mobilny),
- 3) zachowywanie przez skazanego określonej minimalnej odległości od osoby wskazanej przez sąd (dozór zbliżeniowy).

Art. 43c. § 1. Karę ograniczenia wolności w systemie dozoru elektronicznego wykonuje się jako dozór stacjonarny. Środki karne i zabezpieczające w systemie dozoru elektronicznego wykonuje się jako dozór zbliżeniowy lub mobilny.

§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób oraz szczegółowe warunki wykonywania kar, środków karnych i środków zabezpieczających w systemie dozoru elektronicznego, w tym zakres niezbędnej dokumentacji, mając na uwadze konieczność zapewnienia kontroli i oceny zachowania osób, wobec których orzeczono te kary, środki karne lub środki zabezpieczające.

Art. 43d. § 1. Nadzór nad wykonywaniem kar z zastosowaniem dozoru elektronicznego oraz orzekanie w sprawach dotyczących wykonania tych kar należą do sądu, o którym mowa w art. 43e.

§ 2. Nadzór, o którym mowa w § 1, obejmuje kontrolę i ocenę:

- 1) legalności i prawidłowości wykonywania orzeczonej kary,
- 2) prawidłowości obliczania okresów wykonywania orzeczonej kary w systemie dozoru elektronicznego,
- 3) wykonywania zadań probacyjnych i działalności wychowawczej sądowego kuratora zawodowego oraz przebiegu procesu resocjalizacji skazanego,
- 4) działalności upoważnionego podmiotu dozoru w zakresie wykonywania obowiązków przez skazanego,
- 5) kolejności wykonywania orzeczeń, jak również prawidłowości zawiadamiania o wystąpieniu warunków technicznych pozwalających na niezwłoczne rozpoczęcie wykonania orzeczonej kary lub o dacie, od której będzie to możliwe.

§ 3. Czynności związane z organizowaniem i kontrolowaniem wykonywania kar z zastosowaniem dozoru elektronicznego oraz nałożonych w związku z nimi obowiązków wykonuje sądowy kurator zawodowy. Przepisy o dozorze i kuratorze sądowym stosuje się odpowiednio.

Art. 43e. W sprawach wykonywania dozoru stacjonarnego właściwy jest sąd, w okręgu którego kara jest lub ma być wykonywana, a w sprawach wykonywania dozoru zbliżeniowego i mobilnego – sąd, w okręgu którego skazany ma miejsce stałego pobytu, a jeżeli skazany nie posiada takiego miejsca – sąd, w okręgu którego orzeczono środek karny lub zabezpieczający wykonywany w systemie dozoru elektronicznego.

Art. 43f. § 1. Środkami technicznymi służącymi do wykonywania dozoru elektronicznego są:

- 1) centrala monitorowania,
- 2) system teleinformatyczny, za pomocą którego podmiot prowadzący centralę monitorowania, podmiot dozoru, sądy, sędziwi kuratorzy zawodowi i inne uprawnione podmioty przetwarzają informacje związane z organizowaniem i kontrolowaniem wykonywania kar w systemie dozoru elektronicznego (system komunikacyjno-monitorujący),
- 3) nadajniki,
- 4) rejestratory stacjonarne i przenośne.

§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki techniczne i wymagania funkcjonalne, jakie powinny spełniać środki techniczne służące do wykonywania dozoru elektronicznego, a także sposób funkcjonowania systemu komunikacyjno-monitorującego, w tym sposób przekazywania danych wewnątrz tego systemu, mając na względzie konieczność zapewnienia prawidłowego działania systemu dozoru elektronicznego oraz zabezpieczenia danych osobowych i informacji związanych z działaniem tego systemu przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.

Art. 43g. § 1. Dozór elektroniczny wykonywany jest przez:

- 1) podmiot prowadzący centralę monitorowania – w zakresie czynności związanych z obsługą tej centrali,
- 2) podmiot dozoru – w zakresie pozostałych czynności.

§ 2. Podmiotem prowadzącym centralę monitorowania jest podmiot dozoru lub jednostka organizacyjna podległa Ministrowi Sprawiedliwości.

§ 3. Podmiotem dozoru może być przedsiębiorca, instytucja państwowa lub podmiot zagraniczny będący przedsiębiorcą w rozumieniu prawa kraju rejestracji i spełniający warunki do wykonywania w Rzeczypospolitej Polskiej działalności gospodarczej.

§ 4. Minister Sprawiedliwości dokonuje wyboru podmiotu dozoru, o którym mowa w § 3, w trybie określonym w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907, z późn. zm.<sup>6)</sup>) i powierza mu wykonywanie czynności, o których mowa w § 1 pkt 1 lub 2.

## Oddział 2

### Rozpoczęcie dozoru elektronicznego

Art. 43h. § 1. Kara może być wykonywana w systemie dozoru elektronicznego jedynie wówczas, gdy pozwalają na to warunki techniczne obejmujące w szczególności liczbę oraz zasięg dostępnych nadajników i rejestratorów oraz możliwości organizacyjne ich obsługi.

§ 2. W razie gdy warunki techniczne nie są wystarczające do jednoczesnego objęcia dozorem mobilnym wszystkich skazanych, wobec których dozór taki został orzeczony, w pierwszej kolejności kieruje się do wykonania dozory mobilne orzeczone jako środek zabezpieczający.

§ 3. Jeżeli skazany zamieszkuje wspólnie z inną osobą lub osobami pełnoletnimi, warunkiem rozpoczęcia dozoru stacjonarnego jest uprzednia pisemna zgoda tych osób złożona do sądu, obejmująca także umożliwienie podmiotowi dozoru przeprowadzanie czynności kontrolnych.

§ 4. Kurator sądowy ustala, w drodze zebrania informacji, czy skazany zamieszkuje wspólnie z inną osobą lub osobami pełnoletnimi, a jeżeli tak, to uzyskuje dane personalne tych osób, a następnie poucza je o warunkach wykonywania kary w systemie dozoru elektronicznego oraz konsekwencjach, jakie wynikają z jej wykonywania dla osób zamieszkujących ze skazanym. Kurator sądowy ustala warunki rodzinne oraz socjalno-bytowe, w których zamieszkuje skazany, w zakresie niezbędnym dla prawidłowego wykonania kary w systemie dozoru elektronicznego. Informacje te kurator sądowy przekazuje niezwłocznie do sądu.

§ 5. Oświadczenie o wyrażeniu zgody, o której mowa w § 3, może być również odebrane przez kuratora sądowego podczas czynności, o których mowa w § 4, a następnie niezwłocznie przekazane do sądu.

<sup>6)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 984, 1047 i 1473, z 2014 r. poz. 423, 768, 811, 915, 1146 i 1232 oraz z 2015 r. poz. 349.

§ 6. Sąd może orzec o wykonywaniu kary w systemie dozoru elektronicznego pomimo braku zgody, o której mowa w § 3, jeżeli wykonanie kary w systemie dozoru elektronicznego w sposób oczywisty nie wiąże się z nadmiernymi trudnościami dla osoby, która tej zgody nie wyraziła, i narusza jej prywatność jedynie w nieznacznym stopniu.

§ 7. Na postanowienie, o którym mowa w § 6, osobie, która nie wyraziła zgody, o której mowa w § 3, przysługuje zażalenie.

§ 8. Cofnięcie zgody po wydaniu postanowienia o rozpoczęciu dozoru elektronicznego jest nieskuteczne.

Art. 43i. § 1. Sąd, który wykonuje karę z zastosowaniem dozoru elektronicznego, żąda od podmiotu dozoru nadesłania informacji, czy warunki techniczne pozwalają na niezwłoczne rozpoczęcie wykonywania tej kary, a jeśli nie – od jakiej daty będzie to możliwe.

§ 2. Jeżeli z informacji uzyskanych od podmiotu dozoru wynika, że nie jest możliwe niezwłoczne rozpoczęcie wykonywania kary, sąd orzeka o odroczeniu wykonania tej kary na czas określony. Łączny okres odroczenia nie może być dłuższy niż rok.

§ 3. Na postanowienie o odroczeniu wykonania kary przysługuje zażalenie.

Art. 43j. § 1. Jeżeli po upływie łącznego okresu odroczenia, o którym mowa w art. 43i § 2, z informacji uzyskanych od podmiotu dozoru wynika, że w dalszym ciągu nie jest możliwe niezwłoczne rozpoczęcie wykonywania środka karnego, sąd orzeka o uchyleniu kontroli zakazu lub obowiązku z zastosowaniem systemu dozoru elektronicznego, a w miarę potrzeby stosuje zamiast lub obok orzeczonego środka karnego środek karny, o którym mowa w art. 39 pkt 2–2e Kodeksu karnego. Stosując środek lub środki karne, sąd ma na względzie, by ich dolegliwość nie przekraczała łącznie środka karnego orzeczonego w wyroku.

§ 2. Jeżeli po upływie łącznego okresu odroczenia, o którym mowa w art. 43i § 2, z informacji uzyskanych od podmiotu dozoru wynika, że w dalszym ciągu nie jest możliwe niezwłoczne rozpoczęcie wykonywania środka zabezpieczającego, sąd orzeka w przedmiocie zmiany lub uchylenia środka zabezpieczającego.

§ 3. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

Art. 43k. § 1. Po uzyskaniu od podmiotu dozoru informacji, że możliwe jest niezwłoczne rozpoczęcie wykonywania kary, oraz, w przypadku dozoru stacjonarnego, po uzyskaniu zgody, o której mowa w art. 43h § 3, sąd wydaje postanowienie o rozpoczęciu dozoru elektronicznego, w którym:

- 1) wyznacza termin i określa sposób zgłoszenia przez skazanego gotowości do instalacji środków technicznych,
- 2) jeżeli wobec skazanego orzeczono dozór stacjonarny, określa miejsce wykonywania dozoru, przedziały czasu w ciągu doby i w poszczególnych dniach tygodnia, kiedy skazany ma obowiązek przebywania w tym miejscu,
- 3) określa, jakie środki techniczne mają zostać zainstalowane.

§ 2. Termin, o którym mowa w § 1 pkt 1, nie może być dłuższy niż 24 godziny od zwolnienia skazanego z zakładu karnego, a jeśli skazany przebywa na wolności, nie dłuższy niż 24 godziny od ogłoszenia lub doręczenia skazanemu postanowienia o rozpoczęciu dozoru elektronicznego. Jeżeli wobec skazanego przebywającego w zakładzie karnym orzeczono dozór mobilny lub zbliżeniowy, można wyznaczyć termin założenia nadajnika w okresie do 7 dni przed zakończeniem odbywania kary lub warunkowym przedterminowym zwolnieniem; w takim wypadku o terminie powiadamia się podmiot dozoru i dyrektora zakładu karnego, a przepisu § 1 pkt 1 nie stosuje się.

§ 3. Przedziały czasu, o których mowa w § 1 pkt 2, nie mogą rozpoczynać się ani kończyć w godzinach między 23<sup>00</sup> a 5<sup>00</sup>, chyba że jest to uzasadnione wyjątkowymi, szczególnie uzasadnionymi okolicznościami związanymi z pracą zawodową skazanego.

§ 4. Po ogłoszeniu lub przy doręczeniu postanowienia o rozpoczęciu dozoru elektronicznego należy doręczyć skazanemu pisemne pouczenie o przysługujących mu prawach i ciążących na nim obowiązkach związanych z dozorem elektronicznym, jak również o konsekwencjach naruszenia tych obowiązków. Odpis postanowienia przesyła się niezwłocznie sądowemu kuratorowi zawodowemu i podmiotowi dozoru.

§ 5. Na postanowienie o rozpoczęciu dozoru elektronicznego przysługuje zażalenie jedynie w zakresie określenia przedziałów czasu, o których mowa w § 1 pkt 2.

§ 6. Rozpoczęcie wykonywania dozoru elektronicznego następuje z dniem, w którym wobec skazanego uruchomiono środki techniczne niezbędne do wykonywania kary w tym systemie.

§ 7. Jeżeli czas trwania dozoru elektronicznego jest określony, po rozpoczęciu wykonywania dozoru sąd zawiadamia skazanego i podmiot dozoru o dacie jego zakończenia.

§ 8. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór pisemnego pouczenia, o którym mowa w § 4, mając na względzie konieczność zrozumienia pouczenia także przez osoby niekorzystające z pomocy obrońcy.

Art. 43l. § 1. Jeżeli wobec skazanego orzeczono zakaz zbliżania się do określonej osoby kontrolowany w systemie dozoru elektronicznego, sąd poucza tę osobę o prawie do wystąpienia z wnioskiem o wyposażenie jej w rejestrator przenośny albo stacjonarny oraz o treści art. 43s i art. 43v.

§ 2. Jeżeli osoba chroniona nie wystąpi z wnioskiem, o którym mowa w § 1, w terminie miesiąca od otrzymania pouczenia, albo oświadczy, że nie będzie korzystać z rejestratora, sąd orzeka o zmianie dozoru zbliżeniowego na dozór mobilny. Przepisy art. 43i § 1 i art. 43k § 1 stosuje się odpowiednio.

§ 3. Na postanowienie o zmianie dozoru zbliżeniowego na dozór mobilny przysługuje zażalenie stronom i osobie chronionej.

### Oddział 3

#### Obowiązki i prawa skazanego

Art. 43m. § 1. Skazany ma obowiązek zgłosić podmiotowi dozoruującemu, w terminie i w sposób, które zostały określone przez sąd, gotowość do instalacji środków technicznych.

§ 2. Podmiot dozoruujący dokonuje niezwłocznej rejestracji zgłoszenia, o którym mowa w § 1.

§ 3. Podmiot dozoruujący niezwłocznie zawiadamia sądowego kuratora zawodowego oraz sąd o niezgłoszeniu przez skazanego gotowości, o której mowa w § 1, albo o uchylaniu się skazanego od instalacji środka technicznego.

Art. 43n. § 1. Skazany, wobec którego wykonywany jest dozór elektroniczny, ma obowiązek:

- 1) nieprzerwanie nosić nadajnik,
- 2) dbać o powierzone mu środki techniczne, w tym zwłaszcza chronić je przed utratą, zniszczeniem, uszkodzeniem lub uczynieniem niezdatnymi do użytku, oraz zapewniać ich stałe zasilanie energią elektryczną,
- 3) udostępniać podmiotowi dozoruującemu powierzone środki techniczne do kontroli, naprawy lub wymiany na każde żądanie tego podmiotu, w tym również umożliwiając pracownikom tego podmiotu wejście do pomieszczeń, w których skazany przebywa, lub na nieruchomości stanowiącą jego własność lub będącą w jego zarządzie,
- 4) udzielać prezesowi sądu lub upoważnionemu sędziemu, sądowemu kuratorowi zawodowemu, podmiotowi dozoruującemu i podmiotowi prowadzącemu centralę monitorowania wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary i wykonywania nałożonych obowiązków oraz stawiać się na wezwania sędziego i kuratora.

§ 2. Skazany, wobec którego wykonywany jest dozór stacjonarny, ma ponadto obowiązek:

- 1) pozostawać we wskazanym przez sąd miejscu w wyznaczonym czasie,
- 2) odbierać połączenia przychodzące do rejestratora stacjonarnego,
- 3) umożliwiać sądowemu kuratorowi zawodowemu wejście do mieszkania lub na nieruchomość, gdzie zainstalowano rejestrator,
- 4) udzielać osobom upoważnionym, na ich żądanie, wyjaśnień, o których mowa w § 1 pkt 4, również przy użyciu rejestratora stacjonarnego.

Art. 43o. § 1. W wyjątkowym wypadku, uzasadnionym szczególnymi okolicznościami, sąd może zmienić miejsce wykonywania dozoru stacjonarnego.

§ 2. Do postanowienia o zmianie miejsca wykonywania dozoru stacjonarnego stosuje się odpowiednio przepisy art. 43i § 1, art. 43k § 1 i 5 oraz art. 43m.

§ 3. W uzasadnionych wypadkach sąd może zmieniać przedziały czasu w ciągu doby i w poszczególnych dniach tygodnia, o których mowa w art. 43k § 1 pkt 2.

§ 4. W uzasadnionych wypadkach, gdy niezbędne jest szybkie dokonanie zmiany, przedziały czasu w ciągu doby i w poszczególnych dniach tygodnia na wniosek skazanego mogą zostać zmienione również w drodze decyzji sądowego kuratora zawodowego, który niezwłocznie informuje o tym prezesa sądu lub upoważnionego sędziego i wprowadza informacje do systemu komunikacyjno-monitorującego. Sąd może uchylić zmiany wprowadzone przez sądowego kuratora zawodowego albo dokonać w nich własnej zmiany.

Art. 43p. § 1. W przypadkach szczególnie ważnych dla skazanego, uzasadnionych względami zdrowotnymi, rodzinnymi lub osobistymi, sądowy kurator zawodowy może zezwolić skazanemu na opuszczenie miejsca wykonywania dozoru stacjonarnego na okres nieprzekraczający jednorazowo 7 dni, w miarę potrzeby w asyście osoby najbliższej lub osoby godnej zaufania, niezwłocznie informując o tym prezesa sądu lub upoważnionego sędziego i wprowadzając tę informację do systemu komunikacyjno-monitorującego.

§ 2. Zezwolenie, o którym mowa w § 1, może być cofnięte, jeżeli po jego udzieleniu pojawiły się informacje lub okoliczności uzasadniające obawę, że skazany w okresie zezwolenia może naruszyć porządek prawny.

§ 3. Jeżeli zezwolenie zostało cofnięte, skazanemu nie udziela się ponownego zezwolenia na opuszczenie miejsca wykonywania dozoru stacjonarnego.

Art. 43q. § 1. Jeżeli przemawiają za tym ważne względy zdrowotne lub osobiste, sąd może zarządzić przerwę w wykonaniu kary w systemie dozoru elektronicznego.

§ 2. Przerwą w wykonaniu kary w systemie dozoru elektronicznego jest okres między usunięciem przez podmiot dozoruujący choćby jednego ze środków technicznych niezbędnych do wykonywania dozoru a ponownym założeniem lub zainstalowaniem wszystkich stosowanych środków technicznych. Przepisy art. 43k § 1 i 5 oraz art. 43m stosuje się odpowiednio.

§ 3. Sąd może odwołać przerwę w wykonaniu kary w systemie dozoru elektronicznego w razie ustania przyczyny, dla której została zarządzona, lub w wypadku gdy skazany nie korzysta z przerwy zgodnie z celem, w jakim została zarządzona, albo rażąco narusza porządek prawny.

§ 4. Na postanowienie w przedmiocie przerwy oraz odwołania przerwy przysługuje zażalenie.

Art. 43r. § 1. W przypadku niecierpiącym zwłoki, z uwagi na zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego, sądowy kurator zawodowy może wyrazić zgodę na odinstalowanie rejestratora stacjonarnego lub usunięcie nadajnika.

§ 2. Prezes sądu lub upoważniony sędzia w terminie 7 dni od wyrażenia zgody, o której mowa w § 1, zarządza ponowne zainstalowanie rejestratora lub założenie nadajnika albo występuje do sądu o zarządzenie przerwy w wykonaniu kary.

§ 3. Po ustaniu przyczyny usunięcia urządzenia lub nadajnika prezes sądu lub upoważniony sędzia, na wniosek sądowego kuratora zawodowego, zarządza jego ponowne zainstalowanie lub założenie. Przepisy art. 43k § 1 i 5 oraz art. 43m stosuje się odpowiednio.

Art. 43s. § 1. W razie umyślnego dopuszczenia do zniszczenia, uszkodzenia, uczynienia niezdatnym do użytku nadajnika, rejestratora stacjonarnego lub przenośnego sąd może nałożyć na skazanego lub osobę chronioną opłatę wyrównawczą na rzecz podmiotu dozoruującego. W sprawach egzekucji opłaty wyrównawczej stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2014 r. poz. 1619, z późn. zm.<sup>7)</sup>).

§ 2. Na postanowienie w przedmiocie nałożenia opłaty wyrównawczej przysługuje zażalenie.

§ 3. Opłaty nie można orzec po upływie 6 miesięcy od dnia, w którym miał miejsce czyn określony w § 1.

§ 4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty wyrównawczej odrębnie dla nadajnika i rejestratora stacjonarnego lub przenośnego, mając na względzie, aby nie przekraczała ona wartości nadajnika lub rejestratora oraz kosztów jego ponownego zainstalowania.

#### Oddział 4

##### Czynności podmiotów wykonujących dozór elektroniczny

Art. 43t. § 1. Wykonując dozór elektroniczny, podmiot dozoruujący:

- 1) niezwłocznie po zaistnieniu warunków technicznych informuje sąd o możliwości rozpoczęcia wykonywania dozoru elektronicznego,
- 2) zakłada skazanemu nadajnik niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni od dnia zgłoszenia przez skazanego gotowości, o której mowa w art. 43m,
- 3) w razie orzeczenia dozoru stacjonarnego instaluje rejestrator stacjonarny w terminie wskazanym w pkt 2,
- 4) w razie orzeczenia dozoru zbliżeniowego przekazuje rejestrator przenośny osobie chronionej zakazem zbliżania oraz instruuje tę osobę co do sposobu używania rejestratora,
- 5) kontroluje prawidłowość działania środków technicznych i niezwłocznie usuwa uchybienia w ich działaniu,
- 6) po zakończeniu dozoru, a także na polecenie sądu lub sądowego kuratora zawodowego, usuwa nadajnik, rejestrator stacjonarny i rejestrator przenośny używany przez osobę chronioną.

<sup>7)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 87, 211, 218 i 396.

§ 2. Wykonując dozór elektroniczny, podmiot prowadzący centralę monitorowania:

- 1) w razie orzeczenia dozoru mobilnego nieprzerwanie kontroluje miejsce pobytu skazanego,
- 2) kontroluje przestrzeganie przez skazanego obowiązków związanych ze stosowaniem dozoru,
- 3) rejestruje każde zdarzenie polegające na przerwaniu lub nawiązaniu łączności między środkami technicznymi oraz każde nieuprawnione oddziaływanie na te środki, a także wyczerpanie się wewnętrznego źródła zasilania,
- 4) niezwłocznie zawiadamia sądowego kuratora zawodowego oraz prezesa sądu lub upoważnionego sędziego o nieprzestrzeganiu obowiązków, o których mowa w pkt 2, oraz o każdym zdarzeniu określonym w pkt 3,
- 5) wykonuje polecenia sądu i sądowego kuratora zawodowego związane z przebiegiem dozoru.

Art. 43u. § 1. Osoba posiadająca tytuł prawny do nieruchomości lub lokalu, w których ma zostać albo został zainstalowany rejestrator stacjonarny, obowiązana jest umożliwić podmiotowi dozoruującemu:

- 1) zainstalowanie rejestratora w warunkach zapewniających jego prawidłowe działanie,
- 2) wykonywanie czynności kontrolnych mających na celu sprawdzenie prawidłowości działania rejestratora.

§ 2. W razie potrzeby podmiot dozoruujący może żądać od Policji udzielenia pomocy przy dokonywaniu czynności przeprowadzanych na podstawie przepisów niniejszego oddziału, w szczególności przy wejściu do miejsca, gdzie zainstalowany jest rejestrator lub gdzie przebywa skazany.

§ 3. Kosztami czynności wykonanych przez Policję sąd obciąża skazanego, jeżeli niedopełnienie przez niego obowiązków związanych z dozorem elektronicznym spowodowało potrzebę żądania udzielenia pomocy, o której mowa w § 2. Skazanego należy pouczyć o możliwości obciążenia go kosztami.

§ 4. Na postanowienie w przedmiocie obciążenia skazanego kosztami przysługuje zażalenie.

Art. 43v. § 1. W celu sprawdzenia prawidłowości funkcjonowania i użytkowania rejestratora lub nadajnika podmiot dozoruujący może dokonać, w każdym czasie, kontroli tych środków technicznych. Podmiot dozoruujący dokonuje kontroli w razie stwierdzenia nieuprawnionego oddziaływania na rejestrator lub nadajnik.

§ 2. Osobą, której dotyczy kontrola, może być skazany, osoba chroniona zakazem zbliżania, osoba zamieszkująca wspólnie ze skazanym oraz osoba posiadająca tytuł prawny do nieruchomości lub lokalu, o której mowa w art. 43u § 1.

§ 3. Przed przystąpieniem do kontroli pracownik podmiotu dozoruującego okazuje osobom, których dotyczy kontrola, dokument identyfikujący go jako osobę uprawnioną do przeprowadzenia kontroli, wystawiony przez podmiot dozoruujący.

§ 4. Kontrolę przeprowadza się zgodnie z jej celem, z zachowaniem umiaru i poszanowania godności ludzkiej oraz bez wyrządzania zbędnych dolegliwości.

§ 5. Kontrolę techniczną należy przeprowadzać po godzinie 6<sup>00</sup>, a przed godziną 22<sup>00</sup>, chyba że zachodzi przypadek niecierpiący zwłoki.

§ 6. Osobom, których dotyczy kontrola, przysługuje zażalenie do sądu na sposób jej przeprowadzenia.

Art. 43w. § 1. Podmiot dozoruujący może bez zgody prezesa sądu lub upoważnionego sędziego usunąć, wymienić, zainstalować lub założyć rejestrator lub nadajnik, jeżeli:

- 1) rejestrator lub nadajnik uległ uszkodzeniu, zniszczeniu, zużyciu albo z innych powodów nie działa prawidłowo,
- 2) jest to konieczne z uwagi na zagrożenie życia lub zdrowia skazanego,
- 3) Minister Sprawiedliwości dokonał wyboru innego podmiotu jako podmiotu dozoruującego.

§ 2. O dokonanych usunięciu, wymianie, instalacji lub założeniu rejestratora lub nadajnika podmiot dozoruujący niezwłocznie zawiadamia prezesa sądu lub upoważnionego sędziego, wskazując podjęte działanie oraz jego powód.

Art. 43x. § 1. Podmiot dozoruujący przechowuje i archiwizuje dane osobowe w postaci imienia, nazwiska i numeru PESEL skazanego oraz informacje zarejestrowane w związku z wykonywaniem dozoru elektronicznego. Jeżeli skazany nie posiada obywatelstwa polskiego oraz nadanego numeru PESEL, zamiast tego numeru przechowuje się i archiwizuje numer paszportu lub innego dokumentu tożsamości identyfikującego skazanego.

§ 2. Dane osobowe i informacje, o których mowa w § 1, przechowuje się, w sposób zapewniający ich bezpieczeństwo, przez okres 2 lat od dnia ich uzyskania.

§ 3. Dane przechowywane przez podmiot dozoruujący mogą być ujawnione Policji i przez nią przetwarzane wyłącznie w celu zapobiegania lub wykrywania przestępstw lub przestępstw skarbowych.

§ 4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób archiwizowania oraz sposób i tryb usuwania danych osobowych i informacji zarejestrowanych w związku z wykonywaniem dozoru elektronicznego, mając na względzie potrzebę zapewnienia zabezpieczenia tych danych i informacji przed nieuprawnionym dostępem.

Art. 43y. § 1. W razie stwierdzenia istotnych uchybień w wykonywaniu dozoru elektronicznego przez podmiot dozoru prezes właściwego sądu lub upoważniony sędzia wzywa podmiot dozoru do usunięcia uchybień w wyznaczonym terminie, nie dłuższym jednak niż 3 miesiące.

§ 2. W przypadku nieusunięcia uchybień w wyznaczonym terminie prezes właściwego sądu zawiadamia o tym Ministra Sprawiedliwości.

§ 3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb sprawowania nadzoru nad wykonywaniem dozoru elektronicznego, w tym sposób dokumentowania tego nadzoru, mając na względzie potrzebę zapewnienia prawidłowości wykonywania dozoru elektronicznego oraz konieczność skutecznego eliminowania stwierdzonych uchybień.

Art. 43z. § 1. Jeżeli umowa z podmiotem dozoru została unieważniona, rozwiązana, upłynął okres, na który została zawarta, lub z innych przyczyn przestała wiązać strony, a nie jest możliwe niezwłoczne powierzenie czynności innemu podmiotowi dozoru, wykonywanie kar w systemie dozoru elektronicznego ulega przerwie. Przepis art. 43q § 2 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Sąd zawiadamia skazanego o dacie rozpoczęcia przerwy. Przepisy art. 43i, art. 43k i art. 43m stosuje się odpowiednio.

## Oddział 5

### Zakończenie dozoru elektronicznego

Art. 43za. § 1. Karę w systemie dozoru elektronicznego uznaje się za wykonaną z dniem zakończenia wykonywania tego dozoru, chyba że orzeczono o zmianie sposobu wykonania kary.

§ 2. Jeżeli kara w systemie dozoru elektronicznego została objęta karą łączną, sąd, który orzekł karę łączną, niezwłocznie informuje o tym sąd właściwy w sprawach wykonywania dozoru elektronicznego. Sąd właściwy w sprawach wykonywania dozoru elektronicznego wydaje wówczas polecenie, o którym mowa w art. 43t § 1 pkt 6, chyba że nie jest to celowe ze względu na rodzaj i wymiar orzeczonej kary łącznej.

Art. 43zb. § 1. Sąd orzeka o zmianie sposobu wykonania kary, jeżeli:

- 1) po upływie okresu, na który odroczone wykonanie kary w systemie dozoru elektronicznego, wykonanie kary w tym systemie w dalszym ciągu nie jest możliwe,
- 2) w ciągu 3 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku skazującego nie uzyskano zgody, o której mowa w art. 43h § 3, chyba że sąd orzekł o wykonywaniu kary w systemie dozoru elektronicznego pomimo braku tej zgody,
- 3) skazany w czasie wykonywania kary w systemie dozoru elektronicznego lub przerwy w jej wykonywaniu został osadzony w zakładzie karnym w związku z zastosowaniem tymczasowego aresztowania lub wykonaniem kary w innej sprawie.

§ 2. W wypadku, o którym mowa w § 1 pkt 2, jeżeli w terminie 3 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku skazującego sąd wydał postanowienie, o którym mowa w art. 43h § 6, termin ten ulega wydłużeniu do czasu uprawomocnienia się tego postanowienia.

Art. 43zc. Jeżeli zmiana sposobu wykonania kary następuje z przyczyn określonych w art. 43zb § 1, zmiana ta polega na orzeczeniu obowiązku określonego w art. 34 § 1a pkt 1 lub 3 Kodeksu karnego lub potrącenia określonego w art. 34 § 1a pkt 4 Kodeksu karnego albo grzywny.

Art. 43zd. § 1. Jeżeli skazany:

- 1) uchyla się od założenia nadajnika lub zainstalowania rejestratora,
- 2) wobec którego wykonywany jest dozór stacjonarny, naruszył porządek prawny, w szczególności popełnił przestępstwo lub przestępstwo skarbowe,
- 3) uchyla się od wykonania obowiązków związanych z dozorem elektronicznym,
- 4) któremu zezwolono na opuszczenie miejsca wykonywania dozoru stacjonarnego, w okresie objętym zezwoleniem nadużył zaufania, w szczególności nie powrócił do miejsca wykonywania dozoru elektronicznego w wyznaczonym czasie

– sąd może zarządzić wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności na zasadach określonych w art. 65.



§ 2. Sąd może odstąpić od zarządzenia wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności z przyczyny określonej w:

- 1) § 1 pkt 1 – jeżeli do instalacji środków technicznych doszło w późniejszym terminie niż wskazany w postanowieniu o rozpoczęciu dozoru elektronicznego,
- 2) § 1 pkt 4 – jeżeli skazany nie powrócił do miejsca wykonywania dozoru elektronicznego z przyczyn od niego niezależnych, których wystąpienia nie mógł przewidzieć.

Art. 43ze. § 1. Przed orzeczeniem o zmianie sposobu wykonania kary sąd, o ile uzna to za konieczne, wysłuchuje skazanego, jego obrońcę, sądowego kuratora zawodowego lub przedstawiciela skazanego, o którym mowa w art. 42.

§ 2. Na postanowienie o zmianie sposobu wykonania kary przysługuje zażalenie skazanemu, jego obrońcy, prokuratorowi oraz sądowemu kuratorowi zawodowemu.

Art. 43zf. § 1. Orzekając o zmianie sposobu wykonania kary, sąd:

- 1) określa wymiar kary pozostałej do wykonania,
- 2) określa nowy sposób wykonania kary w tym wymiarze, przyjmując, że:
  - a) miesiąc wykonywania kary ograniczenia wolności w systemie dozoru elektronicznego równa się miesięcowi wykonywania obowiązku określonego w art. 34 § 1a pkt 1 Kodeksu karnego lub miesięcowi potrącenia określonego w art. 34 § 1a pkt 4 Kodeksu karnego,
  - b) dzień wykonywania kary ograniczenia wolności w systemie dozoru elektronicznego równa się jednej dziennej stawce grzywny, a miesiąc wykonywania tej kary – 30 dziennym stawkom grzywny,
  - c) rodzaj obowiązku, o którym mowa w art. 34 § 1a pkt 3 Kodeksu karnego, odpowiada swoją dolegliwością orzeczonej w wyroku karze, a dla osiągnięcia celów kary nie jest konieczne orzeczenie obowiązku określonego w art. 34 § 1a pkt 1 Kodeksu karnego lub potrącenia, określonego w art. 34 § 1a pkt 4 Kodeksu karnego.

§ 2. W wypadku zmiany sposobu wykonywania kary ograniczenia wolności poprzez orzeczenie dwóch lub więcej sposobów określonych w art. 43zc, nie mogą one, po określeniu na zasadach, o których mowa w § 1 pkt 2, łącznie przekroczyć dolegliwości kary pozostałej do wykonania.”;

- 21) po art. 48 dodaje się art. 48a w brzmieniu:

„Art. 48a. § 1. Sąd może w każdym czasie wstrzymać wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności zarządzonej w wypadku, o którym mowa w art. 46 § 1 pkt 1, jeżeli skazany oświadczy na piśmie, że podejmie pracę społecznie użyteczną i podda się rygorom z nią związanym. Wstrzymanie następuje do czasu wykonania pracy społecznie użytecznej lub złożenia kwoty pieniężnej przypadającej jeszcze do uiszczenia tytułem grzywny.

§ 2. Jeżeli skazany uchyla się od wykonania pracy społecznie użytecznej, sąd zarządza wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności.

§ 3. W wypadkach wskazanych w § 1 i 2 sąd określa wymiar pozostałej do wykonania pracy społecznie użytecznej lub zastępczej kary pozbawienia wolności, kierując się zasadami określonymi w art. 45 § 1 i 3 oraz art. 46 § 2–4.

§ 4. W posiedzeniu, o którym mowa w § 2, ma prawo wziąć udział prokurator, sądowy kurator zawodowy, skazany oraz jego obrońca.

§ 5. Na postanowienie w przedmiocie wstrzymania i zarządzenia wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności oraz określenia wymiaru pozostałej do wykonania pracy społecznie użytecznej lub zastępczej kary pozbawienia wolności przysługuje zażalenie.

§ 6. Niedopuszczalne jest ponowne wstrzymanie wykonania tej samej zastępczej kary pozbawienia wolności na podstawie § 1.”;

- 22) w art. 53 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Skazany ma obowiązek sumiennie wykonywać ciążące na nim obowiązki, a w miejscu pracy lub pobytu przestrzegać ustalonych zasad zachowania, porządku i dyscypliny.”;

23) w art. 56 dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Praca, o której mowa w § 2, może być także wykonywana na rzecz innych podmiotów niż wymienione w § 2 i 3, którym powierzono w dowolny sposób wykonywanie zadań własnych gminy, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1–3, 4–6 lub 7–15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.<sup>8)</sup>).”;

24) w art. 57 dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. Przepisy § 1–4 stosuje się odpowiednio do obowiązku, o którym mowa w art. 34 § 1a pkt 3 Kodeksu karnego.”;

25) w art. 57a:

a) § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Rozpoczęcie odbywania kary w formie określonej w art. 34 § 1a pkt 1 Kodeksu karnego następuje w dniu, w którym skazany przystąpił do wykonywania wskazanej pracy.

§ 2. Rozpoczęcie odbywania kary w formie określonej w art. 34 § 1a pkt 4 Kodeksu karnego następuje w pierwszym dniu okresu, w którym dokonuje się potrącenia skazanemu z wynagrodzenia za pracę.”;

b) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Rozpoczęcie odbywania kary orzeczonej na podstawie art. 34 § 1a pkt 3 Kodeksu karnego następuje w dniu uprawomocnienia się wyroku.”;

26) w art. 61 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Jeżeli względy wychowawcze za tym przemawiają, sąd może w okresie wykonywania kary ograniczenia wolności ustanawiać, rozszerzać lub zmieniać obowiązki, o których mowa w art. 34 § 1a pkt 3 Kodeksu karnego, albo od wykonania tych obowiązków zwolnić, chyba że orzeczono tylko jeden obowiązek.

§ 2. Z tych samych względów sąd może zmniejszyć orzeczoną liczbę godzin wykonywanej pracy w stosunku miesięcznym lub wysokość miesięcznych potrąceń z wynagrodzenia za pracę, jednak nie więcej niż do granicy ustawowego minimum określonego w art. 34 § 1a pkt 4 i art. 35 § 1 Kodeksu karnego.”;

27) po art. 63a dodaje się art. 63b w brzmieniu:

„Art. 63b. § 1. Z ważnych względów, w szczególności uzasadnionych wykonywaną przez skazanego pracą zarobkową lub stanem zdrowia, sąd, na wniosek skazanego, może ustalić rozliczenie godzin nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w innych okresach niż miesięczny, nie przekraczając okresu orzeczonej kary ani orzeczonej łącznej liczby godzin wykonywanej pracy w tym okresie.

§ 2. Sąd powinien rozpoznać wniosek w terminie 14 dni od dnia jego złożenia.

§ 3. Na postanowienie wydane na podstawie § 1 przysługuje zażalenie.”;

28) art. 64–65 otrzymują brzmienie:

„Art. 64. § 1. W razie niewykonania pełnego wymiaru pracy albo niedokonania całości potrąceń z wynagrodzenia za pracę lub niewykonania innych obowiązków sąd orzeka o tym, czy i w jakim zakresie karę tę uznać za wykonaną ze względu na osiągnięte cele kary.

§ 2. Jeżeli ustawa przewiduje zaliczenie dotychczas wykonanej kary ograniczenia wolności na poczet innej kary, sąd orzeka o tym, jaki okres kary ograniczenia wolności podlega zaliczeniu, biorąc pod uwagę zakres wykonania obowiązków i potrąceń oraz czas, który upłynął od rozpoczęcia odbywania kary ograniczenia wolności w określonej formie.

Art. 64a. Na postanowienie w przedmiocie zwolnienia skazanego od reszty kary ograniczenia wolności, wydane na podstawie art. 83 Kodeksu karnego, oraz na postanowienie w przedmiocie okresu dotychczas wykonanej kary ograniczenia wolności podlegającej zaliczeniu na poczet innej kary, przysługuje zażalenie.

Art. 65. § 1. Jeżeli skazany uchyla się od odbywania kary ograniczenia wolności, sąd zarządza, a jeżeli uchyla się on od świadczenia pieniężnego lub obowiązków orzeczonych na podstawie art. 34 § 3 Kodeksu karnego, sąd może zarządzić wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności. W razie gdy skazany wykonał część kary ograniczenia wolności, sąd zarządza wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności w wymiarze odpowiadającym karze ograniczenia wolności pozostałej do wykonania, przyjmując, że jeden dzień zastępczej kary pozbawienia wolności jest równoważny dwóm dniom kary ograniczenia wolności.

<sup>8)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 645 i 1318 oraz z 2014 r. poz. 379 i 1072.

§ 2. Jeżeli ustawa nie przewiduje za dane przestępstwo kary pozbawienia wolności, górna granica zastępczej kary pozbawienia wolności nie może przekroczyć 6 miesięcy.

§ 3. W posiedzeniu ma prawo wziąć udział prokurator, sądowy kurator zawodowy, skazany oraz jego obrońca.

§ 4. Na postanowienie w przedmiocie kary zastępczej przysługuje zażalenie.”;

29) po art. 65 dodaje się art. 65a w brzmieniu:

„Art. 65a. § 1. Sąd może w każdym czasie wstrzymać wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności w wypadku, gdy skazany oświadczy na piśmie, że podda się rygorom z nią związanym; wstrzymanie następuje do czasu wykonania orzeczonej kary ograniczenia wolności.

§ 2. Jeżeli skazany uchyla się od odbywania kary ograniczenia wolności, sąd zarządza wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności.

§ 3. W wypadkach wskazanych w § 1 i 2 sąd określa wymiar pozostałej do odbycia kary ograniczenia wolności lub zastępczej kary pozbawienia wolności, kierując się zasadami określonymi w art. 65 § 1 i 2.

§ 4. W posiedzeniu, o którym mowa w § 2, ma prawo wziąć udział prokurator, sądowy kurator zawodowy, skazany oraz jego obrońca.

§ 5. Na postanowienie w przedmiocie wstrzymania i zarządzenia wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności oraz określenia wymiaru pozostałej do odbycia kary przysługuje zażalenie.

§ 6. Niedopuszczalne jest ponowne wstrzymanie wykonania tej samej zastępczej kary pozbawienia wolności na podstawie § 1.”;

30) w art. 66 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Orzekanie w przedmiocie zmian formy wykonywania kary ograniczenia wolności oraz w przedmiocie wykonania kary zastępczej, a także zwolnienia od reszty kary może nastąpić również na wniosek sądowego kuratora zawodowego.”;

31) po art. 66 dodaje się art. 66a w brzmieniu:

„Art. 66a. Do wykonywania kary ograniczenia wolności polegającej na obowiązku pozostawania w miejscu stałego pobytu lub w innym wyznaczonym miejscu z zastosowaniem systemu dozoru elektronicznego nie stosuje się przepisów niniejszego rozdziału, z wyjątkiem art. 53, art. 62 i art. 64a.”;

32) w art. 75 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. W zależności od potrzeb zakładu karnego dyrektor może zarządzić udział poszczególnych członków komisji penitencjarnej w jej posiedzeniu przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku.”;

33) w art. 76 w § 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) kwalifikowanie skazanych do nauczania w szkołach i na kursach oraz podejmowanie decyzji o pozbawieniu możliwości nauczania w zakresie nieobjętym nauczaniem obowiązkowym,”;

34) w art. 80 § 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„§ 4. Dzień, w którym wykonywanie kary zostało rozpoczęte, z jakiegokolwiek przyczyny przerwane, ponownie podjęte lub zakończone, zaokrągla się w górę do pełnego dnia.

§ 5. Jeżeli wobec tej samej osoby wykonuje się kilka kar skutkujących pozbawieniem wolności, dniem rozpoczęcia wykonywania kolejnej kary jest dzień następujący po dniu zakończenia wykonania poprzedniej kary. W dniu zakończenia wykonania poprzedniej kary skazanego nie zwalnia się z zakładu karnego lub aresztu śledczego.”;

35) po art. 80 dodaje się art. 80a i art. 80b w brzmieniu:

„Art. 80a. Początek wykonywania kary liczy się od dnia:

- 1) przyjęcia skazanego lub ukaranego, który zgłosił się do odbycia kary,
- 2) zatrzymania skazanego lub ukaranego, który został doprowadzony do odbycia kary,
- 3) wprowadzenia do wykonania orzeczenia w stosunku do osoby pozbawionej wolności

– chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 80b. § 1. Organ powołany do wykonywania orzeczenia dokonuje obliczenia okresu wykonywania kary na zasadach określonych w niniejszym kodeksie.

§ 2. Karę jednego dnia wykonuje się w dniu jej rozpoczęcia.

§ 3. Kara kończy się w dniu upływu tylu dni, ile dni wynosi jej wymiar obliczony zgodnie z art. 12c.

§ 4. Okres wykonywania kary, tymczasowego aresztowania lub innego środka podlegającego zaliczeniu na poczet orzeczonej kary oblicza się na podstawie liczby dni, w których następowało faktyczne pozbawienie wolności w tym okresie.

§ 5. Ten sam okres czasu nie może być zaliczony na poczet różnych kar.”;

36) w art. 86 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W zakładzie karnym dla recydywistów penitencjarnych odbywają karę dorośli skazani za przestępstwo umyślne na karę pozbawienia wolności lub zastępczą karę pozbawienia wolności oraz ukarani za wykroczenia umyślne karą aresztu lub zastępczą karą aresztu, którzy uprzednio już odbywali takie kary lub karę aresztu wojskowego za umyślne przestępstwa lub wykroczenia, chyba że szczególne względy resocjalizacyjne przemawiają za skierowaniem ich do zakładu karnego dla odbywających karę po raz pierwszy.”;

37) w art. 96 uchyla się § 2;

38) w art. 105a § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W widzeniu mogą uczestniczyć nie więcej niż dwie osoby pełnoletnie, chyba że dyrektor zakładu karnego, w uzasadnionych wypadkach, wyrazi zgodę na udział większej liczby osób. Liczba osób niepełnoletnich nie podlega ograniczeniu. Osoby niepełnoletnie mogą korzystać z widzeń tylko pod opieką osób pełnoletnich.”;

39) w art. 105b § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Skazany ma prawo korzystać z samoinkasującego aparatu telefonicznego na własny koszt lub na koszt rozmówcy.”;

40) art. 109 otrzymuje brzmienie:

„Art. 109. § 1. Skazany przebywający w zakładzie karnym lub areszcie śledczym otrzymuje trzy razy dziennie napój i posiłki o odpowiedniej wartości odżywczej, w tym co najmniej jeden posiłek gorący, z uwzględnieniem rodzaju wykonywanej pracy i wieku skazanego, a w miarę możliwości także wymogów religijnych i kulturowych. Skazany, którego stan zdrowia tego wymaga, otrzymuje wyżywienie według wskazań lekarza.

§ 2. Skazany przebywający poza zakładem karnym lub aresztem śledczym, który bierze udział w szczególności w czynnościach procesowych lub innych czynnościach wymagających konwojowania, a któremu ze względów technicznych lub organizacyjnych nie można wydać gorącego posiłku, a zwłaszcza w przypadku braku możliwości wydania posiłku w godzinach ustalonych w porządku wewnętrznym obowiązującym w zakładzie karnym lub areszcie śledczym, otrzymuje wyżywienie w postaci suchego prowiantu o odpowiedniej wartości odżywczej i napój, z uwzględnieniem wieku skazanego, a w miarę możliwości także wymogów religijnych i kulturowych. Skazany, którego stan zdrowia tego wymaga, otrzymuje wyżywienie w postaci suchego prowiantu według wskazań lekarza.

§ 3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje posiłków i napojów wydawanych osadzonym w zakładach karnych i aresztach śledczych, ich wartość odżywczą i energetyczną, a także minimalny dzienny koszt posiłków i napojów, uwzględniając wiek, stan zdrowia osadzonego i rodzaj wykonywanej przez niego pracy, konieczność zapewnienia posiłków i napojów osadzonym przyjmowanym do zakładu karnego lub aresztu śledczego i je opuszczającym, oraz przebywającym poza zakładem karnym lub aresztem śledczym, a także mając na uwadze konieczność zapewnienia warzyw i owoców w ciągu dnia.”;

41) w art. 110a § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Skazany ma prawo posiadać w celi dokumenty związane z postępowaniem, którego jest uczestnikiem, artykuły żywnościowe o ciężarze nieprzekraczającym 6 kg, wyroby tytoniowe, środki higieny osobistej, przedmioty osobistego użytku, zegarek, listy oraz fotografie członków rodziny i innych osób bliskich, przedmioty kultu religijnego, materiały piśmienne, notatki osobiste, książki, prasę i gry świetlicowe.”;

42) w art. 112 dodaje się § 3 i 4 w brzmieniu:

„§ 3. Skazanemu nie przysługuje prawo do spaceru:

- 1) w trakcie konwojowania,
- 2) w dniu, w którym jest konwojowany, jeżeli konwojowanie rozpoczęto nie później niż o godzinie 8<sup>00</sup> i zakończono nie wcześniej niż o godzinie 16<sup>00</sup>.

§ 4. Jeżeli w danym dniu skazany nie korzysta ze spaceru z przyczyny, o której mowa w § 3 pkt 2, należy mu udzielić dodatkowego spaceru w ciągu kolejnych 7 dni.”;

43) w art. 113 w § 6 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) środki pieniężne otrzymane przez skazanego w danym miesiącu, w wysokości 10% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników, o ile przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej.”;

44) w art. 113a:

a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Skazany ma prawo otrzymać raz w miesiącu paczkę żywnościową, w skład której wchodzi artykuły żywnościowe lub wyroby tytoniowe zakupione za pośrednictwem zakładu karnego. Skazany otrzymuje paczkę żywnościową po złożeniu zamówienia na piśmie oraz po pokryciu kosztów przygotowania paczki. Zamówienie może być również złożone przez osobę najbliższą.”,

b) § 7 otrzymuje brzmienie:

„§ 7. Dyrektor zakładu karnego może, na wniosek lub po zasięgnięciu opinii lekarza, zezwolić skazanemu, ze względu na stan jego zdrowia, na dokonywanie dodatkowych zakupów artykułów żywnościowych i częstsze otrzymywanie paczek.”;

45) w art. 123a § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. W celu przyuczenia do wykonywania pracy skazanemu, za jego pisemną zgodą, można zezwolić na wykonywanie nieodpłatnej pracy w przywiązanych zakładach pracy, przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące.”;

46) art. 126 otrzymuje brzmienie:

„Art. 126. § 1. Ze środków pieniężnych otrzymywanych przez skazanego, z wyjątkiem środków, o których mowa w art. 113 § 6 pkt 1–3, środki do wysokości jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników gromadzi się i zachowuje do przekazania skazanemu w chwili jego zwolnienia z zakładu karnego, z przeznaczeniem na przejazd do miejsca zamieszkania i na utrzymanie; ze środków tych nie prowadzi się egzekucji.

§ 2. Gromadzeniu podlega:

- 1) 50% kwoty zdeponowanej przez skazanego przy przyjęciu do zakładu karnego, jednak nie więcej niż kwota odpowiadająca wysokości jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników,
- 2) 50% z przypadającego skazanemu miesięcznego wynagrodzenia za pracę po odliczeniu zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, jednak nie więcej niż kwota stanowiąca 4% jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników,
- 3) 50% każdego z wpływów pieniężnych skazanego niewymienionych w pkt 1 i 2, jednak nie więcej niż kwota stanowiąca 4% jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników.

§ 3. Kwoty, określone w § 2 pkt 2 i 3, podlegają gromadzeniu po potrąceniu należności dochodzonych w postępowaniu egzekucyjnym.

§ 4. Środki pieniężne gromadzone w sposób wskazany w § 1–3 zakłady karne składają na rachunkach sum depozytowych i wypłacają skazanemu w gotówce w kwocie nominalnej powiększonej o należne odsetki.

§ 5. Rachunki sum depozytowych, o których mowa w § 4, prowadzi Bank Gospodarstwa Krajowego odrębnie dla każdego zakładu karnego na podstawie umów zawartych z dyrektorami zakładów karnych.

§ 6. Bank Gospodarstwa Krajowego, prowadząc rachunki sum depozytowych zakładów karnych, zapewnia w szczególności:

- 1) ewidencję analityczną środków dla poszczególnych depozytów (mikrorachunki) w ramach każdego rachunku,
- 2) codzienne naliczanie odsetek oraz okresową kapitalizację odsetek należnych od środków zgromadzonych na każdym mikrorachunku,
- 3) możliwość wymiany informacji z dysponentami rachunków, w zakresie stanu każdego mikrorachunku (kapitału i odsetek), wpłat na każdy mikrorachunek i wypłat z każdego mikrorachunku.

§ 7. Środki złożone na rachunkach sum depozytowych są oprocentowane w wysokości stopy depozytowej Narodowego Banku Polskiego. Odsetki naliczone od sum depozytowych złożonych na rachunkach sum depozytowych zakładów karnych podlegają kapitalizacji rocznej na dzień 31 grudnia każdego roku kalendarzowego oraz na dzień zwolnienia skazanego z zakładu karnego.

§ 8. Wraz z wykonaniem konwojowania skazanego do innego zakładu karnego przekazuje się na rachunek sum depozytowych tego zakładu karnego środki pieniężne skazanego zgromadzone dla niego w sposób wskazany w § 1–3 wraz z należnymi do dnia poprzedzającego dzień konwojowania odsetkami.

§ 9. Zgromadzona kwota podlega każdorazowo uzupełnieniu w razie wzrostu przeciętnego wynagrodzenia. Uzupełnienia dokonuje się z wpływów pieniężnych skazanego uzyskanych od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu ogłoszenia komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie przeciętnego wynagrodzenia.

§ 10. Środki pieniężne, o których mowa w § 1, na wniosek skazanego przekazuje się na spłatę grzywny, która została zamieniona na zastępczą karę pozbawienia wolności lub zastępczą karę aresztu.”;

47) po art. 131 dodaje się art. 131a w brzmieniu:

„Art. 131a. Komisja penitencjarna pozbawia możliwości nauczania w zakresie nieobjętym nauczaniem obowiązkowym w przypadkach:

- 1) zachowań zagrażających bezpieczeństwu zakładu,
- 2) odmowy uczęszczania do szkoły,
- 3) stwierdzonych w opinii psychologicznej przeciwwskazań uniemożliwiających spełnienie przez osadzonego wymagań edukacyjnych,
- 4) przerw w nauce dłuższej niż 50% czasu przewidzianego na realizację zajęć w semestrze, wynikającej z przewozu na polecenie sądu, prokuratury lub innych uprawnionych organów,
- 5) przerw w nauce dłuższej niż 50% czasu przewidzianego na realizację zajęć w semestrze, wynikającej z niepowrotu z czasowego zezwolenia na opuszczenie zakładu,
- 6) pogorszenia stanu zdrowia osadzonego wykluczającego możliwość uczestniczenia w nauczaniu,
- 7) nieuzyskania promocji na wyższy semestr i braku możliwości powtarzania semestru.”;

48) art. 134 otrzymuje brzmienie:

„Art. 134. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb prowadzenia nauczania w zakładach karnych i aresztach śledczych, warunki i tryb realizacji obowiązku nauczania i zwalniania skazanych z tego obowiązku, a także warunki i tryb ponoszenia opłat za kształcenie poza obrębem zakładu karnego, uwzględniając potrzebę dostosowania rodzajów i form uzyskiwania przez skazanego wykształcenia i kwalifikacji zawodowych do warunków zakładu karnego i aresztu śledczego, specyfikę nauczania prowadzonego w warunkach izolacji więziennej, a także konieczność zapewnienia dyscypliny i porządku podczas nauczania.”;

49) w art. 139 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Nagrody wymienione w art. 138 § 1 pkt 7 lub 8 można przyznać skazanemu, którego postawa w czasie odbywania kary uzasadnia przypuszczenie, że w czasie pobytu poza zakładem karnym będzie przestrzegał porządku prawnego, po odbyciu przez niego co najmniej połowy tej części kary, po której mógłby być warunkowo przedterminowo zwolniony.”;

50) w art. 143 w § 3 uchyla się pkt 6;

51) w art. 144 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kary dyscyplinarne określone w art. 143 § 1 pkt 4, 5, 7 i 8 wymierza dyrektor zakładu karnego, a inne kary – również osoba przez niego upoważniona.”;

52) w art. 145 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Przed wymierzeniem skazanemu kary dyscyplinarnej, określonej w art. 143 § 1 pkt 4 i 5, któremu ze względu na stan zdrowia zezwolono na dokonywanie dodatkowych zakupów artykułów żywnościowych lub częstsze otrzymywanie paczek albo korzystającemu z diety, zasięga się opinii lekarza co do skutków dla stanu zdrowia skazanego wymierzenia tej kary.”;

53) w art. 151 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Sąd może odroczyć wykonanie kary pozbawienia wolności w wymiarze do roku, jeżeli liczba osadzonych w zakładach karnych lub aresztach śledczych przekracza w skali kraju ogólną pojemność tych zakładów; odroczenia nie udziela się skazanym, którzy dopuścili się przestępstwa z zastosowaniem przemocy lub groźby jej użycia, skazanym określonym w art. 64 § 1 lub 2 lub w art. 65 Kodeksu karnego, a także skazanym za przestępstwa określone w art. 197–203 Kodeksu karnego popełnione w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych.”;

54) w art. 152 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli odroczenie wykonania kary nieprzekraczającej roku pozbawienia wolności trwało przez okres co najmniej jednego roku – sąd może warunkowo zawiesić wykonanie tej kary na zasadach określonych w art. 69–75 Kodeksu karnego.”;

55) art. 160 otrzymuje brzmienie:

„Art. 160. § 1. Sąd penitencjarny odwołuje warunkowe zwolnienie, jeżeli zwolniony w okresie próby popełnił przestępstwo umyślne, za które orzeczono prawomocnie karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.

§ 2. Sąd penitencjarny odwołuje warunkowe zwolnienie, jeżeli zwolniony, skazany za przestępstwo popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby najbliższej lub innej osoby małoletniej zamieszkujących wspólnie ze sprawcą, w okresie próby rażąco narusza porządek prawny, ponownie używając przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby najbliższej lub innej osoby małoletniej zamieszkujących wspólnie ze sprawcą.

§ 3. Sąd penitencjarny może odwołać warunkowe zwolnienie, jeżeli zwolniony w okresie próby rażąco narusza porządek prawny, w szczególności popełnił inne przestępstwo lub została orzeczona kara inna niż określona w § 1 albo gdy uchyla się od dozoru, wykonania nałożonych obowiązków lub orzeczonych środków karnych, przypadku lub środków kompensacyjnych.

§ 4. Sąd odwołuje warunkowe zwolnienie skazanego, jeżeli okoliczności, o których mowa w § 3, zaistnieją po udzieleniu skazanemu pisemnego upomnienia przez sądowego kuratora zawodowego, chyba że przemawiają przeciwko temu szczególne względy.

§ 5. Gdy skazany został oddany pod dozór osoby godnej zaufania, stowarzyszenia, organizacji lub instytucji, o której mowa w art. 159 § 1, wniosek o odwołanie warunkowego zwolnienia może złożyć również ta osoba lub przedstawiciel tego stowarzyszenia, organizacji lub instytucji.

§ 6. W posiedzeniu w przedmiocie odwołania warunkowego zwolnienia ma prawo wziąć udział prokurator, skazany oraz obrońca, sądowy kurator zawodowy, a gdy skazany pozostaje pod dozorem osoby godnej zaufania, stowarzyszenia, organizacji lub instytucji, o której mowa w art. 159 § 1, także ta osoba lub przedstawiciel tego stowarzyszenia, organizacji lub instytucji.

§ 7. Na postanowienie w przedmiocie odwołania warunkowego zwolnienia przysługuje zażalenie.

§ 8. W przypadku odwołania warunkowego zwolnienia nie zalicza się na poczet kary okresu spędzonego na wolności.”;

56) w art. 163 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W sprawach związanych z wykonaniem orzeczenia o warunkowym zwolnieniu oraz w sprawie odwołania warunkowego zwolnienia właściwy jest sąd penitencjarny, który udzielił zwolnienia, a jeżeli zwolniony pozostaje pod dozorem – sąd penitencjarny, w którego okręgu dozór jest wykonywany.”;

57) w art. 166 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Skazanemu zwalnianemu z zakładu karnego, który nie dysponuje wystarczającymi środkami własnymi i nie ma zapewnionych na wolności dostatecznych środków utrzymania, dyrektor zakładu karnego może udzielić pomocy pieniężnej w chwili zwolnienia w wysokości do 1/3 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników lub jej odpowiedni ekwiwalent; środki własne skazanego stanowią środki będące w depozycie oraz przekazane w trybie art. 126 § 1.”;

58) w art. 167a § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Skazany otrzymuje ponadto świadectwo zwolnienia z zakładu karnego oraz zaświadczenie o zatrudnieniu. Skazany jest informowany o potrzebie dalszego leczenia oraz otrzymuje wyniki wykonanych badań diagnostycznych niezbędnych do dalszego postępowania leczniczego lub diagnostycznego.”;

59) uchyla się art. 168;

60) w art. 169 po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Skazany, na którego nałożono obowiązki określone w art. 34 § 3 Kodeksu karnego, jest obowiązany przestrzegać obowiązków ustanowionych przez sąd.”;

61) po art. 169 dodaje się art. 169a i art. 169b w brzmieniu:

„Art. 169a. § 1. Nadzór nad wykonywaniem dozoru należy do sądu właściwego do orzekania w przedmiocie wykonania kary lub środka, w związku z którymi skazanego oddano pod dozór.

§ 2. Nadzór, o którym mowa w § 1, obejmuje kontrolę i ocenę:

- 1) legalności i prawidłowości wykonywania dozoru,
- 2) wykonywania zadań probacyjnych i działalności wychowawczej kuratora sądowego oraz przebiegu procesu resocjalizacji skazanego,
- 3) prawidłowości sporządzania przez kuratora sądowego dokumentacji i prowadzenia akt dozoru.

Art. 169b. § 1. W celu zapewnienia optymalnego oddziaływania na osoby, wobec których sprawowany jest dozór, oraz zastosowania właściwej metody kontroli tych osób ustala się trzy grupy ryzyka powrotu do przestępstwa:

- 1) grupa obniżonego ryzyka (A),

- 2) grupa podstawowa (B),
- 3) grupa podwyższonego ryzyka (C).

§ 2. Do grupy obniżonego ryzyka (A) kwalifikuje się osoby, wobec których zastosowano warunkowe umorzenie postępowania, a także osoby dotychczas niekarane, których właściwości oraz warunki osobiste i środowiskowe, dotychczasowy sposób życia oraz których zachowanie po popełnieniu przestępstwa uzasadniają przekonanie, że będą one w okresie próby przestrzegać porządku prawnego, a w szczególności nie popełnią ponownie przestępstwa. W szczególnie uzasadnionych przypadkach kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej lub sędzia może zakwalifikować do grupy obniżonego ryzyka (A) osoby spełniające przesłanki grupy podstawowej (B).

§ 3. Do grupy podwyższonego ryzyka (C) kwalifikuje się:

- 1) skazanych określonych w art. 64 § 1 i 2 Kodeksu karnego,
- 2) skazanych, którzy po wydaniu wyroku lub w okresie próby popełnili przestępstwo podobne,
- 3) osoby uzależnione skazane za przestępstwo pozostające w związku z używaniem alkoholu, środka odurzającego lub innego podobnie działającego środka,
- 4) skazanych za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego, a także za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej popełnione w związku z zakłóceniem czynności psychicznych o podłożu seksualnym innym niż choroba psychiczna,
- 5) skazanych z zaburzeniami psychicznymi, jeżeli zaburzenia te miały związek z popełnieniem przestępstwa,
- 6) skazanych w związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie, którzy pozostają z osobą pokrzywdzoną we wspólnym gospodarstwie domowym w okresie próby, z wyłączeniem osób, wobec których zastosowano warunkowe umorzenie postępowania,
- 7) skazanych związanych z subkulturami przestępczymi lub grupami mającymi związek ze środowiskiem przestępczym,
- 8) skazanych, którzy wymagają intensywnych działań w okresie próby ze względu na dotychczasową karalność, sposób życia, właściwości osobiste i zachowanie w okresie próby, w tym stopień wykonania orzeczonych obowiązków, albo ze względu na inne okoliczności.

§ 4. Do grupy podstawowej (B) kwalifikuje się osoby, które nie spełniają przesłanek grupy obniżonego ryzyka (A) ani grupy podwyższonego ryzyka (C). W szczególnie uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza wobec postępu w procesie resocjalizacji, sędzia może zakwalifikować do grupy podstawowej (B) osoby spełniające przesłanki grupy podwyższonego ryzyka (C).

§ 5. Dozór w stosunku do osób zakwalifikowanych do grupy podwyższonego ryzyka (C) wykonują kuratorzy zawodowi. W szczególnie uzasadnionych przypadkach kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej lub sędzia może wyrazić zgodę na wykonywanie dozoru przez kuratora społecznego z uwagi na właściwości i warunki osobiste skazanego oraz predyspozycje, wykształcenie, umiejętności i przeszkolenie kuratora społecznego.

§ 6. Do danej grupy ryzyka powrotu do przestępstwa, o której mowa w § 1, kwalifikują osobę, wobec której sprawowany jest dozór, kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej i upoważniony sędzia; w przypadku rozbieżności rozstrzygające jest stanowisko sędziego.

§ 7. W razie zmiany okoliczności, o których mowa w § 2 lub 3, lub jeżeli dotychczasowy przebieg okresu próby uzasadnia przekonanie, że wystarczające jest dalsze oddziaływanie w ramach grupy ryzyka, o której mowa w § 1 pkt 1 lub 2, dokonuje się ponownej kwalifikacji skazanego na zasadach określonych w § 6. Zmiany kwalifikacji z grupy podstawowej (B) do grupy obniżonego ryzyka (A) może dokonać również kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej.

§ 8. W stosunku do skazanego zakwalifikowanego do grupy obniżonego ryzyka (A) sądowy kurator zawodowy, sprawując dozór osobiście, jest zobowiązany w szczególności do:

- 1) przeprowadzenia co najmniej raz na 3 miesiące wywiadu środowiskowego, w tym rozmowy ze skazanym w miejscu jego zamieszkania lub pobytu,
- 2) skutecznego wezwania skazanego co najmniej raz na 2 miesiące do stawienia się w siedzibie zespołu kuratorskiej służby sądowej w celu udzielenia wyjaśnień co do przebiegu dozoru i wykonania nałożonych obowiązków, a także w razie potrzeby przedstawienia odpowiednich dokumentów potwierdzających wykonanie obowiązków,
- 3) żądania od skazanego kontaktu telefonicznego co najmniej raz w miesiącu.



§ 9. W stosunku do skazanego zakwalifikowanego do grupy obniżonego ryzyka (A) oraz grupy podstawowej (B) sądowy kurator społeczny jest zobowiązany w szczególności do:

- 1) przeprowadzenia co najmniej raz w miesiącu wywiadu środowiskowego, w tym rozmowy ze skazanym w miejscu jego zamieszkania lub pobytu,
- 2) żądania od skazanego kontaktu telefonicznego co najmniej raz w miesiącu.

§ 10. W stosunku do skazanego zakwalifikowanego do grupy podwyższonego ryzyka (C) kurator sądowy jest zobowiązany w szczególności do:

- 1) utrzymywania ścisłej współpracy z Policją w celu uzyskania i wymiany informacji w zakresie przestrzegania porządku prawnego przez skazanego,
- 2) przeprowadzania systematycznych wywiadów środowiskowych, w tym rozmów ze skazanym w miejscu jego zamieszkania lub pobytu,
- 3) systematycznego wzywania skazanego do stawiania się w siedzibie zespołu kuratorskiej służby sądowej w celu udzielenia wyjaśnień co do przebiegu dozoru i wykonania nałożonych obowiązków, a także w razie potrzeby przedstawienia odpowiednich dokumentów potwierdzających wykonanie obowiązków,
- 4) żądania od skazanego kontaktu telefonicznego co najmniej 2 razy w miesiącu,
- 5) przeprowadzania u skazanego, który został zobowiązany do powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub używania środków odurzających lub substancji psychotropowych, albo u skazanego, który w trakcie dozoru wykazuje objawy uzależnienia, wrywkowego badania na obecność w organizmie alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych, przy użyciu metod niewymagających badania laboratoryjnego,
- 6) nawiązania i systematycznego utrzymywania kontaktu z odpowiednimi stowarzyszeniami, instytucjami i organizacjami społecznymi zajmującymi się pomocą społeczną, pośrednictwem pracy, leczeniem, oddziaływaniem terapeutycznym bądź innymi formami działania, które mogą być przydatne w rozwiązywaniu problemów, które nie sprzyjają resocjalizacji i kontroli okresu próby.

§ 11. Sędzia lub kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej mogą w szczególnie uzasadnionych przypadkach określić sądowemu kuratorowi zawodowemu, a ten sądowemu kuratorowi społecznemu, inną częstotliwość i formę kontaktów ze skazanym.”;

62) w art. 172 dodaje się § 3 i 4 w brzmieniu:

„§ 3. W razie powierzenia dozoru wobec skazanego za przestępstwo z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej sądowy kurator zawodowy przesyła jednostce Policji, właściwej dla miejsca stałego pobytu skazanego, informację o oddaniu skazanego pod dozór oraz o zakończeniu sprawowania dozoru w inny sposób niż na skutek upływu okresu próby.

§ 4. Sprawozdania, o których mowa w § 2, sądowy kurator zawodowy przedkłada kierownikowi zespołu kuratorskiej służby sądowej, a następnie składa sądowi.”;

63) w art. 173:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sądowy kurator zawodowy organizuje i prowadzi działania mające na celu pomoc skazanemu w społecznej readaptacji i zapobieżenie jego powrotowi do przestępstwa, a także polegające na kontroli przestrzegania przez skazanego nałożonych obowiązków ustanowionych przez sąd lub związanych z dozorem; sądowy kurator zawodowy kieruje pracą sądowych kuratorów społecznych oraz osób godnych zaufania wykonujących dozór. W sprawie dozoru wykonywanego przez sądowego kuratora społecznego, sędzia lub kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej może w każdym czasie zarządzić osobiste sprawowanie dozoru przez sądowego kuratora zawodowego lub polecić sądowemu kuratorowi zawodowemu podjęcie bezzwłocznie czynności.”;

b) w § 2 po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:

„9a) składanie wniosków o zawieszenie, podjęcie oraz o umorzenie postępowania wykonawczego.”;

64) po art. 173a dodaje się art. 173b i art. 173c w brzmieniu:

„Art. 173b. § 1. Czynności związane z organizowaniem i kontrolowaniem wykonywania kar, środków karnych i środków zabezpieczających w systemie dozoru elektronicznego powierza się sądowemu kuratorowi zawodowemu tego sądu, w okręgu którego kara lub środek są lub mają być wykonywane.

§ 2. Zadaniem sądowego kuratora zawodowego jest pomoc w readaptacji społecznej skazanego. Kontrola ścisłego wykonywania przez skazanego nałożonych na niego obowiązków i poleceń ma na celu oddziaływanie wychowawcze i zapobieganie powrotowi do przestępstwa.

§ 3. Sądowy kurator zawodowy, któremu powierzono czynności określone w § 1, nawiązuje niezwłocznie kontakt ze skazanym, informując go o jego obowiązkach i uprawnieniach.

Art. 173c. W czasie wykonywania kary w systemie dozoru elektronicznego sądowy kurator zawodowy składa stosowne wnioski oraz niezwłocznie zawiadamia sąd o każdym przypadku naruszenia przez skazanego porządku prawnego lub nałożonego na skazanego obowiązku, w szczególności o popełnieniu przez skazanego przestępstwa lub przestępstwa skarbowego.”;

65) w art. 174 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) podejmowanie innych czynności niezbędnych do prawidłowego wykonywania kar, środków karnych, środków zabezpieczających i kompensacyjnych oraz przepadku, jak też kontrola wykonywania środków kompensacyjnych.”;

66) w art. 175 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Do przedstawiciela stowarzyszenia, organizacji i instytucji stosuje się odpowiednio art. 169b, art. 172 i art. 173 § 2 pkt 1–5, 7, 8 i 12, chyba że ustawa stanowi inaczej.”;

67) art. 176 otrzymuje brzmienie:

„Art. 176. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb wykonywania czynności przez kuratorów sądowych, stowarzyszenia, organizacje, instytucje i osoby godne zaufania, którym powierzono sprawowanie dozoru, a także sposób i tryb wykonywania dozoru stosowanego w związku z orzeczonymi karami, środkami karnymi, zabezpieczającymi i profilaktycznymi oraz tryb wyznaczania przedstawicieli przez stowarzyszenia, organizacje i instytucje, uwzględniając potrzebę zakwalifikowania osób, wobec których stosuje się dozór, do określonej grupy ryzyka powrotu do przestępstwa, potrzebę sprawnego wykonywania orzeczeń sądu, zapobieżenia powrotowi sprawcy do przestępstwa i wsparcia jego społecznej readaptacji.”;

68) art. 177 otrzymuje brzmienie:

„Art. 177. § 1. W sprawach związanych z wykonywaniem orzeczenia o warunkowym umorzeniu postępowania karnego właściwy jest sąd, który w danej sprawie orzekał w pierwszej instancji, jednakże w stosunku do osoby oddanej pod dozór, w kwestiach dotyczących wykonania tego środka oraz obowiązków związanych z okresem próby, właściwy jest sąd rejonowy, w którego okręgu dozór jest lub ma być wykonywany.

§ 2. Wykonując orzeczenie o warunkowym umorzeniu postępowania karnego w stosunku do sprawcy, który nie został oddany pod dozór lub zobowiązany do wykonania obowiązków związanych z okresem próby, sąd stosuje odpowiednio art. 14.”;

69) art. 178 otrzymuje brzmienie:

„Art. 178. § 1. W sprawach związanych z wykonaniem orzeczenia o warunkowym zawieszeniu wykonania kary oraz w sprawie zarządzenia wykonania zawieszony kary właściwy jest sąd, który w danej sprawie orzekał w pierwszej instancji, jednakże w stosunku do osoby skazanej przez sąd powszechny pozostającej pod dozorem właściwy jest sąd rejonowy, w którego okręgu dozór jest lub ma być wykonywany.

§ 2. Wykonując orzeczenie o warunkowym zawieszeniu kary w stosunku do skazanego przez sąd powszechny, który nie został oddany pod dozór lub zobowiązany do wykonania obowiązków związanych z okresem próby, sąd stosuje odpowiednio art. 14.

§ 3. W posiedzeniu w przedmiocie zarządzenia wykonania kary ma prawo wziąć udział prokurator, skazany oraz jego obrońca, a gdy skazany został oddany pod dozór lub zobowiązany do wykonania obowiązków związanych z okresem próby, również sądowy kurator zawodowy, a także osoba godna zaufania lub przedstawiciel stowarzyszenia, instytucji albo organizacji społecznej, o których mowa w art. 73 § 1 Kodeksu karnego, którym powierzono wykonywanie dozoru.

§ 4. Przed wydaniem postanowienia w przedmiocie skrócenia kary, o którym mowa w art. 75 § 3a Kodeksu karnego, sąd wysłuchuje, o ile jest to możliwe, skazanego i sądowego kuratora zawodowego. W posiedzeniu ma prawo wziąć udział także prokurator.

§ 5. Postanowienia o zarządzeniu wykonania kary wydane na podstawie art. 75 § 2 i 3 Kodeksu karnego stają się wykonalne z chwilą uprawomocnienia.

§ 6. Na postanowienie w przedmiocie zarządzenia wykonania kary oraz jej skrócenia na podstawie art. 75 § 3a Kodeksu karnego przysługuje zażalenie.”;

70) art. 178a otrzymuje brzmienie:

„Art. 178a. Na postanowienia wydane na podstawie art. 74 § 2 i art. 75a § 1 i 5 Kodeksu karnego przysługuje zażalenie.”;

- 71) tytuł rozdziału XII otrzymuje brzmienie:  
„Środki karne, środki kompensacyjne i przepadek”;
- 72) w art. 181a § 1–3 otrzymują brzmienie:  
„§ 1. W razie orzeczenia zakazu przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu, jak również nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym sąd przesyła odpis wyroku jednostce Policji, a także odpowiedniemu organowi administracji rządowej lub samorządu terytorialnego właściwemu dla miejsca pobytu skazanego.  
§ 2. Nadzór nad wykonywaniem zakazu przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu, jak również nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym powierza się zawodowemu kuratorowi sądowemu.  
§ 3. W sprawach związanych z wykonywaniem zakazu przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu, jak również nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym właściwy jest sąd rejonowy, w którego okręgu ustalono miejsce pobytu skazanego.”;
- 73) w art. 181b uchyla się § 2;
- 74) po art. 183 dodaje się art. 183a w brzmieniu:  
„Art. 183a. § 1. Jeżeli nie orzeczono o tym w wyroku, sąd określa odstępy czasu, w których skazany ma zgłaszać się do Policji lub innego wyznaczonego organu, wskazuje minimalną odległość od osób chronionych zakazem zbliżania się do nich oraz określa termin wykonania nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym.  
§ 2. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.”;
- 75) art. 186a otrzymuje brzmienie:  
„Art. 186a. Na postanowienie, wydane na podstawie art. 84 § 1 Kodeksu karnego w przedmiocie uznania za wykonany nakazu lub zakazu, przysługuje zażalenie.”;
- 76) art. 187 otrzymuje brzmienie:  
„Art. 187. § 1. Sąd bezzwłocznie po uprawomocnieniu się wyroku przesyła jego odpis lub wyciąg urzędowi skarbowemu, właściwemu ze względu na siedzibę sądu pierwszej instancji, w celu wykonania orzeczonego przepadku lub nawiązki na rzecz Skarbu Państwa.  
§ 2. Objęte przypadkiem przedmiot, korzyść majątkowa lub jej równowartość przechodzą na własność Skarbu Państwa z chwilą uprawomocnienia się wyroku, a w wypadku wytoczenia powództwa, o którym mowa w art. 293 § 7 Kodeksu postępowania karnego – z chwilą uprawomocnienia się wyroku oddalającego powództwo przeciwko Skarbowi Państwa.”;
- 77) w art. 188 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:  
„§ 1. Wykonując przepadek, urząd skarbowy przejmuje w posiadanie składniki mienia wymienione w wyroku.  
§ 2. Wykonując przepadek przedmiotów, równowartości takich przedmiotów, korzyści osiągniętych z przestępstwa albo równowartości takich korzyści, urząd skarbowy, w razie potrzeby, ustala składniki mienia objętego przypadkiem, przed ich przejęciem.”;
- 78) w art. 190 § 1 otrzymuje brzmienie:  
„§ 1. Orzeczonego przepadku nie narusza praw rzeczowych ograniczonych obciążających objęte przypadkiem składniki mienia, z wyjątkiem hipoteki i zastawu, które wygasają, a wierzytelności zabezpieczone tymi prawami podlegają zaspokojeniu do wysokości sumy uzyskanej ze spieniężenia składników mienia lub ich wartości, gdy nie zostaną spieniężone i nie podlegają zniszczeniu.”;
- 79) art. 191 otrzymuje brzmienie:  
„Art. 191. § 1. Podstawę ujawnienia Skarbu Państwa jako właściciela nieruchomości w księdze wieczystej oraz podstawę wykreślenia obciążających ją hipotek stanowi orzeczenie o zastosowaniu przepadku, które dotyczy tej nieruchomości.  
§ 2. W razie wytoczenia przez osobę trzecią powództwa o zwolnienie nieruchomości od wykonania przepadku, wpis własności Skarbu Państwa do księgi wieczystej może nastąpić po prawomocnym oddaleniu powództwa.”;

80) w art. 192 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W razie uchylenia orzeczenia o przepadku, jego darowania lub zwolnienia rzeczy w wyniku wniesionego powództwa składniki mienia przejęte w trakcie wykonania przepadku zwraca się uprawnionemu. W razie niemożności zwrotu Skarb Państwa odpowiada za szkodę, którą poniósł uprawniony.”;

81) w art. 195a § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli jednym postanowieniem zabezpieczono grożący przepadek oraz grzywnę, obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, świadczenie pieniężne, nawiązkę lub wykonanie orzeczenia o kosztach sądowych w postępowaniu karnym, sąd lub prokurator, który wydał to postanowienie, może zlecić jego wykonanie w całości organowi określonymu w art. 187.”;

82) art. 199a otrzymuje brzmienie:

„Art. 199a. § 1. Sąd, który wydał orzeczenie w pierwszej instancji, jest właściwy do orzekania w przedmiocie środków zabezpieczających na zasadach określonych w rozdziale X Kodeksu karnego.

§ 2. Sąd, który wydał orzeczenie w pierwszej instancji, jest właściwy w postępowaniu dotyczącym wykonania środków zabezpieczających, z wyjątkiem elektronicznej kontroli miejsca pobytu.

§ 3. Na postanowienie co do środka zabezpieczającego przysługuje zażalenie.”;

83) po art. 199a dodaje się art. 199b w brzmieniu:

„Art. 199b. § 1. Wniosek o orzeczenie, zmianę lub uchylenie środka zabezpieczającego może złożyć również dyrektor zakładu karnego, kierownik zakładu psychiatrycznego lub kierownik podmiotu leczniczego, w którym sprawca odbywa terapię lub terapię uzależnień.

§ 2. Przed orzeczeniem, zmianą i uchyleniem środka zabezpieczającego sąd wysłuchuje:

- 1) psychologa,
- 2) w sprawach osób niepoczytalnych, o ograniczonej poczytalności lub z zaburzeniami osobowości albo gdy sąd uzna to za wskazane – ponadto lekarza psychiatrę,
- 3) w sprawach osób z zaburzeniami preferencji seksualnych – biegłych wskazanych w pkt 1 i 2 oraz lekarza seksuologa lub psychologa seksuologa.

W sprawach osób uzależnionych można również wysłuchać biegłego w przedmiocie uzależnienia.

§ 3. W posiedzeniu ma prawo wziąć udział prokurator, sprawca lub jego obrońca oraz wnioskodawca określony w § 1.

§ 4. Można pozostawić bez rozpoznania wnioski o zmianę lub uchylenie środka zabezpieczającego, jeżeli od wydania poprzedniego orzeczenia w tym przedmiocie upłynęło mniej niż 6 miesięcy, a wnioskodawca nie wskazał nowych okoliczności mających znaczenie dla rozstrzygnięcia.”;

84) w art. 200:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przez zakład psychiatryczny, o którym mowa w art. 93a § 1 pkt 4 Kodeksu karnego, rozumie się podmiot leczniczy udzielający świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie opieki psychiatrycznej.”,

b) uchyla się § 3,

c) § 3a i 3b otrzymują brzmienie:

„§ 3a. Zakłady psychiatryczne wykonujące środek zabezpieczający w postaci umieszczenia w zakładzie psychiatrycznym wobec sprawców określonych w art. 93c pkt 3 Kodeksu karnego, organizowane są jako zakłady dysponujące warunkami wzmocnionego zabezpieczenia.

§ 3b. Środek zabezpieczający w postaci terapii orzeczonej wobec sprawcy określonego w art. 93c pkt 3 Kodeksu karnego wykonuje się w podmiotach leczniczych.”;

85) w art. 200a wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Do zakładu psychiatrycznego dysponującego warunkami maksymalnego zabezpieczenia kieruje się sprawcę, jeżeli.”;

86) art. 200b i art. 200c otrzymują brzmienie:

„Art. 200b. Do zakładu psychiatrycznego dysponującego warunkami wzmocnionego zabezpieczenia kieruje się sprawcą, jeżeli:

- 1) jego zachowania zagrażające życiu lub zdrowiu innych osób lub powodujące niszczenie przedmiotów znacznej wartości nie mogą być opanowane w zakładzie psychiatrycznym, dysponującym warunkami podstawowego zabezpieczenia,
- 2) nie jest możliwe zapobieżenie samowolnemu oddaleniu się z zakładu psychiatrycznego, dysponującego warunkami podstawowego zabezpieczenia sprawcy, stwarzającego zagrożenie poza zakładem.

Art. 200c. Do zakładu psychiatrycznego dysponującego warunkami podstawowego zabezpieczenia kieruje się sprawcą, który nie kwalifikuje się do zakładu psychiatrycznego, o którym mowa w art. 200a oraz w art. 200b.”;

87) w art. 201:

a) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Do zadań komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających należy:

- 1) wydawanie opinii dla właściwych sądów lub innych uprawnionych instytucji w sprawie przyjmowania, wypisywania lub przenoszenia sprawców, wobec których orzeczono wykonywanie środka zabezpieczającego w zakładach psychiatrycznych,
- 2) analiza dostępnej dokumentacji, w tym dokumentacji medycznej, w zakresie określonym w pkt 1,
- 3) analiza informacji o liczbie dostępnych miejsc w zakładach psychiatrycznych przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających,
- 4) wizytacja i ocena zakładów psychiatrycznych dysponujących warunkami podstawowego, wzmocnionego i maksymalnego zabezpieczenia, w których wykonywany jest środek zabezpieczający.”,

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Wykonując orzeczenie o zastosowaniu środka zabezpieczającego związanego z umieszczeniem w zakładzie psychiatrycznym, o którym mowa w art. 200 § 1, sąd, po zasięgnięciu opinii komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających, określa rodzaj tego zakładu i przesyła odpis orzeczenia wraz z poleceniem doprowadzenia sprawcy właściwej ze względu na miejsce pobytu sprawcy jednostce Policji lub właściwemu organowi wojskowemu, a odpis orzeczenia oraz polecenie doprowadzenia wraz z poleceniem przyjęcia – kierownikowi wskazanego zakładu. Kierownik wskazanego zakładu psychiatrycznego zapewnia transport sanitarny odpowiadający wymaganiom określonym dla zespołu ratownictwa medycznego, po powiadomieniu go przez właściwą jednostkę Policji lub właściwy organ wojskowy o miejscu, dniu oraz godzinie planowanego transportu.”,

c) uchyla się § 2a,

d) § 2b otrzymuje brzmienie:

„§ 2b. W wypadku skierowania sprawcy na terapię lub terapię uzależnień sąd przesyła odpis orzeczenia kierownikowi podmiotu leczniczego.”,

e) uchyla się § 2c i 2d,

f) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Za sporządzenie opinii określonej w § 2 członkom komisji przysługuje wynagrodzenie oraz zwrot poniesionych przez nich niezbędnych wydatków na zasadach określonych w art. 618f Kodeksu postępowania karnego. Członkowie komisji mają prawo do zwrotu kosztów przejazdu na posiedzenia komisji na zasadach określonych w przepisach dotyczących podróży służbowych na terenie kraju.”,

g) § 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„§ 4. Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, określa, w drodze rozporządzenia,

- 1) tryb powoływania i odwoływania członków komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających, jej skład i sposób działania, a także sposób postępowania z prowadzoną przez komisję dokumentacją,
- 2) regulamin organizacyjno-porządkowy wykonywania środków zabezpieczających,
- 3) warunki zabezpieczenia zakładów psychiatrycznych przeznaczonych do wykonywania środka zabezpieczającego, o których mowa w art. 200 § 2

– mając na uwadze prawidłową realizację zadań komisji, poddanie sprawcy umieszczonego w zakładzie psychiatrycznym właściwemu leczeniu lub właściwym metodom terapeutycznym, przeciwdziałanie zachowaniom sprawcy zagrażającym życiu i zdrowiu własnemu i innych osób lub powodującym niszczenie przedmiotów znacznej wartości oraz zapobieżenie samowolnemu oddaleniu się sprawcy z zakładu.

§ 5. Minister właściwy do spraw zdrowia ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wykazy:

- 1) zakładów psychiatrycznych przeznaczonych do wykonywania środka zabezpieczającego wobec sprawców określonych w art. 93c pkt 1–3 Kodeksu karnego, w tym zakładów psychiatrycznych przeznaczonych do wykonywania środka zabezpieczającego w postaci pobytu w zakładzie psychiatrycznym, orzeczonego wobec skazanych za przestępstwa skierowane przeciwko wolności seksualnej, z uwzględnieniem warunków, o których mowa w art. 200 § 2, wraz z podaniem liczby łóżek,
- 2) podmiotów leczniczych przeznaczonych do wykonywania terapii wobec sprawców określonych w art. 93c Kodeksu karnego w zakresie działalności stacjonarnej, wraz z podaniem liczby łóżek.”,

h) uchyla się § 6;

88) art. 202 otrzymuje brzmienie:

„Art. 202. Sprawcę, wobec którego wykonywany jest środek zabezpieczający, obejmuje się odpowiednim postępowaniem leczniczym, psychoterapeutycznym, rehabilitacyjnym lub resocjalizacyjnym, którego celem jest poprawa stanu jego zdrowia i zachowania w stopniu umożliwiającym funkcjonowanie w społeczeństwie w sposób niestwarzający zagrożenia porządku prawnego, a w wypadku sprawcy umieszczonego w zakładzie psychiatrycznym – również dalsze leczenie w warunkach poza tym zakładem.”;

89) po art. 202 dodaje się art. 202a i art. 202b w brzmieniu:

„Art. 202a. § 1. Pobyt w zakładzie psychiatrycznym orzeczony wobec sprawców, o których mowa w art. 93c pkt 2 Kodeksu karnego, następuje przed wykonaniem kary pozbawienia wolności, podczas przerwy w wykonywaniu tej kary lub po jej wykonaniu. O zwolnieniu z zakładu rozstrzyga sąd na podstawie wyników leczenia.

§ 2. Sąd zalicza na poczet kary okres pobytu skazanego w zakładzie. Skazanego można warunkowo zwolnić z odbycia reszty kary, jeżeli zostały spełnione warunki, o których mowa w art. 77–79 Kodeksu karnego, a wyniki leczenia za tym przemawiają; dozór jest obowiązkowy.

Art. 202b. § 1. Orzekając terapię lub terapię uzależnień wobec skazanego określonego w art. 93c pkt 5 Kodeksu karnego, który zostaje zwolniony z zakładu psychiatrycznego lub zakładu karnego, sąd ustala okres próby na czas od 6 miesięcy do lat 2 i oddaje skazanego pod dozór kuratora lub osoby godnej zaufania, stowarzyszenia, instytucji albo organizacji społecznej, do której działalności należy troska o wychowanie, zapobieganie demoralizacji lub pomoc skazanym.

§ 2. Sąd może zarządzić ponowne umieszczenie skazanego w zakładzie karnym, jeżeli skazany w okresie próby uchyla się od poddania się terapii lub terapii uzależnień, uchyla się od dozoru kuratora, popełnia przestępstwo lub rażąco narusza porządek prawny albo regulamin organizacyjny podmiotu leczniczego.

§ 3. Jeżeli w okresie próby i w ciągu dalszych 6 miesięcy nie zarządzono ponownego umieszczenia skazanego w zakładzie karnym, karę uważa się za odbytą z upływem okresu próby.”;

90) w art. 203 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kierownik zakładu psychiatrycznego, w którym wykonuje się środek zabezpieczający, nie rzadziej niż co 6 miesięcy przesyła do sądu opinię o stanie zdrowia sprawcy umieszczonego w tym zakładzie i o postępkach w leczeniu lub terapii; opinię taką obowiązany jest przesłać bezzwłocznie, jeżeli w związku ze zmianą stanu zdrowia sprawcy uzna, że jego dalsze pozostawanie w zakładzie nie jest konieczne.”;

91) art. 204 otrzymuje brzmienie:

„Art. 204. § 1. Jeżeli wobec sprawcy orzeczono pobyt w zakładzie psychiatrycznym, sąd, nie rzadziej niż co 6 miesięcy, orzeka w przedmiocie dalszego stosowania tego środka, a w wypadku uzyskania opinii, że dalsze pozostawanie sprawcy w zakładzie nie jest konieczne – bezzwłocznie. W razie potrzeby sąd zasięga opinii innych biegłych.

§ 2. W posiedzeniu w przedmiocie dalszego stosowania pobytu sprawcy w zakładzie psychiatrycznym obowiązkowy jest udział:

- 1) prokuratora,
- 2) obrońcy w wypadkach określonych w art. 8 § 2, chyba że sąd orzeka na korzyść lub zgodnie z wnioskiem skazanego.

§ 3. Orzekając o zwolnieniu z zakładu psychiatrycznego, sąd w razie stwierdzenia, że zachodzą przesłanki do przyjęcia sprawcy do domu pomocy społecznej w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375), zawiadamia o tym właściwy organ do spraw pomocy społecznej.

§ 4. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli wobec sprawcy orzeczono inny środek zabezpieczający, z tym że sąd orzeka w przedmiocie dalszego stosowania tego środka nie rzadziej niż co 12 miesięcy.”;

92) art. 204a–204c otrzymują brzmienie:

„Art. 204a. Wobec sprawcy umieszczonego w zakładzie psychiatrycznym można stosować środki przymusu bezpośredniego na zasadach, w trybie i w sposób określony w przepisach o ochronie zdrowia psychicznego.

Art. 204b. W zakładach psychiatrycznych, o których mowa w art. 200 § 2 pkt 2 i 3, dopuszcza się kontrolowanie przedmiotów posiadanych przez sprawców oraz pomieszczeń, w których oni przebywają. Przepisy art. 116 § 4–6 stosuje się odpowiednio.

Art. 204c. Osobiste kontakty sprawcy przebywającego w zakładzie psychiatrycznym, o którym mowa w art. 200 § 2 pkt 2 lub 3, z osobami odwiedzającymi mogą odbywać się tylko za zgodą kierowników tych zakładów. Można odmówić udzielenia takiej zgody, w szczególności gdy kontakty te powodują wzrost ryzyka zachowań niebezpiecznych.”;

93) po art. 204c dodaje się art. 204d w brzmieniu:

„Art. 204d. § 1. Sprawcy przebywającemu w zakładzie psychiatrycznym, o którym mowa w art. 200c, można udzielić zezwolenia na czasowy pobyt poza zakładem pod opieką członka rodziny lub osoby godnej zaufania, jeżeli jest to uzasadnione względami terapeutycznymi lub ważnymi względami rodzinnymi, zaś niebezpieczeństwo, że sprawca przebywający poza zakładem dopuści się czynu zabronionego lub zagrazi własnemu życiu lub zdrowiu, jest nieznaczne.

§ 2. Zezwolenia udziela się na okres nieprzekraczający 3 dni. W wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych wypadkach można udzielić zezwolenia na okres nieprzekraczający 7 dni.

§ 3. Zezwolenia udziela kierownik zakładu po uzyskaniu opinii lekarza prowadzącego. O udzieleniu zezwolenia kierownik zakładu niezwłocznie informuje sąd.

§ 4. Jeżeli sprawca nie powróci do zakładu psychiatrycznego, o którym mowa w art. 200c, z upływem okresu, na który udzielono zezwolenia, sąd niezwłocznie zarządza jego poszukiwanie i zatrzymanie przez Policję oraz doprowadzenie do zakładu. Sprawcę doprowadza Policja w asyście lekarza.

§ 5. Sprawcy, który nie powrócił do zakładu psychiatrycznego, o którym mowa w art. 200c, z upływem okresu, na który udzielono zezwolenia, można udzielić ponownego zezwolenia na czasowy pobyt poza zakładem nie wcześniej niż po upływie roku od dnia powrotu sprawcy do zakładu.

§ 6. Sprawcy, który, przebywając poza zakładem psychiatrycznym, o którym mowa w art. 200c, dopuścił się czynu zabronionego lub zagraził własnemu życiu lub zdrowiu, nie udziela się ponownego zezwolenia na czasowy pobyt poza zakładem.”;

94) art. 205 otrzymuje brzmienie:

„Art. 205. Do wykonania orzeczonego tytułem środka zabezpieczającego zakazu lub nakazu, o którym mowa w art. 39 pkt 2–3 Kodeksu karnego, stosuje się odpowiednio art. 180–186.”;

95) w art. 212 po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio do konwojowania tymczasowo aresztowanych.”;

96) w art. 212ba w § 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) warunków wykonywania tymczasowego aresztowania określonych w art. 212b,”;

97) art. 213 otrzymuje brzmienie:

„Art. 213. § 1. W wypadkach określonych w Kodeksie postępowania karnego tymczasowe aresztowanie wykonuje się poza aresztem śledczym w podmiocie leczniczym w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej wskazanym przez organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje. Organ ten określa również warunki umieszczenia tymczasowo aresztowanego we wskazanym podmiocie.

§ 2. Koszty pobytu tymczasowo aresztowanego w tym podmiocie ponosi organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje.”;

98) w art. 215:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Tymczasowo aresztowany ma prawo do porozumiewania się z obrońcą, pełnomocnikiem będącym adwokatem albo radcą prawnym oraz przedstawicielem niebędącym adwokatem ani radcą prawnym, który został zaaprobowany przez Przewodniczącą Izby Europejskiego Trybunału Praw Człowieka do reprezentowania skazanego przed tym Trybunałem, podczas nieobecności innych osób oraz korespondencyjnie. Jeżeli organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, zastrzeże przy widzeniu obecność swoją lub osoby upoważnionej – widzenie odbywa się w sposób wskazany przez ten organ.”;

b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. W przypadku gdy tymczasowo aresztowanym jest obywatel państwa obcego, ma on prawo do porozumiewania się z właściwym urzędem konsularnym lub przedstawicielstwem dyplomatycznym, a w przypadku gdy tymczasowo aresztowanym jest osoba nieposiadająca żadnego obywatelstwa – z przedstawicielem państwa, w którym ma ona stałe miejsce zamieszkania, na zasadach, o których mowa w § 1.”;

99) w art. 217 § 1a otrzymuje brzmienie:

„§ 1a. Tymczasowo aresztowany, z zastrzeżeniem § 1b, ma prawo do co najmniej jednego widzenia w miesiącu z osobą najbliższą.”;

100) w art. 217b:

a) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Korespondencję tymczasowo aresztowanego z obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem albo radcą prawnym przesyła się bezpośrednio do adresata, chyba że organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, w szczególnie uzasadnionych wypadkach, zarządzi inaczej.”;

b) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Korespondencję, o której mowa w § 1a–3, administracja aresztu śledczego doręcza tymczasowo aresztowanemu, który podpisem i datą potwierdza jej odbiór. W przypadku odmowy potwierdzenia czyni się o tym wzmiankę na piśmie urzędowym lub potwierdzeniu odbioru.”;

101) art. 217c otrzymuje brzmienie:

„Art. 217c. § 1. Tymczasowo aresztowany:

- 1) może korzystać z aparatu telefonicznego, z zastrzeżeniem § 2 i 3, na zasadach określonych w regulaminie organizacyjno-porządkowym wykonywania tymczasowego aresztowania, za zgodą organu, do którego dyspozycji pozostaje,
- 2) nie może korzystać z innych środków łączności przewodowej i bezprzewodowej.

§ 2. Organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, wydaje zarządzenie o zgodzie na korzystanie z aparatu telefonicznego, chyba że zachodzi uzasadniona obawa, że zostanie ona wykorzystana:

- 1) w celu bezprawnego utrudniania postępowania karnego,
- 2) do popełnienia przestępstwa, w szczególności podżegania do przestępstwa.

§ 3. W wypadku gdy tymczasowo aresztowany pozostaje do dyspozycji kilku organów, wymagana jest zgoda każdego z nich, chyba że organy te zarządzą inaczej.

§ 4. Na zarządzenie o odmowie wyrażenia zgody na korzystanie z aparatu telefonicznego tymczasowo aresztowanemu przysługuje zażalenie do sądu, do którego dyspozycji pozostaje. Zażalenie na zarządzenie prokuratora rozpoznaje prokurator nadrzędny.”;

102) w art. 221 w § 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) zezwolenie na otrzymanie dodatkowej paczki żywnościowej lub częstsze otrzymywanie paczek,”;

103) w art. 222 w § 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) pozbawienie możliwości otrzymania paczek żywnościowych, na okres do 3 miesięcy,”;

104) w art. 222a § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Przed wymierzeniem kary dyscyplinarnej określonej w art. 222 § 2 pkt 2 i 3 tymczasowo aresztowanemu, któremu ze względu na stan zdrowia zezwolono na dokonywanie dodatkowych zakupów artykułów żywnościowych lub częstsze otrzymywanie paczek albo korzystającemu z diety, zasięga się opinii lekarza.”;

105) w art. 223 § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Przepisy § 1–5 stosuje się odpowiednio w wypadku zastosowania tymczasowego aresztowania wobec:

- 1) skazanego znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, prawomocnie skazanego przez sąd państwa obcego na karę pozbawienia wolności podlegającą wykonaniu,
- 2) obywatela polskiego lub osoby mającej miejsce stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wobec których prawomocnie orzeczono środek polegający na pozbawieniu wolności

– do czasu określenia przez właściwy sąd kwalifikacji prawnej czynu według prawa polskiego oraz kary lub środka podlegającego wykonaniu.”;



106) w art. 242:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli w części ogólnej niniejszego kodeksu używa się określenia „skazany”, odpowiednie przepisy mają zastosowanie także do tymczasowo aresztowanego oraz do sprawcy, wobec którego zastosowano środek zabezpieczający.”,

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Jeżeli niniejszy kodeks używa w znaczeniu ogólnym określenia „kara pozbawienia wolności”, należy przez to rozumieć również zastępczą karę pozbawienia wolności, karę aresztu wojskowego, karę aresztu lub zastępczą karę aresztu, karę porządkową oraz środek przymusu skutkujący pozbawieniem wolności, chyba że ustawa stanowi inaczej.”,

c) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Określenie „sąd” bez bliższego sprecyzowania oznacza sąd powszechny lub wojskowy określony w art. 3 § 1, z tym zastrzeżeniem, że art. 6 § 1, art. 7, art. 8 § 2, art. 10, art. 11 § 1, art. 13, art. 15 oraz art. 18–24 stosuje się odpowiednio do sądu penitencjarnego lub innego sądu właściwego na podstawie niniejszego kodeksu.”;

107) art. 245 otrzymuje brzmienie:

„Art. 245. Do czasu przekazania obcemu państwu cudzoziemca lub obywatela polskiego, wobec którego zapadło orzeczenie, wykonywane jest ono w trybie niniejszego kodeksu. Wykonanie tego orzeczenia w tym trybie ustaje w dniu przekazania.”;

108) w art. 249:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, regulamin organizacyjno-porządkowy wykonywania kary pozbawienia wolności i regulamin organizacyjno-porządkowy wykonywania tymczasowego aresztowania, określające w szczególności:

- 1) organizację przyjęć do zakładów karnych i aresztów śledczych,
- 2) sposób rozmieszczania osadzonych w celach mieszkalnych,
- 3) porządek wewnętrzny zakładów karnych i aresztów śledczych,
- 4) organizację przyjmowania korespondencji i organizację widzeń w zakładach karnych i aresztach śledczych,
- 5) sposoby korzystania przez tymczasowo aresztowanych i skazanych z aparatu telefonicznego,
- 6) warunki opieki zdrowotnej i bytowej w zakładach karnych i aresztach śledczych,
- 7) sposób przygotowania skazanych i tymczasowo aresztowanych do ich zwolnienia z zakładu karnego i aresztu śledczego

– uwzględniając potrzebę zapewnienia porządku wewnętrznego i bezpieczeństwa w zakładach karnych i aresztach śledczych.”,

b) w § 3:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) warunki bytowe osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, mając na uwadze potrzebę zapewnienia osadzonym odzieży, bielizny, obuwia, sprzętu stołowego, środków higieny i czystości, a także wyposażenia pomieszczeń w podstawowy sprzęt kwaterunkowy,”,

– pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) sposoby ochrony jednostek organizacyjnych Służby Więziennej oraz osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, w tym:

- a) formy organizacyjne ochrony jednostek organizacyjnych Służby Więziennej,
- b) zadania funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej oraz przywieziennych zakładów pracy,
- c) sposób postępowania z osobami osadzonymi w zakładach karnych i aresztach śledczych, w tym podczas ich konwojowania,
- d) warunki wstępu na teren jednostek organizacyjnych Służby Więziennej osób niebędących funkcjonariuszami lub pracownikami Służby Więziennej albo pracownikami przywieziennych zakładów pracy

– mając na względzie konieczność zapewnienia sprawnego wykonywania zadań przez Służbę Więzienną, porządku wewnętrznego i bezpieczeństwa jednostek organizacyjnych Służby Więziennej oraz bezpieczeństwa osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych,”,

– pkt 7 otrzymuje brzmienie:

- „7) czynności administracyjne związane z wykonywaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności oraz dokumentowanie tych czynności, uwzględniając potrzebę zapewnienia sprawnego wykonywania czynności administracyjnych oraz porządku wewnętrznego w zakładach karnych i aresztach śledczych;”;

109) w art. 249a w pkt 4 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

- „5) dopuszczalną ilość i wymiary rzeczy, w tym żywności, znajdujących się w posiadaniu skazanego w trakcie pobytu w zakładzie karnym oraz sposób postępowania z przedmiotami i żywnością, których wymiary lub ilość naruszają obowiązujący porządek lub utrudniają konwojowanie.”.

**Art. 5.** W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.<sup>9)</sup>) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 23a dodaje się art. 23b w brzmieniu:

„Art. 23b. § 1. W razie złożenia wniosku, o którym mowa w art. 59a Kodeksu karnego, w przedmiocie tego wniosku rozstrzyga prokurator, a gdy złożono go po wniesieniu aktu oskarżenia – sąd.

§ 2. Na postanowienie w przedmiocie wniosku, o którym mowa w § 1, przysługuje zażalenie.”;

2) uchyla się rozdział 7;

3) art. 88 otrzymuje brzmienie:

„Art. 88. Pełnomocnikiem może być adwokat lub radca prawny. Do pełnomocnika stosuje się odpowiednio art. 77, art. 78, art. 81a § 1–3, art. 83, art. 84, art. 86 § 2 oraz przepisy wydane na podstawie art. 81a § 4.”;

4) w art. 107 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Orzeczenia nakładające obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz nawiązkę orzeczoną na rzecz pokrzywdzonego uważa się za orzeczenia co do roszczeń majątkowych, jeżeli nadają się do egzekucji w myśl przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.”;

5) art. 110 otrzymuje brzmienie:

„Art. 110. Narada i głosowanie nad wyrokiem odbywają się osobno co do winy i kwalifikacji prawnej czynu, co do kary, co do środków karnych, co do przypadku, co do środków kompensacyjnych oraz co do pozostałych kwestii.”;

6) w art. 213:

a) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. W postępowaniu należy także uzyskać informację z systemu teleinformatycznego ministra właściwego do spraw finansów publicznych, dotyczące stosunków majątkowych i źródeł dochodu oskarżonego, w tym prowadzonych i zakończonych postępowań podatkowych, na podstawie aktualnych danych znajdujących się w tym systemie. Informację uzyskuje się drogą elektroniczną.”;

b) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, wzór i szczegółowy zakres informacji, o której mowa w § 1a, oraz sposób postępowania w celu jej uzyskania, mając na względzie potrzebę uzyskania przez organ postępowania danych niezbędnych do realizacji celów procesu, zachowanie wymogów tajemnicy ustawowo chronionej oraz okresy rozliczeniowe przyjęte dla poszczególnych zobowiązań podatkowych.”;

<sup>9)</sup> Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826, Nr 125, poz. 842, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1307, z 2011 r. Nr 48, poz. 245 i 246, Nr 53, poz. 273, Nr 112, poz. 654, Nr 117, poz. 678, Nr 142, poz. 829, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 240, poz. 1430, 1431 i 1438 i Nr 279, poz. 1645, z 2012 r. poz. 886, 1091, 1101, 1327, 1426, 1447 i 1529, z 2013 r. poz. 480, 765, 849, 1247, 1262, 1282 i 1650, z 2014 r. poz. 85, 384, 694, 1375 i 1556 oraz z 2015 r. poz. 21 i 290.

## 7) w art. 217 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Rzeczy mogące stanowić dowód w sprawie lub podlegające zajęciu w celu zabezpieczenia kar majątkowych, środków karnych o charakterze majątkowym, przepadku, środków kompensacyjnych albo roszczeń o naprawienie szkody należy wydać na żądanie sądu lub prokuratora, a w wypadkach niecierpiących zwłoki – także na żądanie Policji lub innego uprawnionego organu.”;

## 8) w art. 244 § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór pouczenia, o którym mowa w § 2, zawierającego w szczególności informacje o przysługujących zatrzymanemu uprawnieniach: do korzystania z bezpłatnej pomocy tłumacza, do złożenia oświadczenia i odmowy złożenia oświadczenia, do otrzymania odpisu protokołu zatrzymania, do dostępu do pierwszej pomocy medycznej, jak również o prawach wskazanych w § 2, w art. 245, art. 246 § 1 oraz art. 612 § 2 oraz informację o treści art. 248 § 1 i 2, mając na względzie konieczność zrozumienia pouczenia także przez osoby niekorzystające z pomocy pełnomocnika.”;

## 9) w art. 250:

## a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Prokurator, przysyłając wraz z aktami sprawy wnioski, o którym mowa w § 2, poucza podejrzanego o przysługujących mu w wypadku zastosowania tymczasowego aresztowania uprawnieniach oraz zarządza jednocześnie doprowadzenie go do sądu.”;

## b) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Jeżeli tymczasowe aresztowanie stosowane jest w postępowaniu sądowym, pouczenia oskarżonego o przysługujących mu w wypadku zastosowania tymczasowego aresztowania uprawnieniach dokonuje sąd niezwłocznie po ogłoszeniu lub doręczeniu oskarżonemu postanowienia o zastosowaniu tego środka zapobiegawczego.”;

## 10) w art. 263 § 8 otrzymuje brzmienie:

„§ 8. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór pouczenia o przysługujących oskarżonemu w wypadku zastosowania tymczasowego aresztowania uprawnieniach: do składania wyjaśnień, do odmowy składania wyjaśnień lub odmowy odpowiedzi na pytania, do informacji o treści stawianych zarzutów, do przeglądania akt w części zawierającej treść dowodów wskazanych we wniosku o tymczasowe aresztowanie, do dostępu do pierwszej pomocy medycznej, jak również uprawnieniach wskazanych w art. 72 § 1, art. 78 § 1, art. 249 § 5, art. 252, art. 254 § 1 i 2, art. 261 § 1, 2 i 2a oraz art. 612 § 1, mając na względzie konieczność zrozumienia pouczenia także przez osoby niekorzystające z pomocy obrońcy.”;

## 11) w art. 275 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Oddany pod dozór ma obowiązek stosowania się do wymagań zawartych w postanowieniu sądu lub prokuratora. Obowiązek ten może polegać na zakazie opuszczania określonego miejsca pobytu, zgłaszaniu się do organu dozoru w określonych odstępach czasu, zawiadamianiu go o zamierzonym wyjeździe oraz o terminie powrotu, zakazie kontaktowania się z pokrzywdzonym lub z innymi osobami, zakazie zbliżania się do określonych osób na wskazaną odległość, zakazie przebywania w określonych miejscach, a także na innych ograniczeniach swobody oskarżonego, niezbędnych do wykonywania dozoru.”;

## 12) w art. 275a:

## a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Tytułem środka zapobiegawczego można nakazać oskarżonemu o przestępstwo popełnione z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej okresowe opuszczenie lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa groził.”;

## b) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Wydając postanowienie o nakazie okresowego opuszczenia przez oskarżonego lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, można, na wniosek oskarżonego, wskazać mu miejsce pobytu w placówkach zapewniających miejsca noclegowe. Placówkami wskazanymi do umieszczenia oskarżonego nie mogą być placówki pobytu ofiar przemocy w rodzinie.”;

## 13) w art. 292 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Przepis art. 232 stosuje się odpowiednio.”;

- 14) w art. 294 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Zabezpieczenie upada, gdy nie zostaną prawomocnie orzeczone: grzywna, przepadek, nawiązka, świadczenie pieniężne lub nie zostanie nałożony obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, a powództwo o te roszczenia nie zostanie wytoczone przed upływem 3 miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia.”;

- 15) w art. 297 uchyla się § 2;

- 16) art. 300 otrzymuje brzmienie:

„Art. 300. § 1. Przed pierwszym przesłuchaniem należy pouczyć podejrzanego o jego uprawnieniach: do składania wyjaśnień, do odmowy składania wyjaśnień lub odmowy odpowiedzi na pytania, do informacji o treści zarzutów i ich zmianach, do składania wniosków o dokonanie czynności śledztwa lub dochodzenia, do korzystania z pomocy obrońcy, w tym do wystąpienia o obrońcę z urzędu w wypadku określonym w art. 78, do końcowego zapoznania się z materiałami postępowania przygotowawczego, jak również o uprawnieniach określonych w art. 23a § 1, art. 72 § 1, art. 301, art. 335, art. 338a i art. 387 oraz o obowiązkach i konsekwencjach wskazanych w art. 74, art. 75, art. 133 § 2, art. 138 i art. 139, a także o treści przepisów art. 59a i art. 60a Kodeksu karnego. Pouczenie należy wręczyć podejrzanemu na piśmie; podejrzanemu otrzymanie pouczenia potwierdza podpisem.

§ 2. Przed pierwszym przesłuchaniem poucza się pokrzywdzonego o posiadaniu statusu strony procesowej w postępowaniu przygotowawczym oraz o wynikających z tego uprawnieniach, w szczególności: do składania wniosków o dokonanie czynności śledztwa lub dochodzenia i warunkach uczestniczenia w tych czynnościach, określonych w art. 51, art. 52 i art. 315–318, do korzystania z pomocy pełnomocnika, w tym do złożenia wniosku o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu w okolicznościach wskazanych w art. 78, do końcowego zapoznania się z materiałami postępowania przygotowawczego, jak również o uprawnieniach określonych w art. 23a § 1, art. 87a, art. 204 i art. 306 oraz o obowiązkach i konsekwencjach wskazanych w art. 138 i art. 139, a także o treści przepisu art. 59a Kodeksu karnego. Pouczenie obejmuje również informację o: możliwościach naprawienia szkody przez oskarżonego lub uzyskania kompensaty państwowej, dostępie do pomocy prawnej, dostępnych środkach ochrony i pomocy, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka (Dz. U. z 2015 r. poz. 21), możliwości wydania europejskiego nakazu ochrony, organizacjach wsparcia pokrzywdzonych oraz możliwości zwrotu kosztów poniesionych w związku z udziałem w postępowaniu. Pouczenie należy wręczyć pokrzywdzonemu na piśmie; pokrzywdzony otrzymanie pouczenia potwierdza podpisem.

§ 3. Przed pierwszym przesłuchaniem poucza się świadka o jego uprawnieniach i obowiązkach określonych w art. 177–192a oraz dostępnych środkach ochrony i pomocy, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka.

§ 4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzory pisemnych pouczeń, o których mowa w § 1–3, mając na względzie konieczność zrozumienia pouczenia także przez osoby niekorzystające z pomocy obrońcy lub pełnomocnika.”;

- 17) w art. 323 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Po uprawomocnieniu się postanowienia o umorzeniu śledztwa prokurator, w razie istnienia podstaw określonych w art. 45a Kodeksu karnego lub w art. 43 § 1 i 2 oraz art. 47 § 4 Kodeksu karnego skarbowego, występuje do sądu z wnioskiem o orzeczenie przepadku. Z takim wnioskiem prokurator może wystąpić również w wypadku umorzenia postępowania wobec niewykrycia sprawcy przestępstwa, przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego, o ile przepis przewiduje orzeczenie przepadku.”;

- 18) w art. 330 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Uchylając postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego lub odmowie jego wszczęcia, sąd wskazuje powody uchylecia, a w miarę potrzeby także okoliczności, które należy wyjaśnić, lub czynności, które należy przeprowadzić. Wskazania te są dla organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze wiążące.

§ 2. Jeżeli organ prowadzący postępowanie nadal nie znajduje podstaw do wniesienia aktu oskarżenia, wydaje ponownie postanowienie o umorzeniu postępowania lub odmowie jego wszczęcia. W takim wypadku pokrzywdzony, który wykorzystał uprawnienia przewidziane w art. 306 § 1 i 1a, może wnieść akt oskarżenia określony w art. 55 § 1 – o czym należy go pouczyć.”;

- 19) art. 335 otrzymuje brzmienie:

„Art. 335. § 1. Jeżeli oskarżony przyznaje się do winy, a w świetle jego wyjaśnień okoliczności popełnienia przestępstwa i wina nie budzą wątpliwości, a postawa oskarżonego wskazuje, że cele postępowania zostaną osiągnięte, można zaniechać przeprowadzenia dalszych czynności. Jeżeli zachodzi potrzeba oceny wiarygodności złożonych wyjaśnień, czynności dowodowych dokonuje się jedynie w niezbędnym do tego zakresie. W każdym jednak wypadku, jeżeli jest to konieczne dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa przed ich utratą, zniekształceniem lub

zniszczeniem, należy przeprowadzić w niezbędnym zakresie czynności procesowe, a zwłaszcza dokonać oględzin, w razie potrzeby z udziałem biegłego, przeszukania lub czynności wymienionych w art. 74 § 2 pkt 1 w stosunku do osoby podejrzanej, a także przedsięwziąć wobec niej inne niezbędne czynności, nie wyłączając pobrania krwi, włosów i wydzielin organizmu. Prokurator, zamiast z aktem oskarżenia, występuje do sądu z wnioskiem o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar lub innych środków przewidzianych za zarzucany mu występki, uwzględniających również prawnie chronione interesy pokrzywdzonego. Uzgodnienie może obejmować także wydanie określonego rozstrzygnięcia w przedmiocie poniesienia kosztów procesu.

§ 2. Prokurator może dołączyć do aktu oskarżenia wnioski o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar lub innych środków przewidzianych za zarzucany mu występki, uwzględniających też prawnie chronione interesy pokrzywdzonego, jeżeli okoliczności popełnienia przestępstwa i wina oskarżonego nie budzą wątpliwości, a oświadczenia dowodowe złożone przez oskarżonego nie są sprzeczne z dokonanyymi ustaleniami. Do wniosku stosuje się odpowiednio § 1 zdanie piąte i § 3 zdanie drugie. Do aktu oskarżenia nie stosuje się przepisów art. 333 § 1 i 2.

§ 3. Wniosek, o którym mowa w § 1, powinien zawierać dane wskazane w art. 332 § 1 pkt 1–5. Uzasadnienie wniosku ogranicza się do wskazania dowodów świadczących o tym, że okoliczności popełnienia czynu i wina oskarżonego nie budzą wątpliwości oraz że cele postępowania zostaną osiągnięte bez przeprowadzenia rozprawy. Z wnioskiem przekazuje się do sądu materiały postępowania przygotowawczego. Stronom, obrońcom i pełnomocnikom przysługuje prawo do przejrzenia akt sprawy, o czym należy ich pouczyć.

§ 4. W wypadku gdy sąd, nie uwzględniając wniosku, o którym mowa w § 1, zwrócił sprawę prokuratorowi, ponowne wystąpienie z takim wnioskiem jest możliwe, jeżeli zwrot nastąpił z przyczyn wskazanych w art. 343 § 1, 2 lub 3. Zwrot sprawy nie stoi też na przeszkodzie wystąpieniu następnie z wnioskiem, o którym mowa w § 2.”;

20) w art. 339:

a) w § 1 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) prokurator złożył wniosek, o którym mowa w art. 335 § 1,”;

b) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Strony, obrońcy i pełnomocnicy mogą wziąć udział w posiedzeniach wymienionych w § 1 oraz w § 3 pkt 1, 2 i 6, z tym że udział prokuratora i obrońcy w posiedzeniu w przedmiocie orzeczenia środka zabezpieczającego określonego w art. 93a § 1 pkt 4 Kodeksu karnego jest obowiązkowy. Pokrzywdzony ma prawo wziąć udział w posiedzeniach wymienionych w § 3 pkt 1 i 2. Zawiadamiając pokrzywdzonego o posiedzeniu poucza się go o możliwości zakończenia postępowania bez przeprowadzenia rozprawy oraz wcześniejszego złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 54 § 1.”;

21) w art. 340 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Osoba roszcząca sobie prawo do korzyści lub przedmiotów, których przepadek orzeczono na podstawie art. 44–45a Kodeksu karnego lub art. 43 § 1 i 2 oraz art. 47 § 4 Kodeksu karnego skarbowego, może dochodzić swych roszczeń tylko w postępowaniu cywilnym.”;

22) w art. 354 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) nie stosuje się przepisów o oskarżycielu posiłkowym,”;

23) po art. 354 dodaje się art. 354a w brzmieniu:

„Art. 354a. § 1. Przed orzeczeniem środka zabezpieczającego, o którym mowa w art. 93a § 1 Kodeksu karnego, albo nakazu lub zakazów, o których mowa w art. 39 pkt 2–3 Kodeksu karnego, orzeczonych tytułem środka zabezpieczającego, sąd wysłuchuje:

1) psychologa,

2) w sprawach osób niepoczytalnych, o ograniczonej poczytalności lub z zaburzeniami osobowości albo gdy sąd uzna to za wskazane – ponadto lekarzy psychiatrów,

3) w sprawach osób z zaburzeniami preferencji seksualnych – biegłych wskazanych w pkt 1 i 2 oraz lekarza seksuologa lub psychologa seksuologa.

W sprawach osób uzależnionych można również wysłuchać biegłego w przedmiocie uzależnienia.

§ 2. Jeżeli sprawca, wobec którego istnieją podstawy do orzeczenia terapii lub terapii uzależnień, wyraża zgodę na taką terapię lub terapię uzależnień, przepisu § 1 nie stosuje się; sąd może jednak, jeżeli uzna to za wskazane, wysłuchać jednego lub więcej biegłych wskazanych w tym przepisie.”;

24) po art. 367 dodaje się art. 367a w brzmieniu:

„Art. 367a. § 1. Oskarżony, jego obrońca, oskarżyciel posiłkowy, oskarżyciel prywatny lub ich pełnomocnicy mogą wystąpić z wnioskiem do sądu o zarządzenie przez sąd dostarczenia przez odpowiedni organ dokumentów, których strona sama nie może uzyskać, albo o zwolnienie lub o wystąpienie o zwolnienie określonej osoby od zachowania tajemnicy dla potrzeb złożenia wniosku dowodowego. Przepis art. 170 § 1 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Wniosek, o którym mowa w § 1, w tym również złożony przed rozprawą, sąd może rozpoznać na posiedzeniu.”;

25) uchyla się art. 383;

26) w art. 392 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Wolno odczytywać na rozprawie głównej protokoły przesłuchania świadków i oskarżonych, sporządzone w postępowaniu przygotowawczym lub przed sądem albo w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę, gdy bezpośrednie przeprowadzenie dowodu nie jest niezbędne, a żadna z obecnych stron temu się nie sprzeciwia.”;

27) w art. 394 po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Sąd z urzędu zwraca się o informację wskazaną w art. 213 § 1a, jeżeli od dnia otrzymania poprzedniej informacji upłynęło przynajmniej 12 miesięcy.”;

28) po art. 404 dodaje się art. 404a w brzmieniu:

„Art. 404a. W czasie przerwy albo odroczenia rozprawy oskarżyciel publiczny może dokonać niezbędnych czynności w celu przedstawienia dowodów przed sądem, chyba że określona czynność zastrzeżona jest do właściwości sądu. Prokurator może również zlecić dokonanie niezbędnych czynności przez Policję.”;

29) w art. 413 w § 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) rozstrzygnięcia co do kary i środków karnych, środków kompensacyjnych i przepadku, a w razie potrzeby – co do zaliczenia na ich poczet tymczasowego aresztowania i zatrzymania oraz środków zapobiegawczych wymienionych w art. 276.”;

30) w art. 414 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Sąd stosuje środek zabezpieczający wskazany w art. 93a § 2 Kodeksu karnego, w art. 22 § 3 pkt 5 i 6 Kodeksu karnego skarbowego lub orzeka przepadek przedmiotów wskazany w art. 45a Kodeksu karnego, jeżeli wyniki przewodu sądowego to uzasadniają, a umorzenie następuje z powodu niepoczytalności sprawcy w chwili popełnienia czynu.”;

31) art. 415 otrzymuje brzmienie:

„Art. 415. § 1. W razie skazania oskarżonego lub warunkowego umorzenia postępowania w wypadkach wskazanych w ustawie sąd orzeka nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, obowiązek naprawienia, w całości lub w części, szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Nawiązki na rzecz pokrzywdzonego, obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę nie orzeka się, jeżeli roszczenie wynikające z popełnienia przestępstwa jest przedmiotem innego postępowania albo o roszczeniu tym prawomocnie orzeczono.

§ 2. Jeżeli orzeczony obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę albo nawiązka orzeczona na rzecz pokrzywdzonego nie pokrywają całej szkody lub nie stanowią pełnego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, pokrzywdzony może dochodzić dodatkowych roszczeń w postępowaniu cywilnym.”;

32) w art. 423 § 1a otrzymuje brzmienie:

„§ 1a. W wypadku złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku w części odnoszącej się do niektórych czynów, których popełnienie oskarżyciel zarzucił oskarżonemu, bądź też jedynie do rozstrzygnięcia o karze i o innych konsekwencjach prawnych czynu lub w części odnoszącej się do niektórych oskarżonych sąd może ograniczyć zakres uzasadnienia do tych tylko części wyroku, których wniosek dotyczy.”;

33) w art. 439 w § 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) orzeczono karę, środek karny, środek kompensacyjny lub środek zabezpieczający nieznane ustawie.”;

34) po art. 455 dodaje się art. 455a w brzmieniu:

„Art. 455a. Nie można uchylić wyroku z tego powodu, że jego uzasadnienie nie spełnia wymogów określonych w art. 424.”;

35) uchyla się art. 503;

36) w art. 506 uchyla się § 4;

- 37) w art. 517e uchyla się § 4;
- 38) w art. 528 § 2 otrzymuje brzmienie:  
„§ 2. Przepis art. 447 § 4 stosuje się odpowiednio.”;
- 39) uchyla się art. 543;
- 40) tytuł rozdziału 60 otrzymuje brzmienie:  
„Orzekanie kary łącznej”;
- 41) dodaje się art. 568a w brzmieniu:  
„Art. 568a. § 1. Sąd orzeka karę łączną:  
1) w wyroku skazującym – w odniesieniu do kar wymierzonych za przypisane oskarżonemu tym wyrokiem przestępstwa,  
2) w wyroku łącznym – w pozostałych wypadkach.  
§ 2. Do kary łącznej orzeczonej w wyroku skazującym stosuje się odpowiednio art. 575–577. Jeżeli zachodzą warunki do orzeczenia nowej kary łącznej wyłącznie w odniesieniu do kar wymierzonych w tym samym wyroku skazującym, właściwy do wydania wyroku łącznego jest sąd, który wydał ten wyrok skazujący.”;
- 42) w art. 569 § 1 otrzymuje brzmienie:  
„§ 1. Jeżeli zachodzą warunki do orzeczenia kary łącznej w stosunku do osoby, którą prawomocnie skazano lub wobec której orzeczono karę łączną wyrokami różnych sądów, właściwy do wydania wyroku łącznego jest sąd, który wydał ostatni wyrok skazujący lub łączny w pierwszej instancji, orzekający kary podlegające łączeniu.”;
- 43) w art. 571 § 1 otrzymuje brzmienie:  
„§ 1. Sąd w razie potrzeby zwraca się do zakładów karnych, w których skazany przebywał, o nadesłanie opinii o zachowaniu się skazanego w okresie odbywania kary, jak również informacji o warunkach rodzinnych, majątkowych i co do stanu zdrowia skazanego oraz danych o wykonaniu kar orzeczonych w poszczególnych wyrokach.”;
- 44) art. 574 otrzymuje brzmienie:  
„Art. 574. W kwestiach nieuregulowanych przepisami niniejszego rozdziału do postępowania o wydanie wyroku łącznego stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu zwyczajnym przed sądem pierwszej instancji. Dowody przeprowadzane są przez sąd z urzędu. Nie wyłącza to prawa do zgłoszenia wniosku dowodowego przez stronę.”;
- 45) w art. 575:  
a) § 1 otrzymuje brzmienie:  
„§ 1. Jeżeli po wydaniu wyroku łącznego zachodzi potrzeba wydania nowego wyroku łącznego, z chwilą jego uprawomocnienia się poprzedni wyrok łączny traci moc.”;  
b) dodaje się § 3 w brzmieniu:  
„§ 3. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio, jeżeli choćby jeden wyrok łączny stanowiący podstawę wyroku, o którym mowa w tym przepisie, utracił moc.”;
- 46) art. 577 otrzymuje brzmienie:  
„Art. 577. W wyroku łącznym należy, w miarę potrzeby, wymienić okresy zaliczone na poczet kary łącznej.”;
- 47) w art. 607l § 4 otrzymuje brzmienie:  
„§ 4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór pouczenia o przysługujących osobie, której nakaz dotyczy, w wypadku jej zatrzymania, uprawnieniach: do uzyskania informacji o treści nakazu europejskiego, o możliwości wyrażenia zgody na przekazanie, o możliwości złożenia oświadczenia w przedmiocie przekazania, do korzystania z pomocy obrońcy, do składania wyjaśnień, do odmowy składania wyjaśnień lub odmowy odpowiedzi na pytania, do przeglądania akt w zakresie dotyczącym przyczyn zatrzymania, do dostępu do pierwszej pomocy medycznej, jak również o uprawnieniach określonych w § 3, w art. 72 § 1, art. 78 § 1, art. 261 § 1, 2 i 2a, art. 612 oraz o treści art. 607k § 3 i 3a, mając na względzie konieczność zrozumienia pouczenia także przez osoby niekorzystające z pomocy obrońcy.”;
- 48) tytuł rozdziału 66a otrzymuje brzmienie:  
„Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia dotyczącego grzywny, nawiązki, świadczenia pieniężnego lub orzeczenia zasądzonego od sprawcy koszty procesu”;

49) w art. 611fa:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W razie prawomocnego orzeczenia przez sąd polski wobec obywatela polskiego lub cudzoziemca grzywny, nawiązki, świadczenia pieniężnego lub zasądzenia od sprawcy kosztów procesu sąd może wystąpić o jego wykonanie bezpośrednio do właściwego sądu lub innego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, zwanego w niniejszym rozdziale „państwem wykonania orzeczenia”, w którym sprawca posiada mienie lub osiąga dochody albo ma stałe lub czasowe miejsce pobytu.”;

b) § 7 otrzymuje brzmienie:

„§ 7. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia, o którym mowa w § 3, obejmujący szczegółowe informacje dotyczące przekazanego do wykonania orzeczenia, w tym informacje o każdej wpłacie dokonanej na poczet orzeczonej kary, środka karnego, środka kompensacyjnego lub kosztów procesu oraz o ewentualnej zgodzie na zamianę grzywny na pracę społecznie użyteczną, wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności lub inny środek, mając na uwadze konieczność udostępnienia państwu wykonania orzeczenia wszelkich niezbędnych informacji umożliwiających podjęcie prawidłowej decyzji w przedmiocie wykonania orzeczenia.”;

50) w art. 611fb § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. W wypadku zawarcia porozumienia, o którym mowa w § 2, sąd wzywa właściwy sąd lub inny organ państwa wykonania orzeczenia do przekazania całości albo części wyegzekwowanej kwoty na rachunek bankowy tego sądu lub rachunek bankowy innego wskazanego podmiotu. Przekazana na rachunek sądu kwota uzyskana z egzekucji środka karnego lub środka kompensacyjnego orzeczonego na rzecz pokrzywdzonego lub innej osoby uprawnionej albo wskazanej w orzeczeniu instytucji, stowarzyszenia, fundacji lub organizacji społecznej zostaje następnie przekazana tej osobie lub podmiotowi.”;

51) w art. 611fd § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Sąd zawiadamia niezwłocznie właściwy sąd lub inny organ państwa wykonania orzeczenia o każdej wpłacie dokonanej na poczet orzeczonej kary, środków karnych, środków kompensacyjnych lub kosztów procesu, o których mowa w art. 611fa § 1, a także o orzeczonym przepadku.”;

52) w art. 611u § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W razie prawomocnego orzeczenia przez sąd polski wobec obywatela polskiego lub cudzoziemca kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, kary ograniczenia wolności, samoistnie orzeczonego środka karnego, a także w razie warunkowego zwolnienia lub warunkowego umorzenia postępowania karnego, jeżeli orzeczenie nakłada na sprawcę obowiązki określone w art. 34 § 2, art. 39 pkt 2–2d, art. 46 § 1 lub 2, art. 67 § 2, art. 72 § 1 pkt 1, 3–7a i 8 lub art. 72 § 2 Kodeksu karnego lub oddaje skazanego pod dozór kuratora lub instytucji publicznej, sąd może wystąpić o wykonanie orzeczenia do właściwego sądu lub innego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, zwanego w niniejszym rozdziale „państwem wykonania orzeczenia”, w którym sprawca posiada legalne stałe miejsce pobytu, o ile sprawca przebywa w tym państwie lub oświadczy, że zamierza tam powrócić.”;

53) w art. 632 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w sprawach z oskarżenia publicznego – Skarb Państwa, z wyjątkiem należności z tytułu udziału adwokata lub radcy prawnego w charakterze pełnomocnika pokrzywdzonego, oskarżyciela posiłkowego albo innej osoby, a także z tytułu obrony oskarżonego w sprawie, w której oskarżony skierował przeciwko sobie podejrzenie popełnienia czynu zabronionego.”;

54) uchyla się rozdział 71.

**Art. 6.** W ustawie z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2013 r. poz. 186, z późn. zm.<sup>10)</sup>) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 20 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Przepisy art. 18 § 2 i 3, art. 19, art. 20, art. 21 § 2 i 3, art. 22–24, art. 27 § 1, art. 40 § 1, art. 41, art. 43 § 2, art. 43c, art. 57, art. 58 § 1 i 2a, art. 60 § 1 i 2, art. 62, art. 63, art. 66 § 1, art. 67, art. 68, art. 69 § 1 i 2, art. 70, art. 72–77, art. 78 § 1 i 3, art. 80 § 1 i 3, art. 81–83, art. 85, art. 86 § 1a, 2 i 3, art. 87, art. 88, art. 89, art. 89a § 3 zdanie pierwsze, art. 90, art. 93b–93g, art. 103 § 1, art. 106, art. 107, art. 108, art. 114 oraz art. 114a, a także wskazane

<sup>10)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1036, 1149, 1247 i 1304 oraz z 2014 r. poz. 312, 1215 i 1328.



w innych przepisach niniejszego rozdziału przepisy części ogólnej Kodeksu karnego stosuje się odpowiednio do przestępstw skarbowych; do żołnierzy, którzy dopuścili się czynu zabronionego jako przestępstwo skarbowe, stosuje się odpowiednio także przepisy art. 318, art. 321, art. 322 § 1 i 3, art. 323, art. 324 § 1, art. 326–333, art. 335 oraz art. 336 Kodeksu karnego.”;

2) w art. 22 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Środkami zabezpieczającymi są:

- 1) elektroniczna kontrola miejsca pobytu;
- 2) terapia;
- 3) terapia uzależnień;
- 4) pobyt w zakładzie psychiatrycznym;
- 5) przepadek przedmiotów;
- 6) zakazy wymienione w § 2 pkt 5.”;

3) w art. 26 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Do wymiaru kary ograniczenia wolności stosuje się odpowiednio także art. 34 i art. 35 Kodeksu karnego.”;

4) w art. 30 § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. W wypadkach określonych w art. 107 § 1–3 orzeka się przepadek dokumentu lub urządzenia do gry losowej, gry na automacie lub zakładu wzajemnego, a także znajdujących się w nich środków pieniężnych oraz wygranych, które na podstawie tego dokumentu przypadają grającemu, a także środków uzyskanych ze sprzedaży udziału w grze lub wpłaconych stawek. Przepis stosuje się odpowiednio także w wypadkach określonych w art. 107a § 1, art. 108 § 1, art. 109 i art. 110.”;

5) w art. 31 § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Wykonanie orzeczenia sądu o przepadku wyrobów tytoniowych następuje poprzez ich zniszczenie.”;

6) w art. 33 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Jeżeli mienie stanowiące korzyść uzyskaną z popełnienia przestępstwa, o którym mowa w § 2, zostało przeniesione na osobę fizyczną, prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie lub pod jakimkolwiek tytułem prawnym, uważa się, że rzeczy będące w samoistnym posiadaniu tej osoby lub jednostki oraz przysługujące jej prawa majątkowe należą do sprawcy, chyba że na podstawie okoliczności towarzyszących ich nabyciu nie można było przypuszczać, że mienie to, chociażby pośrednio, pochodziło z czynu zabronionego.”;

7) w art. 125 dodaje się § 6 w brzmieniu:

„§ 6. Przed zakończeniem przewodu sądowego sąd przesłuchuje w charakterze świadka podmiot, który uzyskał korzyść majątkową z przestępstwa. Jeżeli podmiotem tym nie jest osoba fizyczna, przesłuchuje się organ uprawniony do działania w jego imieniu. Osoba ta może odmówić zeznań. Przepisy art. 72, art. 75, art. 87 i art. 89 stosuje się odpowiednio.”;

8) art. 163 otrzymuje brzmienie:

„Art. 163. Orzeczenie kończące postępowanie powinno w miarę potrzeby zawierać także rozstrzygnięcie co do przepadku przedmiotów i ściągnięcia ich równowartości pieniężnej, środka karnego przepadku korzyści majątkowej i ściągnięcia jej równowartości pieniężnej, należności publicznoprawnej uszczuplonej czynem zabronionym, odpowiedzialności posiłkowej, zobowiązania podmiotu, który uzyskał korzyść majątkową, do jej zwrotu lub roszczeń interwenienta. Uniewinniając oskarżonego albo skazując go za przestępstwo, które nie przyniosło korzyści majątkowej podmiotowi, o którym mowa w art. 24 § 5, lub umarzając postępowanie – sąd pozostawia wniosek o zobowiązanie tego podmiotu do zwrotu korzyści majątkowej bez rozpoznania.”;

9) w art. 179a § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb niezwłocznego zniszczenia przedmiotów, o których mowa w § 1 oraz w art. 31 § 6, mając na uwadze w szczególności rodzaj przedmiotów i podmioty wyspecjalizowane w ich niszczeniu, a także zapewnienie sprawności postępowania wykonawczego i jego koszty, jak również konieczność właściwego zabezpieczenia wykonywanych czynności likwidacyjnych.”.

**Art. 7.** W ustawie z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. z 2012 r. poz. 654 i 1514 oraz z 2014 r. poz. 1690) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rejestr prowadzi Minister Sprawiedliwości. W zakresie określonym w niniejszej ustawie realizację zadań związanych z prowadzeniem Rejestru zapewnia wchodzące w skład Ministerstwa Sprawiedliwości Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego, zwane dalej „biurem informacyjnym”.”;

2) uchyla się art. 3;

3) w art. 4 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister Sprawiedliwości jest administratorem danych osobowych zgromadzonych w Rejestrze w rozumieniu art. 7 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182 i 1662), zwanej dalej „ustawą o ochronie danych osobowych”.”;

4) w art. 12:

a) w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) informacje o orzeczonych karach, warunkowym umorzeniu postępowania, środkach karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających, wychowawczych, poprawczych, wychowawczo-leczniczych, przypadku, okresie próby, dozoru kuratora i nałożonych obowiązkach oraz podstawie prawną ich orzeczenia;”;

b) w ust. 2:

– pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) zarządzeniu wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności oraz o skróceniu orzeczonej kary na podstawie art. 75 § 3a Kodeksu karnego;”;

– po pkt 6 dodaje się pkt 6a–6c w brzmieniu:

„6a) zamianie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na karę ograniczenia wolności w formie obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne albo na grzywnę oraz o uchyleniu tej zamiany;

6b) zamianie kary pozbawienia wolności wykonywanej w systemie dozoru elektronicznego na karę ograniczenia wolności, z zastosowaniem dozoru elektronicznego oraz o uchyleniu tej zamiany;

6c) zamianie kary pozbawienia wolności na karę ograniczenia wolności w formie obowiązku wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne oraz o uchyleniu tej zamiany;”;

– uchyla się pkt 7,

– pkt 15 i 16 otrzymują brzmienie:

„15) wykonaniu środków karnych, z wyjątkiem środków określonych w art. 22 § 2 pkt 1 Kodeksu karnego skarbowego oraz w art. 28 § 1 pkt 4 Kodeksu wykroczeń, środków kompensacyjnych i przypadku;

16) rozpoczęciu, zakończeniu i miejscu wykonywania oraz uchyleniu środków zabezpieczających, o których mowa w art. 93a § 1 Kodeksu karnego, oraz o uchyleniu lub wykonaniu pozostałych środków zabezpieczających;”;

– po pkt 26 dodaje się pkt 26a w brzmieniu:

„26a) zamianie orzeczonej kary na inną karę, podlegającą gromadzeniu w Rejestrze, w przypadku gdy według nowej ustawy za czyn objęty wyrokiem nie można orzec kary w wysokości kary orzeczonej albo gdy czyn zabroniony objęty prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwo stanowi wykroczenie;”;

– uchyla się pkt 34 i 35,

c) ust. 2c otrzymuje brzmienie:

„2c. Informacja o zastosowaniu późniejszych środków przekazywana organom centralnym państw członkowskich Unii Europejskiej zawiera dane określone w ust. 1 pkt 1–6b oraz w ust. 2 pkt 4–6, 8–12, 14, 15, 17 i 26–33 oraz dane o uchyleniu, zakończeniu lub wykonaniu środków zabezpieczających. Dane określone w ust. 2 pkt 18–25 umieszcza się w informacji, jeżeli środek wychowawczy, wychowawczo-leczniczy lub poprawczy został orzeczony przez sąd karny.”;

## 5) w art. 12a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przy przekazywaniu za pośrednictwem systemu ECRIS informacji dotyczących kwalifikacji prawnej czynu zabronionego przyjętej w orzeczeniu oraz orzeczonych kar i środków karnych, jak również środków zabezpieczających, kompensacyjnych i przepadku, środków wychowawczych, poprawczych i wychowawczo-leczniczych stosuje się kod odpowiadający tym kwalifikacjom i karom oraz środkom karnym, kompensacyjnym i przepadkowi, jak również środkom zabezpieczającym, wychowawczym, poprawczym i wychowawczo-leczniczym.”;

## 6) w art. 14:

## a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zarządzeniu zatarcia skazania przez sąd, na podstawie art. 107 § 2 oraz art. 337 Kodeksu karnego;”;

## b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Dane osób, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 5, usuwa się z Rejestru:

- 1) z upływem 3 lat od uchylenia środka zabezpieczającego, o którym mowa w art. 93a § 1, art. 99 Kodeksu karnego lub art. 43 § 1 pkt 1 i § 2 Kodeksu karnego skarbowego;
- 2) z upływem 3 lat od wykonania przepadku lub środka zabezpieczającego orzeczonego na podstawie art. 45a Kodeksu karnego lub art. 43 § 1 pkt 2–5 Kodeksu karnego skarbowego.”;

## 7) art. 14a otrzymuje brzmienie:

„Art. 14a. Informacja o osobie sporządzona na podstawie danych zgromadzonych w Rejestrze dla celów innych niż postępowanie karne nie zawiera danych o skazaniach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 4, jeżeli od daty uprawomocnienia się orzeczenia upłynął okres wskazany w art. 76 § 1 albo art. 107 Kodeksu karnego w stosunku do określonych w nich kar oraz środków karnych.”;

## 8) art. 16 otrzymuje brzmienie:

„Art. 16. Do wprowadzania danych do bazy danych systemu teleinformatycznego oraz do dokonywania zmian w bazie danych tego systemu uprawnione są wyłącznie osoby upoważnione przez Ministra Sprawiedliwości.”;

## 9) w art. 18 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku stwierdzenia okoliczności wskazujących na prawdopodobieństwo wprowadzenia do Rejestru danych osobowych lub danych o podmiotach zbiorowych sprzecznych z treścią orzeczenia lub nieodpowiadających zapisom w odpowiednich aktach przeprowadza się postępowanie w celu ustalenia prawidłowych danych. Adnotacje o wszczęciu takiego postępowania umieszcza się na odpowiedniej karcie rejestracyjnej lub zawiadomieniu.”;

## 10) w art. 20a:

## a) w ust. 4 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

- „2) informacje o orzeczonych karach, środkach karnych, kompensacyjnych lub przepadku i podstawie prawnej ich orzeczenia;
- 3) informacje o okresie próby, zarządzeniu wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności, skróceniu orzeczonej kary na podstawie art. 75 § 3a Kodeksu karnego oraz wykonaniu kar.”;

## b) w ust. 5 pkt 5 i 6 otrzymują brzmienie:

- „5) informacje o orzeczonych karach, środkach karnych, kompensacyjnych lub przepadku i podstawie prawnej ich orzeczenia;
- 6) informacje o okresie próby, zarządzeniu wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności, skróceniu orzeczonej kary na podstawie art. 75 § 3a Kodeksu karnego oraz wykonaniu kar.”;

## 11) w art. 22:

## a) uchyla się ust. 3,

## b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, są przekazywane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.”;

**Art. 8.** W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395, z późn. zm.<sup>11)</sup>) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 85 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Żandarmerii Wojskowej, w stosunku do osoby wskazanej w art. 10 § 1, która popełniła wykroczenie podlegające orzecznictwu sądów wojskowych, przysługują uprawnienia i obowiązki procesowe Policji wynikające z niniejszego kodeksu.”;

2) w art. 101:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Prawomocny mandat karny podlega niezwłocznie uchyleniu, jeżeli grzywnę nałożono za czyn niebędący czynem zabronionym jako wykroczenie albo na osobę, która popełniła czyn zabroniony przed ukończeniem 17 lat, albo gdy ustawa stanowi, że sprawca nie popełnia wykroczenia z przyczyn, o których mowa w art. 15–17 Kodeksu wykroczeń. Uchylenie następuje na wniosek ukaranego, jego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna prawnego złożony nie później niż w terminie 7 dni od uprawomocnienia się mandatu lub na wniosek organu, którego funkcjonariusz nałożył grzywnę, albo z urzędu.”;

b) po § 1 dodaje się § 1a i 1b w brzmieniu:

„§ 1a. Prawomocny mandat karny podlega uchyleniu w trybie określonym w § 1, jeżeli grzywnę nałożono wbrew zakazom określonym w art. 96 § 2. Podlega on również uchyleniu, gdy grzywnę nałożono w wysokości wyższej niż wynika to z art. 96 § 1–1b, z tym że w takim wypadku jedynie w części przekraczającej jej dopuszczalną wysokość.

§ 1b. Prawomocny mandat karny podlega uchyleniu w każdym czasie na wniosek ukaranego, jego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna prawnego lub na wniosek organu, którego funkcjonariusz nałożył grzywnę, albo z urzędu, jeżeli:

- 1) Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą przepisu prawnego, na podstawie którego została nałożona grzywna tym mandatem;
- 2) potrzeba taka wynika z rozstrzygnięcia organu międzynarodowego działającego na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską.”;

c) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. W razie wydania ponownego rozstrzygnięcia w sprawie, w której uchylono prawomocny mandat karny, nie można orzec na niekorzyść obwinionego, jeżeli uchylenie mandatu nastąpiło z przyczyn wskazanych w § 1b.”.

**Art. 9.** W ustawie z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2014 r. poz. 1417, z późn. zm.<sup>12)</sup>) w art. 11 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Orzekając przepadek korzyści majątkowej lub jej równowartości, sąd uwzględni prawomocne orzeczenie wydane na podstawie art. 24 § 5 Kodeksu karnego skarbowego, nakładające na podmiot zbiorowy obowiązek zwrotu korzyści majątkowej osiągniętej w wyniku przestępstwa osoby fizycznej, o której mowa w art. 3.”.

**Art. 10.** W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.<sup>13)</sup>) po art. 41 dodaje się art. 41a w brzmieniu:

„Art. 41a. Zabezpieczenie transportu sanitarnego, o którym mowa w art. 201 § 2 Kodeksu karnego wykonawczego, przysługuje bezpłatnie w związku z realizacją świadczenia gwarantowanego we wskazanym zakładzie psychiatrycznym.”.

<sup>11)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 765 i 1247, z 2014 r. poz. 486, 579, 786 i 969 oraz z 2015 r. poz. 21.

<sup>12)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 28, 238 i 277.

<sup>13)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, Nr 225, poz. 1486, Nr 227, poz. 1505, Nr 234, poz. 1570 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 22, poz. 120, Nr 26, poz. 157, Nr 38, poz. 299, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 800, Nr 98, poz. 817, Nr 111, poz. 918, Nr 118, poz. 989, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1278 i Nr 178, poz. 1374, z 2010 r. Nr 50, poz. 301, Nr 107, poz. 679, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 165, poz. 1116, Nr 182, poz. 1228, Nr 205, poz. 1363, Nr 225, poz. 1465, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1723 i 1725, z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 73, poz. 390, Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 113, poz. 657, Nr 122, poz. 696, Nr 138, poz. 808, Nr 149, poz. 887, Nr 171, poz. 1016, Nr 205, poz. 1203 i Nr 232, poz. 1378, z 2012 r. poz. 123, 1016, 1342 i 1548, z 2013 r. poz. 154, 879, 983, 1290, 1623, 1646 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 24, 295, 496, 567, 619, 773, 1004, 1136, 1138, 1146, 1175, 1188, 1491 i 1831.

**Art. 11.** W ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1015 i 1188) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w ust. 2 pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:
  - „3) dłużniku będącym konsumentem – rozumie się przez to osobę fizyczną, o której mowa w art. 22<sup>1</sup> ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121 i 827 oraz z 2015 r. poz. 4), osobę zobowiązaną do świadczeń alimentacyjnych, o której mowa w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1228, z późn. zm.<sup>14</sup>), rodzica zobowiązanego do ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332), a także zobowiązanego do uiszczenia grzywny, również orzeczonej jako kara zastępcza, nawiązki na rzecz Skarbu Państwa, kwoty pieniężnej stanowiącej przedmiot przypadku, kosztów sądowych lub pieniężnej kary porządkowej na podstawie prawomocnego orzeczenia sądowego wydanego w sprawie o przestępstwo lub wykroczenie;
  - 4) wierzycielu – rozumie się przez to osobę fizyczną, której wierzytelność została stwierdzona tytułem wykonawczym, osobę fizyczną wykonującą działalność gospodarczą, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą lub stosunkiem prawnym przysługuje wierzytelność, organ właściwy wierzyciela w rozumieniu art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, właściwą jednostkę organizacyjną wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz właściwy według przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.<sup>15</sup>), zwanej dalej „Kodeksem karnym wykonawczym”, sąd w postępowaniu dotyczącym wykonania prawomocnego wyroku skazującego za przestępstwo lub wykroczenie, wyroku warunkowo umarzającego postępowanie, postanowienia o kosztach sądowych albo postanowienia o nałożeniu pieniężnej kary porządkowej;”;
- 2) w art. 11:
  - a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Zarząd biura uchwała regulamin zarządzania danymi, zwany dalej „regulaminem” określający w szczególności:

    - 1) sposoby przekazywania do biura informacji gospodarczych;
    - 2) stosowane rozwiązania organizacyjne oraz techniczne związane z przyjmowaniem, przechowywaniem, ujawnianiem, aktualizacją, usuwaniem informacji gospodarczych oraz przetwarzaniem archiwalnych informacji gospodarczych;
    - 3) sposoby zabezpieczenia informacji gospodarczych;
    - 4) sposób i metody realizacji prawa dostępu do informacji gospodarczych przez podmioty, których dotyczą informacje, oraz uzyskania informacji z rejestru zapytań, o którym mowa w art. 27;
    - 5) sposób informowania o opłatach za usługi świadczone przez biuro;
    - 6) sposoby składania wniosku o ujawnienie informacji gospodarczych;
    - 7) formy ujawniania informacji gospodarczych.

2. Regulamin podlega zatwierdzeniu, w drodze decyzji, wydanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki, po zasięgnięciu opinii Ministra Sprawiedliwości oraz Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.”;
  - b) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Regulamin od chwili jego ogłoszenia wiąże strony umów zawartych na podstawie niniejszej ustawy oraz biuro i wierzycieli, o których mowa w art. 12a.”;

<sup>14</sup>) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1548, z 2013 r. poz. 1650 oraz z 2014 r. poz. 567 i 1198.

<sup>15</sup>) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 60, poz. 701 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 111, poz. 1194, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 142, poz. 1380 i Nr 179, poz. 1750, z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 210, poz. 2135, Nr 240, poz. 2405, Nr 243, poz. 2426 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1363 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 123, poz. 849, z 2008 r. Nr 96, poz. 620 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 22, poz. 119, Nr 62, poz. 504, Nr 98, poz. 817, Nr 108, poz. 911, Nr 115, poz. 963, Nr 190, poz. 1475, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 34, poz. 191, Nr 40, poz. 227, Nr 125, poz. 842 i Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 39, poz. 201 i 202, Nr 112, poz. 654, Nr 129, poz. 734, Nr 185, poz. 1092, Nr 217, poz. 1280 i Nr 240, poz. 1431, z 2012 r. poz. 908, z 2013 r. poz. 628 i 1247, z 2014 r. poz. 287, 619 i 1707 oraz z 2015 r. poz. 21 i 396.

## 3) po art. 11 dodaje się art. 11a w brzmieniu:

„Art. 11a. 1. Biuro jest zobowiązane do zawiadomienia ministra właściwego do spraw gospodarki o podjęciu oraz o zaprzestaniu wykonywania działalności gospodarczej, a także o adresie, na który należy przekazywać informacje gospodarcze, i o jego zmianach, w terminie 7 dni od dnia zaistnienia tych zdarzeń.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki udostępnia oraz aktualizuje w Biuletynie Informacji Publicznej wykaz biur wykonujących działalność gospodarczą oraz ich adresów, na które należy przekazywać informacje gospodarcze.”;

## 4) po art. 12 dodaje się art. 12a w brzmieniu:

„Art. 12a. W wypadku gdy ustawa przewiduje przekazywanie informacji gospodarczych do biura przez wierzyciela, będącego organem właściwym wierzyciela w rozumieniu art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, właściwą jednostką organizacyjną wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz właściwym według przepisów Kodeksu karnego wykonawczego sądem w postępowaniu dotyczącym wykonania prawomocnego wyroku skazującego za przestępstwo lub wykroczenie, wyroku warunkowo umarzającego postępowanie, postanowienia o kosztach sądowych albo postanowienia o nałożeniu pieniężnej kary porządkowej, wierzyciel ten jest zobowiązany do przekazywania tych informacji wszystkim biurom znajdującym się w wykazie, o którym mowa w art. 11a ust. 2, oraz nie ma obowiązku zawierania z tymi biurami umów o udostępnianie informacji gospodarczych.”;

## 5) w art. 16:

## a) ust. 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„5. Wierzyciel przekazuje do biura informacje gospodarcze, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, na zasadach określonych w tej ustawie.

6. Wierzyciel przekazuje do biura informacje gospodarcze, o których mowa w art. 193 ust. 8 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, na zasadach określonych w tej ustawie.”;

## b) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Wierzyciel będący sądem przekazuje do biura informacje gospodarcze dotyczące zobowiązanego do uiszczenia grzywny, również orzeczonej jako kara zastępcza, nawiązki na rzecz Skarbu Państwa, kwoty pieniężnej stanowiącej przedmiot przypadku, kosztów sądowych lub pieniężnej kary porządkowej na podstawie prawomocnego orzeczenia sądowego wydanego w sprawie o przestępstwo lub wykroczenie, który nie uiszczył ich w terminach określonych w art. 44 § 1 lub art. 206 § 1 Kodeksu karnego wykonawczego, na zasadach określonych w Kodeksie karnym wykonawczym.”;

## 6) po art. 51 dodaje się art. 51a w brzmieniu:

„Art. 51a. 1. Kto, będąc członkiem zarządu biura, nie zawiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki o podjęciu oraz o zaprzestaniu wykonywania działalności gospodarczej, a także o adresie, na który należy przekazywać informacje gospodarcze, i o jego zmianach, w terminie 7 dni od dnia zaistnienia tych zdarzeń, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny.

2. Orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w ust. 1, następuje w trybie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395, z późn. zm.<sup>16)</sup>.”.

**Art. 12.** W ustawie z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1247, z późn. zm.<sup>17)</sup>) wprowadza się następujące zmiany:

## 1) w art. 1:

## a) pkt 10 otrzymuje brzmienie:

## „10) art. 49a otrzymuje brzmienie:

„Art. 49a. Pokrzywdzony, a także prokurator, może aż do zamknięcia przewodu sądowego na rozprawie głównej złożyć wnioski, o którym mowa w art. 46 § 1 Kodeksu karnego.”;

<sup>16)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 765 i 1247, z 2014 r. poz. 486, 579, 786 i 969 oraz z 2015 r. poz. 21 i 396.

<sup>17)</sup> Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 1556 i 1778 oraz z 2015 r. poz. 21.

b) pkt 12 otrzymuje brzmienie:

„12) w art. 55 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. W razie powtórnego wydania postanowienia o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu postępowania w wypadku, o którym mowa w art. 330 § 2, pokrzywdzony może w terminie miesiąca od doręczenia mu zawiadomienia o postanowieniu wnieść akt oskarżenia do sądu, dołączając po jednym odpisie dla każdego oskarżonego oraz dla prokuratora. Przepis art. 488 § 2 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Akt oskarżenia wniesiony przez pokrzywdzonego powinien być sporządzony i podpisany przez pełnomocnika, z zachowaniem warunków określonych w art. 332 i art. 333 § 1.”;

c) uchyla się pkt 17,

d) pkt 25 otrzymuje brzmienie:

„25) po art. 81 dodaje się art. 81a w brzmieniu:

„Art. 81a. § 1. obrońca z urzędu wyznaczany jest z listy obrońców.

§ 2. Wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu prezes sądu, sąd lub referendarz sądowy rozpoznaje niezwłocznie.

§ 3. Jeżeli okoliczności wskazują na konieczność natychmiastowego podjęcia obrony, prezes sądu, sąd lub referendarz sądowy, w sposób wskazany w art. 137, powiadamia oskarżonego oraz obrońcę o wyznaczeniu obrońcy z urzędu.

§ 4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:

1) sposób zapewnienia oskarżonemu korzystania z pomocy obrońcy z urzędu, w tym sposób ustalania listy obrońców udzielających pomocy prawnej z urzędu oraz sposób wyznaczania obrońcy udzielającego pomocy prawnej z urzędu,

2) tryb i sposób przekazywania do sądu wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu oraz szczegółowy tryb rozpoznawania takiego wniosku

– mając na uwadze konieczność zapewnienia prawidłowego toku postępowania oraz prawidłowej realizacji prawa do obrony.”;

e) uchyla się pkt 26,

f) pkt 32 otrzymuje brzmienie:

„32) po art. 95 dodaje się art. 95a i art. 95b w brzmieniu:

„Art. 95a. § 1. W sprawach wskazanych w art. 2a § 1 i 2 Kodeksu wykroczeń orzeka na posiedzeniu sąd, który wydał wyrok w pierwszej instancji.

§ 2. Na postanowienie przysługuje zażalenie.

Art. 95b. § 1. Posiedzenie odbywa się z wyłączeniem jawności, chyba że ustawa stanowi inaczej albo prezes sądu lub sąd zarządzi inaczej.

§ 2. Jawne są posiedzenia, o których mowa w art. 339 § 3 pkt 1, 2 i 5, art. 340, art. 341, art. 343 § 5, art. 343a, art. 603, art. 607l § 1, art. 607s § 3, art. 611c § 4 i art. 611ti § 1.

§ 3. Do posiedzeń, które odbywają się jawnie, przepisy rozdziału 42 stosuje się odpowiednio.”;

g) pkt 34 otrzymuje brzmienie:

„34) art. 100 otrzymuje brzmienie:

„Art. 100. § 1. Orzeczenie lub zarządzenie wydane na rozprawie lub posiedzeniu, o którym mowa w art. 95b § 2, ogłasza się ustnie.

§ 2. Orzeczenie lub zarządzenie wydane na innym posiedzeniu ogłasza się ustnie, jeżeli bierze w nim udział strona.

§ 3. Wyrok doręcza się stronom, a w wypadku wyroku warunkowo umarzającego postępowanie wydanego na posiedzeniu także pokrzywdzonemu, chyba że byli obecni przy jego ogłoszeniu.

§ 4. Postanowienie albo zarządzenie, od którego przysługuje środek odwoławczy, doręcza się podmiotom uprawnionym do wniesienia tego środka, a postanowienie kończące postępowanie jego stronom, chyba że byli obecni przy ogłoszeniu postanowienia albo zarządzenia.

§ 5. O treści innych postanowień i zarządzeń należy strony powiadomić.

§ 6. Jeżeli ustawa nie zwalnia od równoczesnego sporządzenia uzasadnienia, orzeczenie doręcza się lub ogłasza wraz z uzasadnieniem. W wypadku określonym w art. 98 § 2 po ogłoszeniu postanowienia podaje się stronie najważniejsze powody rozstrzygnięcia, zaś doręczenie postanowienia następuje wraz z uzasadnieniem.

§ 7. Jeżeli sprawę rozpoznano z wyłączeniem jawności ze względu na ważny interes państwa, zamiast uzasadnienia doręcza się zawiadomienie, że uzasadnienie zostało sporządzone.

§ 8. Po ogłoszeniu lub przy doręczeniu orzeczenia należy pouczyć uczestników postępowania o przysługującym im prawie, terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia lub o tym, że orzeczenie nie podlega zaskarżeniu.”;

h) pkt 39 otrzymuje brzmienie:

„39) po art. 127 dodaje się art. 127a–127c w brzmieniu:

„Art. 127a. § 1. Jeżeli warunkiem skuteczności czynności procesowej jest jej dokonanie przez obrońcę lub pełnomocnika, termin do jej dokonania ulega zawieszeniu dla strony postępowania na czas rozpoznania wniosku o przyznanie pomocy prawnej w tym zakresie.

§ 2. W wypadku wyznaczenia obrońcy lub pełnomocnika z urzędu termin do dokonania czynności przez wyznaczonego przedstawiciela procesowego rozpoczyna bieg od daty doręczenia mu postanowienia lub zarządzenia o tym wyznaczeniu.

Art. 127b. Jeżeli czas trwania środków przymusu jest określony w tygodniach, miesiącach lub latach, przyjmuje się, że tydzień liczy się za dni 7, miesiąc za dni 30, a rok za dni 365.

Art. 127c. Za dzień trwania środka przymusu skutkującego pozbawieniem wolności przyjmuje się okres 24 godzin liczony od chwili rzeczywistego pozbawienia wolności.”;

i) pkt 45 otrzymuje brzmienie:

„45) w art. 156:

a) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Podmiotom wskazanym w § 1 w toku postępowania sądowego udostępnia się na ich wniosek akta postępowania przygotowawczego w części, w jakiej nie zostały przekazane sądowi, także w celu utrwalenia ich w postaci elektronicznej.”;

b) § 2–4 otrzymują brzmienie:

„§ 2. Na wniosek oskarżonego lub jego obrońcy wydaje się odpłatnie kopie dokumentów z akt sprawy. Kopie takie wydaje się odpłatnie, na wniosek, również innym stronom, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym. Zarządzenie w przedmiocie wniosku może wydać również referendarz sądowy. Od kopii wykonanej samodzielnie nie pobiera się opłaty.

§ 3. Prezes sądu lub referendarz sądowy może w razie uzasadnionej potrzeby zarządzić wydanie odpłatnie uwierzytelnionych odpisów z akt sprawy.

§ 4. Jeżeli zachodzi niebezpieczeństwo ujawnienia informacji niejawnych o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne”, przeglądanie akt, sporządzanie odpisów i kopii odbywa się z zachowaniem rygorów określonych przez prezesa sądu lub sąd. Uwierzytelnionych odpisów i kopii nie wydaje się, chyba że ustawa stanowi inaczej.”;

c) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty za wydanie kopii dokumentów oraz uwierzytelnionych odpisów z akt sprawy, mając na uwadze koszt wykonania takich kopii i odpisów.”;

j) pkt 51 otrzymuje brzmienie:

„51) art. 167 otrzymuje brzmienie:

„Art. 167. § 1. W postępowaniu przed sądem, które zostało wszczęte z inicjatywy strony, dowody przeprowadzane są przez strony po ich dopuszczeniu przez przewodniczącego lub sąd. W razie niestawienia strony, na której wniosek dowód został dopuszczony, a także w wyjątkowych wypadkach, uzasadnionych szczególnymi okolicznościami, dowód przeprowadza sąd w granicach tezy dowodowej. W wyjątkowych wypadkach, uzasadnionych szczególnymi okolicznościami, sąd może dopuścić i przeprowadzić dowód z urzędu.

§ 2. W innym postępowaniu przed sądem niż wymienione w § 1 oraz w postępowaniu przygotowawczym dowody przeprowadzane są przez organ procesowy prowadzący postępowanie. Nie wyłącza to prawa do zgłoszenia wniosku dowodowego przez stronę.”;



k) pkt 57 otrzymuje brzmienie:

„57) w art. 202 § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Opinia biegłych powinna zawierać stwierdzenia dotyczące zarówno poczytalności oskarżonego w chwili popełnienia zarzucanego mu czynu, jak i jego aktualnego stanu zdrowia psychicznego, a zwłaszcza wskazanie, czy stan ten pozwala oskarżonemu na udział w postępowaniu i na prowadzenie obrony w sposób samodzielny i rozsądny, a w razie potrzeby także stwierdzenia co do okoliczności wymienionych w art. 93b Kodeksu karnego.”;

l) w pkt 65 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Zatrzymanego należy natychmiast poinformować o przyczynach zatrzymania i o przysługujących mu prawach, w tym o prawie do skorzystania z pomocy adwokata lub radcy prawnego, do korzystania z bezpłatnej pomocy tłumacza, jeżeli nie włada w wystarczającym stopniu językiem polskim, do złożenia oświadczenia i odmowy złożenia oświadczenia, do otrzymania odpisu protokołu zatrzymania, do dostępu do pierwszej pomocy medycznej oraz o prawach wskazanych w art. 245, art. 246 § 1 i art. 612 § 2, jak również o treści art. 248 § 1 i 2, a także wysłuchać go.”;

m) pkt 66 otrzymuje brzmienie:

„66) art. 245 otrzymuje brzmienie:

„Art. 245. § 1. Zatrzymanemu na jego żądanie należy niezwłocznie umożliwić nawiązanie w dostępnej formie kontaktu z adwokatem lub radcą prawnym, a także bezpośrednią z nimi rozmowę; w wyjątkowych wypadkach, uzasadnionych szczególnymi okolicznościami, zatrzymujący może zastrzec, że będzie przy niej obecny.

§ 2. Przepis art. 517j § 1 oraz przepisy wydane na podstawie art. 517j § 2 stosuje się odpowiednio.

§ 3. Przepisy art. 261 stosuje się odpowiednio, z tym że zawiadomienie następuje na żądanie zatrzymanego.”;

n) pkt 69–71 otrzymują brzmienie:

„69) po art. 249 dodaje się art. 249a w brzmieniu:

„Art. 249a. Podstawę orzeczenia o zastosowaniu lub przedłużeniu tymczasowego aresztowania mogą stanowić jedynie ustalenia poczynione na podstawie dowodów jawnych dla oskarżonego i jego obrońcy. Sąd, uprzedzając o tym prokuratora, uwzględnia z urzędu także okoliczności, których prokurator nie ujawnił, po ich ujawnieniu na posiedzeniu, jeżeli są one korzystne dla oskarżonego.”;

70) w art. 250 po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. We wniosku o zastosowanie tymczasowego aresztowania wymienia się dowody wskazujące na duże prawdopodobieństwo, że oskarżony popełnił przestępstwo, okoliczności przemawiające za istnieniem zagrożeń dla prawidłowego toku postępowania lub możliwości popełnienia przez oskarżonego nowego, ciężkiego przestępstwa oraz określonej podstawy stosowania tego środka zapobiegawczego i konieczności jego stosowania.”;

71) w art. 251 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Uzasadnienie postanowienia o zastosowaniu środka zapobiegawczego powinno zawierać przedstawienie dowodów świadczących o popełnieniu przez oskarżonego przestępstwa, wykazanie okoliczności wskazujących na istnienie zagrożeń dla prawidłowego toku postępowania lub możliwości popełnienia przez oskarżonego nowego, ciężkiego przestępstwa w razie niezastosowania środka zapobiegawczego oraz określonej podstawy jego zastosowania i potrzeby zastosowania danego środka. W wypadku tymczasowego aresztowania należy ponadto wyjaśnić, dlaczego nie uznano za wystarczające zastosowanie innego środka zapobiegawczego.”;

o) pkt 76 i 77 otrzymują brzmienie:

„76) w art. 259:

a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Tymczasowe aresztowanie nie może być stosowane, jeżeli przestępstwo jest zagrożone karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 2 lat.”;

- b) § 4 otrzymuje brzmienie:
- „§ 4. Ograniczenia przewidziane w § 2 i 3 nie mają zastosowania, gdy oskarżony ukrywa się, uporczywie nie stawia się na wezwania lub w inny bezprawny sposób utrudnia postępowanie albo nie można ustalić jego tożsamości. Ograniczenie przewidziane w § 2 nie ma również zastosowania, gdy zachodzi wysokie prawdopodobieństwo orzeczenia środka zabezpieczającego polegającego na umieszczeniu sprawcy w zakładzie zamkniętym.”;
- 77) art. 260 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 260. § 1. Jeżeli stan zdrowia oskarżonego tego wymaga, tymczasowe aresztowanie może być wykonywane tylko w postaci umieszczenia w odpowiednim zakładzie leczniczym, w tym w zakładzie psychiatrycznym.
- § 2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wykaz zakładów leczniczych, w tym psychiatrycznych, przeznaczonych do wykonywania tymczasowego aresztowania stosowanego wobec osób, których stan zdrowia wymaga umieszczenia w takim zakładzie, oraz warunki zabezpieczenia tych zakładów uniemożliwiające samowolne wydalenie się z nich tymczasowo aresztowanych oraz umożliwiające izolowanie ich ze względów bezpieczeństwa, przy zapewnieniu dostępu do tymczasowo aresztowanych przez organy prowadzące postępowanie karne, mając na uwadze potrzebę zapewnienia prawidłowego toku postępowania, oraz tryb umieszczenia, warunki pobytu i leczenia tymczasowo aresztowanych w takim zakładzie, mając na uwadze niezbędne wyposażenie medyczne oraz warunki techniczne i organizacyjne tych zakładów.”;

§ 3. Z urzędu może także nastąpić na mieniu oskarżonego zabezpieczenie wykonania orzeczenia o kosztach sądowych, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że bez takiego zabezpieczenia wykonanie orzeczenia w tym zakresie będzie niemożliwe albo znacznie utrudnione.

§ 4. Zabezpieczenie majątkowe należy niezwłocznie uchylić w całości lub w części, jeżeli ustana przyczyna, wskutek których zostało ono zastosowane w określonym rozmiarze, lub powstaną przyczyny uzasadniające jego uchylenie choćby w części.”;”

r) pkt 86 otrzymuje brzmienie:

„86) art. 293 otrzymuje brzmienie:

„Art. 293. § 1. Postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym wydaje sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator.

§ 2. W postanowieniu określa się kwotowo zakres i sposób zabezpieczenia, uwzględniając rozmiar możliwej do orzeczenia w okolicznościach danej sprawy grzywny, środków karnych, przepadku lub środków kompensacyjnych. Rozmiar zabezpieczenia powinien odpowiadać jedynie potrzebom tego, co ma zabezpieczać. Wymóg kwotowego określenia zabezpieczenia nie dotyczy zabezpieczenia na zajętym przedmiocie podlegającym przepadkowi, jako pochodzącym bezpośrednio z przestępstwa lub służącym albo przeznaczonym do jego popełnienia.

§ 3. Na postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia przysługuje zażalenie.

§ 4. Jeżeli postanowienie wydał prokurator, a postępowanie przygotowawcze prowadzone jest w okręgu innego sądu niż sąd miejscowo i rzeczowo właściwy, zażalenie przysługuje do sądu właściwego do rozpoznania tej sprawy w pierwszej instancji.

§ 5. Klauzulę wykonalności postanowieniu o zabezpieczeniu nadaje referendarz sądowy lub sąd pierwszej instancji właściwy do rozpoznania sprawy, w której wydano to postanowienie, a gdy wydano je w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym w okręgu innego sądu niż sąd rzeczowo i miejscowo właściwy, sąd, który jest właściwy na zasadach ogólnych, lub referendarz tego sądu. Nadanie klauzuli postanowieniu, o którym mowa w art. 291 § 1, jest nieodpłatne.

§ 6. Jeżeli zabezpieczenie nastąpiło na rzeczach, które uprzednio oskarżony wydał organowi procesowemu lub które zatrzymano w wyniku czynności, o których mowa w rozdziale 25, nie podejmuje się czynności egzekucyjnych dla uzyskania klauzuli wykonalności i wykonania postanowienia o zabezpieczeniu.

§ 7. Osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, o której mowa w art. 45 § 3 Kodeksu karnego, może wystąpić z powództwem przeciwko Skarbowi Państwa o ustalenie, że mienie lub jego część nie podlega przepadkowi. Do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy postępowanie egzekucyjne ulega zawieszeniu.”;”

s) pkt 93 otrzymuje brzmienie:

„93) art. 321 otrzymuje brzmienie:

„Art. 321. § 1. Jeżeli istnieją podstawy do zamknięcia śledztwa, na wniosek podejrzanego, pokrzywdzonego, obrońcy lub pełnomocnika o umożliwienie końcowego zapoznania się z materiałami postępowania, prowadzący postępowanie powiadamia wnioskującego o możliwości przejrzenia akt i wyznacza mu termin do zapoznania się z nimi, zapewniając udostępnienie mu akt sprawy wraz z informacją, jakie materiały z tych akt, stosownie do wymogów określonych w art. 334 § 1, będą przekazane sądowi wraz z aktem oskarżenia, i pouczeniem go o uprawnieniu wskazanym w § 5, co odnotowuje się w protokole końcowego zapoznania się strony, obrońcy lub pełnomocnika z materiałami postępowania. W celu przejrzenia akt prokurator może udostępnić akta w postaci elektronicznej.

§ 2. Prokurator może ograniczyć liczbę pokrzywdzonych, którym umożliwi końcowe zapoznanie się z materiałami postępowania, o którym mowa w § 1, jeżeli jest to konieczne dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania. W takim wypadku pozostali pokrzywdzeni mają prawo do przejrzenia akt, a prowadzący postępowanie zapewnia im udostępnienie akt sprawy wraz z informacją, jakie materiały z tych akt, stosownie do wymogów określonych w art. 334 § 1, będą przekazane sądowi wraz z aktem oskarżenia, i poucza ich o uprawnieniu wskazanym w § 5. O przejrzeniu akt przez każdego z tych pokrzywdzonych, udzielonej informacji i pouczeniu zamieszcza się adnotację w aktach sprawy.

§ 3. Termin zapoznania się strony, obrońcy i pełnomocnika z materiałami śledztwa powinien być tak wyznaczony, aby od dnia doręczenia zawiadomienia o możliwości takiego zapoznania się upłynęło co najmniej 7 dni.

§ 4. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo podejrzanego, pokrzywdzonego, obrońcy i pełnomocnika w wyznaczonym terminie mimo prawidłowego doręczenia im zawiadomienia nie tamuje dalszego postępowania.

§ 5. W terminie 3 dni od dnia zapoznania się z materiałami postępowania strony, obrońcy lub pełnomocnicy mogą składać wnioski dowodowe, a także wnioski o uzupełnienie materiału dowodowego, który ma być przekazany sądowi wraz z aktem oskarżenia, o określone dokumenty zawarte w aktach sprawy.

§ 6. Wnioski dowodowe, o których mowa w § 5, mogą być przez prokuratora nieuwzględnione, jeżeli cele postępowania przygotowawczego, o których mowa w art. 297 § 1, zostały osiągnięte, a wnioski te nie mają wpływu na zakres ustaleń wskazanych w art. 297 § 1 pkt 5, chyba że chodzi o wniosek dotyczący dowodu, którego nieprzeprowadzenie grozi jego utratą lub zniekształceniem. W razie nieuwzględnienia wniosku dowodowego strony prokurator przekazuje ten wniosek wraz z aktem oskarżenia sądowi. Przewodniczący składu orzekającego lub sąd rozstrzyga w przedmiocie wniosku przed rozprawą.

§ 7. Jeżeli nie zachodzi potrzeba uzupełnienia śledztwa, wydaje się postanowienie o jego zamknięciu.”;

t) w pkt 99:

- uchyla się lit. a,
- lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Zażalenie na postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia, o umorzeniu postępowania w sprawie oraz o umorzeniu dochodzenia i wpisaniu sprawy do rejestru przestępstw wnosi się do prokuratora właściwego do sprawowania nadzoru nad dochodzeniem. Jeżeli prokurator nie przychylił się do zażalenia, kieruje je do sądu.”;

u) pkt 103 i 104 otrzymują brzmienie:

„103) w art. 333:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Akt oskarżenia powinien także zawierać wykaz dowodów, o których przeprowadzenie podczas rozprawy głównej oskarżyciel wnosi, wraz z określeniem dla każdego dowodu, jakie okoliczności mają być udowodnione, a w razie potrzeby także wraz ze wskazaniem sposobu i kolejności przeprowadzenia dowodów. Wykaz powinien być usystematyzowany według rodzajów czynności dowodowych, w szczególności zawierać odrębne listy:

- 1) osób, których wezwania na rozprawę oskarżyciel żąda,
- 2) dokumentów, których odczytania, odtworzenia bądź ujawnienia domaga się oskarżyciel,
- 3) dowodów rzeczowych, podlegających oględzinom.”;

b) uchyla się § 4;

104) art. 334 otrzymuje brzmienie:

„Art. 334. § 1. Z aktem oskarżenia przekazuje się sądowi jedynie materiały postępowania przygotowawczego związane z kwestią odpowiedzialności osób wskazanych w tym akcie za czyny w nim zarzucone, obejmujące:

- 1) postanowienia i zarządzenia dotyczące tych osób wydane w toku postępowania,
- 2) protokoły z czynności wymagane przez ustawę, załączniki do tych protokołów oraz adnotacje, o których mowa w art. 321 § 2 zdanie trzecie,
- 3) opinie i dokumenty urzędowe i prywatne uzyskane lub złożone do akt sprawy.

§ 2. Na żądanie strony, zgłoszone w trybie wskazanym w art. 321 § 5, oskarżyciel publiczny dołącza do aktu oskarżenia również inne, wskazane w tym żądaniu, materiały postępowania przygotowawczego.

§ 3. Protokoły przesłuchania świadków, których wezwania na rozprawę żąda oskarżyciel, przekazuje się sądowi w wyodrębnionym zbiorze dokumentów.

§ 4. Do aktu oskarżenia dołącza się także informację, o której mowa w art. 213 § 1a, uzyskaną nie wcześniej niż 30 dni przed wniesieniem aktu oskarżenia, oraz po jednym odpisie tego aktu dla każdego oskarżonego.

§ 5. O przesłaniu aktu oskarżenia do sądu oraz o treści przepisów art. 343 i art. 343a oskarżyciel publiczny zawiadamia oskarżonego i ujawnionego pokrzywdzonego, a także osobę lub instytucję, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie. Pokrzywdzonego należy pouczyć o treści przepisu art. 49a, a także o prawie do złożenia oświadczenia o działaniu w charakterze oskarżyciela posiłkowego.”;

- v) w pkt 106 lit. a otrzymuje brzmienie:
- „a) § 1 otrzymuje brzmienie:
- „§ 1. Jeżeli akt oskarżenia nie odpowiada warunkom formalnym wymienionym w art. 119, art. 332, art. 333 lub art. 335, a także gdy nie zostały spełnione warunki wymienione w art. 334, prezes sądu zwraca go oskarżycielowi w celu usunięcia braków w terminie 7 dni od jego doręczenia.”,”
- w) w pkt 107:
- w lit. b § 1b otrzymuje brzmienie:
- „§ 1b. Jeżeli złożono wniosek, o którym mowa w art. 335 § 1, albo akt oskarżenia zawiera wniosek, o którym mowa w art. 335 § 2, jego odpis doręcza się ujawnionemu pokrzywdzonemu.”,
- uchyla się lit. c,
- x) pkt 108 otrzymuje brzmienie:
- „108) po art. 338 dodaje się art. 338a w brzmieniu:
- „Art. 338a. Oskarżony może przed doręczeniem mu zawiadomienia o terminie rozprawy złożyć wniosek o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie mu określonej kary lub środka karnego, orzeczenie przepadku lub środka kompensacyjnego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego. Wniosek może również dotyczyć wydania określonego rozstrzygnięcia w przedmiocie poniesienia kosztów procesu.”,”
- y) w pkt 109 w lit. a pkt 5 otrzymuje brzmienie:
- „5) zachodzi potrzeba rozważenia kwestii umorzenia postępowania wskutek złożenia po wniesieniu aktu oskarżenia wniosku, o którym mowa w art. 59a Kodeksu karnego.”,
- z) pkt 110 otrzymuje brzmienie:
- „110) w art. 340 § 2 otrzymuje brzmienie:
- „§ 2. W razie istnienia podstaw określonych w art. 45a lub art. 99 § 1 Kodeksu karnego albo w art. 43 § 1, 2 lub w art. 47 § 4 Kodeksu karnego skarbowego sąd, umarżając postępowanie lub rozpoznając wniosek prokuratora wymieniony w art. 323 § 3, orzeka przepadek.”,”
- za) pkt 112 otrzymuje brzmienie:
- „112) art. 343 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 343. § 1. Jeżeli nie ma zastosowania art. 46 Kodeksu karnego, sąd może uzależnić uwzględnienie wniosku, o którym mowa w art. 335, od naprawienia szkody w całości albo w części lub od zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Przepis art. 341 § 3 stosuje się odpowiednio.
- § 2. Uwzględnienie wniosku jest możliwe tylko wówczas, jeżeli nie sprzeciwi się temu pokrzywdzony, należycie powiadomiony o terminie posiedzenia.
- § 3. Sąd może uzależnić uwzględnienie wniosku od dokonania w nim przez prokuratora wskazanej przez siebie zmiany, zaakceptowanej przez oskarżonego.
- § 4. Postępowania dowodowego nie prowadzi się.
- § 5. Prokurator, oskarżony i pokrzywdzony mają prawo wziąć udział w posiedzeniu. Zawiadamiając pokrzywdzonego o posiedzeniu poucza się go o możliwości zakończenia postępowania bez przeprowadzenia rozprawy oraz wcześniejszego złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 54 § 1. Udział podmiotów wskazanych w zdaniu pierwszym w posiedzeniu jest obowiązkowy, jeżeli prezes sądu lub sąd tak zarządzi.
- § 6. Sąd, uwzględniając wniosek, skazuje oskarżonego wyrokiem.
- § 7. Jeżeli sąd uzna, że nie zachodzą podstawy do uwzględnienia wniosku, o którym mowa w art. 335 § 1, zwraca sprawę prokuratorowi. W razie nieuwzględnienia wniosku wskazanego w art. 335 § 2 sprawa podlega rozpoznaniu na zasadach ogólnych, a prokurator, w terminie 7 dni od dnia posiedzenia, dokonuje czynności określonych w art. 333 § 1 i 2.”,”
- zb) pkt 119 otrzymuje brzmienie:
- „119) art. 370 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 370. § 1. Na wezwanie przewodniczącego, po swobodnym wypowiedzeniu się osoby przesłuchiwanej, stosownie do art. 171 § 1, zadają jej pytania w następującym porządku: oskarżyciel publiczny, oskarżyciel posiłkowy, pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, oskarżyciel prywatny, pełnomocnik oskarżyciela prywatnego, biegły, obrońca, oskarżony, członkowie składu orzekającego.

§ 2. Strona przeprowadzająca dowód zadaje pytania osobie przesłuchiwanej jako pierwsza.

§ 3. W przypadku dowodu przeprowadzanego przez sąd pytania osobie przesłuchiwanej jako pierwszy zadają członkowie składu orzekającego.

§ 4. Przewodniczący uchyla pytania, o których mowa w art. 171 § 6, lub gdy z innych powodów uznaje je za niestosowne.”;”

zc) pkt 127 i 128 otrzymują brzmienie:

„127) art. 387 otrzymuje brzmienie:

„Art. 387. § 1. Do chwili zakończenia pierwszego przesłuchania wszystkich oskarżonych na rozprawie głównej oskarżony może złożyć wniosek o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie mu określonej kary lub środka karnego, orzeczenie przepadku lub środka kompensacyjnego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego. Wniosek może również dotyczyć wydania określonego rozstrzygnięcia w przedmiocie poniesienia kosztów procesu.

§ 2. Sąd może uwzględnić wniosek o wydanie wyroku skazującego, gdy okoliczności popełnienia przestępstwa i wina nie budzą wątpliwości, a cele postępowania zostaną osiągnięte mimo nieprzeprowadzenia rozprawy w całości; uwzględnienie wniosku jest możliwe jedynie wówczas, gdy nie sprzeciwia się temu prokurator, a także pokrzywdzony należycie powiadomiony o terminie rozprawy oraz pouczony o możliwości zgłoszenia przez oskarżonego takiego wniosku.

§ 3. Sąd może uzależnić uwzględnienie wniosku oskarżonego od dokonania w nim wskazanej przez siebie zmiany. Przepis art. 341 § 3 stosuje się odpowiednio.

§ 4. W sprawach o zbrodnie nadzwyczajne złagodzenie kary może nastąpić tylko wówczas, gdy wniosek został złożony przed doręczeniem oskarżonemu zawiadomienia o terminie rozprawy.

§ 5. Przychylając się do wniosku, sąd może uznać za ujawnione dowody wymienione w akcie oskarżenia lub dokumenty przedłożone przez stronę.”;

128) art. 389 otrzymuje brzmienie:

„Art. 389. § 1. Jeżeli oskarżony odmawia wyjaśnień lub wyjaśnia odmiennie niż poprzednio albo oświadcza, że pewnych okoliczności nie pamięta, strona może na rozprawie odczytywać tylko w odpowiednim zakresie treść protokołów jego wyjaśnień złożonych poprzednio w charakterze oskarżonego w tej lub innej sprawie w postępowaniu przygotowawczym lub przed sądem albo w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę. Po odczytaniu odpowiedniego fragmentu protokołu strona umożliwi oskarżonemu wypowiedzenie się co do jego treści i wyjaśnienie zachodzących sprzeczności. Przepisu art. 394 § 2 nie stosuje się.

§ 2. Jeżeli oskarżony nie stawił się na rozprawę, strona może, jedynie w niezbędnym zakresie, odczytywać treść protokołów jego wyjaśnień złożonych poprzednio w charakterze oskarżonego w tej lub innej sprawie w postępowaniu przygotowawczym lub przed sądem albo w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę.

§ 3. W wyjątkowym wypadku, uzasadnionym szczególnymi okolicznościami, o którym mowa w art. 171 § 2, jeżeli okoliczność będąca przedmiotem przesłuchania nie może być ustalona w inny sposób, sąd, zadając pytanie, może odczytać protokół w zakresie, o którym mowa w § 1.

§ 4. W przypadku określonym w art. 167 § 1 zdanie drugie i trzecie lub w art. 167 § 2 treść protokołów może być ujawniona, w zakresie i w sposób wskazany w § 1 i 2, także z urzędu.

§ 5. Wolno na rozprawie odczytać wyjaśnienia współoskarżonego, który zmarł.”;”

zd) w pkt 129 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) po § 1 dodaje się § 1a–1d w brzmieniu:

„§ 1a. Jeżeli świadek przebywa za granicą, nie można mu było doręczyć wezwania, nie stawił się z powodu niedających się usunąć przeszkód lub przewodniczący zaniechał wezwania świadka na podstawie art. 333 § 2, a także wtedy, gdy świadek zmarł, strona może, jedynie w niezbędnym zakresie, odczytywać treść protokołów złożonych poprzednio przez niego zeznań w postępowaniu przygotowawczym lub przed sądem w tej lub innej sprawie albo w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę.

§ 1b. W wyjątkowym wypadku, uzasadnionym szczególnymi okolicznościami, o którym mowa w art. 171 § 2, jeżeli okoliczność będąca przedmiotem przesłuchania nie może być ustalona w inny sposób, sąd, zadając pytanie, może odczytać protokół w zakresie, o którym mowa w § 1.

§ 1c. W przypadku określonym w art. 167 § 1 zdanie drugie i trzecie lub w art. 167 § 2 treść protokołów może być ujawniona, w zakresie i w sposób wskazany w § 1 i 1a, także z urzędu.

§ 1d. W przypadku ujawnienia protokołu na rozprawie sąd włącza go do akt sprawy sądowej, zaznaczając zakres, w którym protokół odczytano.”;”

ze) pkt 136 otrzymuje brzmienie:

„136) art. 406 otrzymuje brzmienie:

„Art. 406. § 1. Po zamknięciu przewodu sądowego przewodniczący udziela głosu stronom, ich przedstawicielom oraz w miarę potrzeby przedstawicielowi społecznemu, który przemawia przed obrońcą i oskarżonym. Głos zabierają w następującej kolejności: oskarżyciel publiczny, oskarżyciel posiłkowy, oskarżyciel prywatny, obrońca oskarżonego i oskarżony. Przedstawiciele procesowi stron zabierają głos przed stronami.

§ 2. Jeżeli oskarżyciel ponownie zabiera głos, należy również udzielić głosu obrońcy i oskarżonemu.”;”

zf) pkt 138 otrzymuje brzmienie:

„138) uchyla się art. 416;”

zg) pkt 142 otrzymuje brzmienie:

„142) art. 422 otrzymuje brzmienie:

„Art. 422. § 1. W terminie zawitym 7 dni od daty ogłoszenia, a gdy ustawa przewiduje doręczenie wyroku, od daty jego doręczenia, strona, a w wypadku wyroku warunkowo umarzającego postępowanie, wydane go na posiedzeniu, także pokrzywdzony, mogą złożyć wniosek o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku. Sporządzenie uzasadnienia z urzędu nie zwalnia strony oraz pokrzywdzonego od złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia. Wniosek składa się na piśmie.

§ 2. We wniosku należy wskazać, czy dotyczy całości wyroku czy też niektórych czynów, których popełnienie oskarżyciel zarzucił oskarżonemu, bądź też jedynie rozstrzygnięcia o karze i o innych konsekwencjach prawnych czynu. Wniosek nie pochodzący od oskarżonego powinien również wskazywać tego z oskarżonych, którego dotyczy.

§ 3. Prezes sądu odmawia przyjęcia wniosku złożonego przez osobę nieuprawnioną, po terminie lub jeżeli zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 120 § 2. Na zarządzenie przysługuje zażalenie.

§ 4. Zarządzenie, o którym mowa w § 3, może wydać również referendarz sądowy.”;”

zh) pkt 144 otrzymuje brzmienie:

„144) art. 424 otrzymuje brzmienie:

„Art. 424. § 1. Uzasadnienie powinno zawierać zwięzłe:

- 1) wskazanie, jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych,
- 2) wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku.

§ 2. W uzasadnieniu wyroku należy ponadto przytoczyć okoliczności, które sąd miał na względzie przy wymiarze kary, a zwłaszcza przy zastosowaniu nadzwyczajnego złagodzenia kary, środków zabezpieczających oraz przy innych rozstrzygnięciach zawartych w wyroku.

§ 3. W wypadku złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku jedynie co do rozstrzygnięcia o karze i o innych konsekwencjach prawnych czynu albo o uzasadnienie wyroku wydane go w trybie art. 343, art. 343a lub art. 387 sąd może ograniczyć zakres uzasadnienia do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku oraz wskazanych rozstrzygnięć.”;”

zi) pkt 146 otrzymuje brzmienie:

„146) art. 427 otrzymuje brzmienie:

„Art. 427. § 1. Odwołujący się powinien wskazać zaskarżone rozstrzygnięcie lub ustalenie, sformułować zarzuty stawiane rozstrzygnięciu lub ustaleniu, a także podać, czego się domaga.

§ 2. Jeżeli środek odwoławczy pochodzi od oskarżyciela publicznego, obrońcy lub pełnomocnika, powinien ponadto zawierać uzasadnienie.

§ 3. Odwołujący się może również wskazać nowe fakty lub dowody, jeżeli nie mógł powołać ich w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji.

§ 4. W postępowaniu przed sądem, które zostało wszczęte z inicjatywy strony, w środku odwoławczym nie można podnosić zarzutu nieprzeprowadzenia przez sąd określonego dowodu, jeżeli strona nie składała w tym zakresie wniosku dowodowego, zarzutu przeprowadzenia dowodu pomimo braku wniosku strony w tym przedmiocie, ani też zarzutu naruszenia przepisów dotyczących aktywności sądu przy przeprowadzaniu dowodów, w tym również przeprowadzenia dowodu poza zakresem tezy dowodowej.

§ 5. Przepisu § 4 nie stosuje się, jeżeli przeprowadzenie dowodu jest obowiązkowe.”;”;

zj) pkt 149–152 otrzymują brzmienie:

„149) w art. 437 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Sąd odwoławczy zmienia zaskarżone orzeczenie, orzekając odmiennie co do istoty, lub uchyla je i umarza postępowanie; w innych wypadkach uchyla orzeczenie i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1, art. 454 lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.”;

150) w art. 438 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) rażącej niewspółmierności kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo nie zastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka.”;

151) art. 443 otrzymuje brzmienie:

„Art. 443. W razie przekazania sprawy do ponownego rozpoznania wolno w dalszym postępowaniu wydać orzeczenie surowsze niż uchylone tylko wtedy, gdy orzeczenie to było zaskarżone na niekorzyść oskarżonego albo na korzyść oskarżonego w warunkach określonych w art. 434 § 4. Nie dotyczy to orzeczenia o środkach zabezpieczających wymienionych w art. 93a § 1 Kodeksu karnego.”;

152) art. 444 otrzymuje brzmienie:

„Art. 444. § 1. Od wyroku sądu pierwszej instancji stronom, a pokrzywdzonemu od wyroku warunkowo umarzającego postępowanie wydanego na posiedzeniu przysługuje apelacja, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 2. O uprawnieniu do złożenia wniosku o wyznaczenie obrońcy w celu sporządzenia apelacji oraz o możliwości obciążenia wnioskującego kosztami wyznaczenia takiego obrońcy należy oskarżonego nie posiadającego obrońcy ponownie pouczyć przy ogłoszeniu lub doręczeniu wyroku, niezależnie od pouczenia udzielonego na podstawie art. 338 § 1a.

§ 3. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio w stosunku do pokrzywdzonego w wypadku wydania na posiedzeniu wyroku warunkowo umarzającego postępowanie, a także w stosunku do oskarżyciela posiłkowego i oskarżyciela prywatnego.”;”;

zk) pkt 154 otrzymuje brzmienie:

„154) art. 447 otrzymuje brzmienie:

„Art. 447. § 1. Apelację co do winy uważa się za zwróconą przeciwko całości wyroku.

§ 2. Apelację co do kary uważa się za zwróconą przeciwko całości rozstrzygnięcia o karze i środkach karnych.

§ 3. Apelację co do środka karnego uważa się za zwróconą przeciwko całości rozstrzygnięcia o środkach karnych. Zaskarżyć można również brak rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego.

§ 4. W apelacji można podnosić zarzuty, które nie stanowiły lub nie mogły stanowić przedmiotu zażalenia.

§ 5. Podstawą apelacji nie mogą być zarzuty określone w art. 438 pkt 3 i 4, związane z treścią zawartego porozumienia, o którym mowa w art. 343, art. 343a i art. 387.”;”;

zl) pkt 156 otrzymuje brzmienie:

„156) art. 449a otrzymuje brzmienie:

„Art. 449a. § 1. Jeżeli ma to zapewnić prawidłowe wyrokowanie w sprawie, sąd odwoławczy przed wydaniem orzeczenia może zwrócić akta sprawy sądowi pierwszej instancji w celu uzupełnienia uzasadnienia zaskarżonego wyroku w niezbędnym zakresie, jednocześnie szczegółowo wskazując zakres uzupełnienia i kwestie, o które należy uzupełnić uzasadnienie.

§ 2. Do uzupełnienia uzasadnienia stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące sporządzania, doręczania i zaskarżania uzasadnienia wyroku.”;”;



zm) w pkt 159 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Sąd odwoławczy dopuszcza dowody na rozprawie, jeżeli nie jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Dowody można dopuścić również przed rozprawą.”;

zn) pkt 161 otrzymuje brzmienie:

„161) w art. 457 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli sąd zmienia lub utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy, uzasadnienie sporządza się na wniosek strony, chyba że zostało złożone zdanie odrębne. Przepisy art. 422 i art. 423 stosuje się odpowiednio.”;

zo) w pkt 172 uchyla się lit. b,

zp) pkt 182 otrzymuje brzmienie:

„182) art. 519 otrzymuje brzmienie:

„Art. 519. Od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie oraz od prawomocnego postanowienia sądu odwoławczego o umorzeniu postępowania i zastosowaniu środka zabezpieczającego określonego w art. 93a Kodeksu karnego może być wniesiona kasacja. Przepisu art. 425 § 2 zdanie drugie nie stosuje się.”;

2) w art. 12 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) po art. 59 dodaje się art. 59a w brzmieniu:

„Art. 59a. § 1. Jeżeli przed rozpoczęciem przewodu sądowego w pierwszej instancji sprawca, który nie był uprzednio skazany za przestępstwo umyślne z użyciem przemocy, pojednał się z pokrzywdzonym, w szczególności w wyniku mediacji i naprawił szkodę lub zadośćuczynił wyrządzonej krzywdzie, umarza się, na wniosek pokrzywdzonego, postępowanie karne o występki zagrożony karą nieprzekraczającą 3 lat pozbawienia wolności, a także o występki przeciwko mieniu zagrożony karą nieprzekraczającą 5 lat pozbawienia wolności, jak również o występki określony w art. 157 § 1.

§ 2. Jeżeli czyn został popełniony na szkodę więcej niż jednego pokrzywdzonego, warunkiem zastosowania § 1 jest pojednanie się, naprawienie przez sprawcę szkody oraz zadośćuczynienie za wyrządzoną krzywdę w stosunku do wszystkich pokrzywdzonych.

§ 3. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli zachodzi szczególna okoliczność uzasadniająca, że umorzenie postępowania byłoby sprzeczne z potrzebą realizacji celów kary.”;

3) w art. 15 pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) w art. 125:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Do podmiotu pociągniętego do odpowiedzialności posiłkowej oraz jego pełnomocnika stosuje się odpowiednio dotyczące podejrzanego, oskarżonego i obrońcy przepisy: art. 72, art. 74 § 1, art. 75–79, art. 80a, art. 81, art. 81a, art. 83–86, art. 89, art. 157 § 1 i 2, art. 174–176, art. 300, art. 301, art. 315 § 1, art. 316, art. 321, art. 323 § 2, art. 334 § 5 zdanie pierwsze, art. 338 § 1, art. 343 § 5, art. 353 § 2, art. 386, art. 389, art. 390, art. 391 § 2, art. 431 § 2 i 3, art. 434, art. 435, art. 440, art. 443, art. 453 § 3, art. 454 § 1, art. 455, art. 524 § 3, art. 540 § 2 i 3, art. 542 § 2, art. 545 § 1, art. 547 § 3, art. 548, art. 624 § 1, art. 627, art. 630, art. 632–633 oraz art. 636 § 1 Kodeksu postępowania karnego.”;

b) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Do podmiotu, który uzyskał korzyść majątkową, przepisy art. 117a § 2, art. 156 § 1 i 2, art. 167, art. 171 § 2, art. 370 § 1, art. 384 § 2 i 3, art. 406 § 1, art. 422 § 1, art. 425 § 1 i art. 444 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.”;

4) w art. 18:

a) pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) art. 23 otrzymuje brzmienie:

„Art. 23. § 1. Obrońcę z urzędu wyznacza prezes lub referendarz sądowy sądu właściwego do rozpoznania sprawy.

§ 2. Przepis art. 81a Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.”;

b) uchyla się pkt 25,

c) pkt 33 otrzymuje brzmienie:

„33) art. 119 otrzymuje brzmienie:

„Art. 119. Do kosztów postępowania stosuje się odpowiednio przepisy art. 616, art. 617, art. 618 § 1 i 3, art. 618a–618l, art. 619 § 3, art. 623, art. 624 § 1, art. 625–627, art. 630, art. 632a, art. 633–635, art. 636 § 1 i 2, art. 637–639 i art. 641 Kodeksu postępowania karnego, przy czym wydatkami Skarbu Państwa są także wydatki ponoszone w toku czynności wyjaśniających.”;

5) art. 31 otrzymuje brzmienie:

„Art. 31. Niezwłocznie po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy właściwy organ procesowy przekazuje stronom i innym osobom uprawnionym informacje o zmianie zakresu ich obowiązków i uprawnień wynikającej z treści art. 75 § 1, art. 80a, art. 87a, art. 300, art. 321, art. 338, art. 349, art. 386 oraz art. 444 § 2 ustawy, o której mowa w art. 1 niniejszej ustawy, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, a także wynikającej z treści art. 36 pkt 4 i 5 niniejszej ustawy.”;

6) w art. 36 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) art. 167, art. 171 § 2, art. 366 § 1, art. 370, art. 389, art. 391, art. 397, art. 401 § 1, art. 427, art. 433 § 1, art. 434, art. 437 § 2, art. 443, art. 447, art. 452 oraz art. 454 ustawy, o której mowa w art. 1 niniejszej ustawy, stosuje się w brzmieniu dotychczasowym do czasu prawomocnego zakończenia postępowania; przepis art. 434 § 4 ustawy, o której mowa w art. 1 niniejszej ustawy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się jednak w przypadku zasadnego podniesienia zarzutu obrazy prawa materialnego;”.

**Art. 13.** W ustawie z dnia 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (Dz. U. z 2014 r. poz. 24) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

„Art. 3a. Ustawa ma zastosowanie do osób skazanych za czyn popełniony przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 396).”.

**Art. 14.** 1. W stosunku do skazanych, wobec których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy orzeczono prawomocnie karę pozbawienia wolności i którzy spełniają warunki określone w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego (Dz. U. z 2010 r. Nr 142, poz. 960, z późn. zm.<sup>18)</sup>), stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. W stosunku do skazanych, o których mowa w ust. 1, wobec których orzeczono wykonywanie kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego, oraz w stosunku do skazanych, którzy w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy odbywają karę pozbawienia wolności poza zakładem karnym w tym systemie, sąd, na wniosek skazanego, jeżeli cele kary zostaną w ten sposób spełnione, może zamienić pozostałą do odbycia karę pozbawienia wolności na karę ograniczenia wolności w formie obowiązku pozostawania w miejscu stałego pobytu lub w innym wyznaczonym miejscu, z zastosowaniem systemu dozoru elektronicznego, przyjmując, że jeden dzień kary pozbawienia wolności równa się dwóm dniom kary ograniczenia wolności.

3. W razie zamiany kary pozbawienia wolności na karę ograniczenia wolności zatarcie skazania następuje z mocy prawa z upływem okresu przewidzianego w art. 107 § 4 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

4. Zamiana kary pozbawienia wolności na karę ograniczenia wolności nie zwalnia skazanego od wykonania orzeczonych wobec niego środków karnych, przepadku, środków kompensacyjnych lub środków zabezpieczających, chociażby następnie orzeczono karę łączną. W takim wypadku zatarcie skazania nie może nastąpić przed wykonaniem, darowaniem albo przedawnieniem wykonania orzeczonego wobec niego środka karnego, przepadku lub środka kompensacyjnego. Zatarcie skazania nie może nastąpić również przed wykonaniem środka zabezpieczającego.

5. Jeżeli skazany uchyla się od wykonywania kary ograniczenia wolności lub orzeczonych środków karnych, sąd uchyla orzeczenie o zamianie kary pozbawienia wolności na karę ograniczenia wolności. W takim wypadku kara pozbawienia wolności podlega wykonaniu.

6. W wypadku uchylecia orzeczenia o zamianie kary pozbawienia wolności na karę ograniczenia wolności na poczet kary pozbawienia wolności zalicza się dotychczas wykonaną karę ograniczenia wolności. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

7. W postępowaniu w sprawach, o których mowa w ust. 2, 5 i 6, stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Na postanowienie wydane na podstawie ust. 2, 5 i 6 przysługuje zażalenie.

<sup>18)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 217, poz. 1280, z 2012 r. poz. 692 oraz z 2013 r. poz. 509 i 915.

8. Informacja o zamianie pozostałej do odbycia kary pozbawienia wolności podlega zgłoszeniu do Krajowego Rejestru Karnego. Informację tę umieszcza się w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy, o której mowa w art. 7.

**Art. 15.** Postępowanie w sprawie wyboru upoważnionego podmiotu dozoru, wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, prowadzone na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego, prowadzi się na zasadach dotychczasowych.

**Art. 16. 1.** W sprawach zakończonych prawomocnym wyrokiem przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w których orzeczono karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania i nie zarządzono wykonania kary, sąd, na wniosek skazanego, jeżeli cele kary zostaną w ten sposób spełnione, może:

- 1) jeżeli dochody skazanego, jego stosunki majątkowe lub możliwości zarobkowe uzasadniają przekonanie, że skazany może uiścić grzywnę – zamienić karę pozbawienia wolności na grzywnę, przyjmując, że jeden dzień kary pozbawienia wolności równa się dwóm stawkom dziennym grzywny; grzywna nie może przekroczyć 810 stawek dziennych;
- 2) jeżeli dochody skazanego, jego stosunki majątkowe lub możliwości zarobkowe uzasadniają przekonanie, że skazany grzywny nie uiści – zamienić karę pozbawienia wolności na karę ograniczenia wolności w formie obowiązku wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne, przyjmując, że jeden dzień kary pozbawienia wolności równa się dwóm dniom kary ograniczenia wolności; kara ograniczenia wolności nie może trwać dłużej niż 4 lata.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do skazanego, który nie wykonał obowiązku określonego w art. 72 § 1 pkt 7b lub § 2 ustawy, o której mowa w art. 1.

3. W razie zamiany kary pozbawienia wolności na grzywnę albo karę ograniczenia wolności zatarcie skazania następuje z mocy prawa z upływem okresów przewidzianych w art. 107 § 4 i 4a ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

4. Zamiana kary pozbawienia wolności na grzywnę albo karę ograniczenia wolności nie zwalnia skazanego od wykonania orzeczonych wobec niego środków karnych, przepadku, środków kompensacyjnych lub środków zabezpieczających, chociażby następnie orzeczono karę łączną. W takim wypadku zatarcie skazania nie może nastąpić przed wykonaniem, darowaniem albo przedawnieniem wykonania orzeczonego wobec niego środka karnego, przepadku lub środka kompensacyjnego. Zatarcie skazania nie może nastąpić również przed wykonaniem środka zabezpieczającego.

5. Jeżeli skazany uchyla się od uiszczenia grzywny, wykonywania kary ograniczenia wolności, wykonania nałożonych na niego obowiązków lub orzeczonych środków karnych, sąd uchyla zamianę, o której mowa w ust. 1, i zarządza wykonanie kary pozbawienia wolności.

6. W wypadku uchylenia zamiany, o której mowa w ust. 1, i zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności na poczet zarządzonej kary pozbawienia wolności zalicza się dotychczas wykonaną karę grzywny oraz ograniczenia wolności. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio.

7. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania została orzeczona na podstawie art. 60 § 5 ustawy, o której mowa w art. 1 niniejszej ustawy.

8. W postępowaniu w sprawach, o których mowa w ust. 1, 5 i 6, stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w art. 5, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Na postanowienie wydane na podstawie ust. 1, 5 i 6 przysługuje zażalenie.

9. Informacja o zamianie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania podlega zgłoszeniu do Krajowego Rejestru Karnego. Informację tę umieszcza się w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy, o której mowa w art. 7 niniejszej ustawy.

**Art. 17. 1.** W sprawach, w których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy sąd wydał na podstawie art. 75 § 2 ustawy, o której mowa w art. 1, prawomocne orzeczenie o zarządzaniu wykonania warunkowo zawieszonych kary pozbawienia wolności w wymiarze nieprzekraczającym roku, sąd ten, na wniosek skazanego, jeżeli cele kary zostaną w ten sposób spełnione, mając na względzie wagę i rodzaj czynu zabronionego przypisanego skazanemu, może zamienić karę pozbawienia wolności na karę ograniczenia wolności w formie obowiązku wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne, przyjmując, że jeden dzień pozostałej do odbycia kary pozbawienia wolności równa się dwóm dniom kary ograniczenia wolności.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do skazanego, który nie wykonał obowiązku określonego w art. 72 § 1 pkt 7b lub § 2 ustawy, o której mowa w art. 1.

3. W razie zamiany kary pozbawienia wolności na karę ograniczenia wolności zatarcie skazania następuje z mocy prawa z upływem okresu przewidzianego w art. 107 § 4 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

4. Zamiana kary pozbawienia wolności na karę ograniczenia wolności nie zwalnia skazanego od wykonania orzeczonych wobec niego środków karnych, przepadku, środków kompensacyjnych lub środków zabezpieczających, chociażby następnie orzeczono karę łączną. W takim wypadku zatarcie skazania nie może nastąpić przed wykonaniem, darowaniem albo przedawnieniem wykonania orzeczonego wobec niego środka karnego, przepadku lub środka kompensacyjnego. Zatarcie skazania nie może nastąpić również przed wykonaniem środka zabezpieczającego.

5. Jeżeli skazany uchyla się od wykonywania kary ograniczenia wolności, wykonania nałożonych na niego obowiązków lub orzeczonych środków karnych, sąd uchyla orzeczenie o zamianie kary pozbawienia wolności na karę ograniczenia wolności. W takim wypadku kara pozbawienia wolności podlega wykonaniu.

6. W wypadku uchylecia orzeczenia o zamianie kary pozbawienia wolności na karę ograniczenia wolności na poczet kary pozbawienia wolności zalicza się dotychczas wykonaną karę ograniczenia wolności. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

7. W postępowaniu w sprawach, o których mowa w ust. 1, 5 i 6, stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w art. 5, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Na postanowienie wydane na podstawie ust. 1, 5 i 6 przysługuje zażalenie.

8. Informacja o zamianie pozostałej do odbycia kary pozbawienia wolności podlega zgłoszeniu do Krajowego Rejestru Karnego. Informację tę umieszcza się w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy, o której mowa w art. 7 niniejszej ustawy.

**Art. 18.** 1. W sprawach, w których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zarządzono wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności na podstawie art. 65 § 1 ustawy, o której mowa w art. 4, sąd ten, na wniosek skazanego, jeżeli cele kary ograniczenia wolności zostaną w ten sposób spełnione, mając na względzie wagę i rodzaj czynu zabronionego przypisanego skazanemu, może wstrzymać wykonanie kary zastępczej i zmienić formę wykonywania kary ograniczenia wolności na określoną w art. 34 § 1a pkt 2 lub 3 ustawy, o której mowa w art. 1. Przepis art. 34 § 3 ustawy, o której mowa w art. 1, stosuje się.

2. W wypadku, o którym mowa w ust. 1, sąd określa na nowo wymiar kary ograniczenia wolności, uwzględniając okres wykonywania kary zastępczej stosownie do art. 65 § 1 ustawy, o której mowa w art. 4, w brzmieniu dotychczasowym.

3. W postępowaniu w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Na postanowienie wydane na podstawie ust. 1 i 2 przysługuje zażalenie.

**Art. 19.** 1. Przepisów rozdziału IX ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Jeżeli prawomocnie orzeczona przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy kara łączna jest wyższa niż górna granica wymiaru kary łącznej określona w ustawie, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, wymierzona karę łączną obniża się do górnej granicy wymiaru kary łącznej określonej w ustawie, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

**Art. 20.** Do wykonywania środków zabezpieczających orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

**Art. 21.** Do skazań prawomocnymi wyrokami wydanymi przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w przedmiocie zatarcia skazania stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, chyba że okres zatarcia skazania upłynął przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Jeżeli jednak według przepisów ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą okres zatarcia skazania upłynąłby przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zatarcie skazania następuje z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

**Art. 22.** W sprawach niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w których prokurator złożył wniosek w trybie art. 52 ustawy, o której mowa w art. 1, a przepis art. 52 znajduje zastosowanie na podstawie art. 4 ustawy, o której mowa w art. 1, stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w art. 5 w brzmieniu dotychczasowym, w zakresie odnoszącym się do podmiotu określonego w art. 52 ustawy, o której mowa w art. 1.

**Art. 23.** 1. Środki pieniężne zgromadzone na podstawie art. 126 ustawy, o której mowa w art. 4, zakład karny przekazuje na rachunek sum depozytowych wskazany w art. 126 § 5 ustawy, o której mowa w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Środki zgromadzone na wybranym rachun-

ku bankowym lub na książeczce oszczędnościowej zakład karny przekazuje na rachunek sum depozytowych wskazany w art. 126 § 5 ustawy, o której mowa w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, na wniosek skazanego, w terminie 60 dni od dnia ich udostępnienia.

2. Do przekazywania skazanemu w chwili zwolnienia z zakładu karnego środków pieniężnych zgromadzonych na podstawie art. 126 ustawy, o której mowa w art. 4, stosuje się przepisy dotychczasowe, a od chwili ich przekazania na rachunek sum depozytowych – przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

3. Przepis art. 126 § 10 ustawy, o której mowa w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się również do środków pieniężnych zgromadzonych na podstawie art. 126 ustawy, o której mowa w art. 4, w brzmieniu dotychczasowym.

4. Dyrektorzy zakładów karnych zawrą umowy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego o prowadzenie rachunków sum depozytowych, wskazane w art. 126 § 5 ustawy, o której mowa w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy.

**Art. 24.** Kwalifikacja osób, wobec których sprawowany jest dozór, do określonej grupy ryzyka powrotu do przestępstwa, dokonana zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 176 ustawy, o której mowa w art. 4, zachowuje moc przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

**Art. 25.** 1. W stosunku do osób, wobec których w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy toczy się postępowanie wykonawcze lub stosuje się środek przymusu, mają zastosowanie przepisy art. 12c ustawy, o której mowa w art. 4, lub art. 127b ustawy, o której mowa w art. 5, chyba że przepisy dotychczasowe są dla nich względniejsze.

2. Jeżeli w stosunku do osób, o których mowa w ust. 1, mają zastosowanie przepisy art. 12c ustawy, o której mowa w art. 4, lub art. 127b ustawy, o której mowa w art. 5, i nie można określić chwili rzeczywistego pozbawienia wolności tych osób, przyjmuje się, że rzeczywiste pozbawienie wolności nastąpiło o godzinie 0<sup>00</sup> w dniu kalendarzowym, w którym zostały one pozbawione wolności.

**Art. 26.** 1. Umowy zawarte na podstawie art. 12 ustawy, o której mowa w art. 11, przez organy właściwe wierzyciela w rozumieniu art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1228, z późn. zm.<sup>19)</sup>) oraz właściwe jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332) wygasają po upływie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Jeżeli obowiązek przekazania informacji gospodarczych do biura informacji gospodarczej powstał przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i nie zachodzą przesłanki określone w ustawie, o której mowa w art. 11, do usunięcia tych informacji przez biuro, organy właściwe wierzyciela w rozumieniu art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz właściwe jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przekazały informacje gospodarcze do pozostałych biur informacji gospodarczej ujętych w wykazie, o którym mowa w art. 11a ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 11, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Biura informacji gospodarczej wykonujące działalność gospodarczą w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy zawiadomią ministra właściwego do spraw gospodarki o adresie, na który należy przekazywać informacje gospodarcze, w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

4. Minister właściwy do spraw gospodarki udostępni w Biuletynie Informacji Publicznej wykaz biur wykonujących działalność gospodarczą oraz ich adresów, na które należy przekazywać informacje gospodarcze, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

**Art. 27.** Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie:

- 1) art. 39 § 2, art. 109 § 2, art. 134, art. 176, art. 201 § 4 i art. 249 § 1 i § 3 pkt 2, 4 i 7 ustawy, o której mowa w art. 4, zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 39 § 2, art. 109 § 3, art. 134, art. 176, art. 201 § 4 i art. 249 § 1 i § 3 pkt 2, 4 i 7 ustawy, o której mowa w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy;
- 2) art. 244 § 5, art. 263 § 8, art. 300 § 3 i art. 611fa § 7 ustawy, o której mowa w art. 5, zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 244 § 5, art. 263 § 8, art. 300 § 4 i art. 611fa § 7 ustawy, o której mowa w art. 5, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy;

<sup>19)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1548, z 2013 r. poz. 1650 oraz z 2014 r. poz. 567 i 1198.

- 3) art. 179a § 2 ustawy, o której mowa w art. 6, zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 179a § 2 ustawy, o której mowa w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy;
- 4) art. 8 ust. 4, art. 17 i art. 21 ustawy, o której mowa w art. 7 niniejszej ustawy, zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 8 ust. 4, art. 17 i art. 21 ustawy, o której mowa w art. 7 niniejszej ustawy, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

**Art. 28.** Traci moc ustawa z dnia 7 września 2007 r. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego (Dz. U. z 2010 r. Nr 142, poz. 960, z późn. zm.<sup>20)</sup>).

**Art. 29.** Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2015 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 63, art. 2 pkt 1 i 2, art. 3 pkt 1, art. 4 pkt 46 w zakresie art. 126 § 5 i 10 oraz art. 23 ust. 4, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 2) art. 1 pkt 39 lit. a, art. 8 pkt 2 i art. 12, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *B. Komorowski*

---

<sup>20)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 217, poz. 1280, z 2012 r. poz. 692 oraz z 2013 r. poz. 509 i 915.